

ผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหน จังหวัดลำปาง

นางยุพิน สุภรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2550

**The Effects of Using Simulation on Learning Achievement and Attitude in
Thai Language Learning Area of Prathom Suksa V Students at
Chumchon Ban Tahan School, Mae Tha District,
Lampang Province**

Mrs. Yupin Supharatseranee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2007

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหน จังหวัดลำปาง

ชื่อและนามสกุล นางยุพิน สุภรัตน์เสริม
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

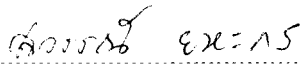
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. อาจารย์ ดร.สุวรรณีย์ ยะหะกร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ เล็กวิไล

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัช สุ่มแสนสุข)

..... กรรมการ

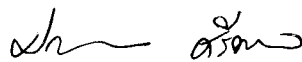
(อาจารย์ ดร.สุวรรณีย์ ยะหะกร)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ เล็กวิไล)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
หลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล)

วันที่ 28 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหน จังหวัดลำปาง

ผู้วิจัย นางยุพิน สุภรณ์ศรีตรี **ปริญญา** ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) อาจารย์ ดร. สุวรรณิ ยะหะกร (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภวรรณ เล็กวิไล
ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหน จังหวัดลำปาง ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองและ (2) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหน ก่อนและหลังเรียนใช้สถานการณ์จำลอง กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 33 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ (1) แผนการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองจำนวน 12 แผน (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและ (3) แบบวัดเจตคติทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2) นักเรียนมีเจตคติทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ภาษาไทย สถานการณ์จำลอง เจตคติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Thesis title: The Effects of Using Simulation on Learning Achievement and Attitude in Thai Language Learning Area of Prathom Suksa V Students at Chumchon Ban Tahan School , Mae Tha District , Lampang Province

Researcher: Mrs. Yupin Supharatseranee; **Degree:** Master of Education (Curriculum and Instruction); **Thesis advisors:** (1) Dr.Suwannee Yahakorn; (2) Dr. Supawan Lekwilai,Assistant Professor; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The purposes of this research were to (1) compare learning achievements in the Thai Language Learning Area of Prathom Suksa V students at Chumchon Ban Tahan School in Lampang Province before and after learning Thai language through the simulation technique; and (2) compare the attitudes toward learning of Prathom Suksa V students at Chumchon Ban Tahan school before and after learning Thai language through the simulation technique.

The research sample consisted of 33 Prathom SuksaV students of Chumchon Ban Tahan school, Mae Tha District, Lampang Province in the second semester of the 2006 academic year, obtained by cluster sampling. Research instrument were (1) twelve Thai language lesson plans with the use of simulation technique; (2) a Thai language achievement test; and (3) a scale to assess attitudes toward learning Thai language. Data were analyzed using the mean, standard deviation, and t-test.

Research findings were (1) the post-learning Thai language achievement of students learning Thai language through the simulation technique was significantly higher, at the of .01 level, than their pre-learning counterpart; and (2) students' post-learning scores on attitudes toward learning Thai language were significantly higher than their pre-learning counterparts at the .01 level .

Keywords: Thai language, simulation, attitude, learning achievement

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องมาจากการให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิดตลอดมาของอาจารย์ ดร.สุวรรณีย์ ยะหะกร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศุภวรรณ เล็กวิไล ซึ่งเป็นอาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้ผู้วิจัย จนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและวิชาชีพ

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจ แนะนำเพื่อปรับปรุงเครื่องมือวิจัยจนมีคุณภาพเป็นอย่างดี ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาโดยเฉพาะอาจารย์พัชรี คุรุทเมือง ที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขมาตั้งแต่ต้นจนจบการศึกษา

ขอขอบคุณนายกิตติศักดิ์ เกรือดวงคำ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหน ที่ให้การสนับสนุนในการให้เวลาแก่ผู้วิจัยในการเดินทางไปเข้าร่วมสัมมนาในชุดวิชาต่าง ๆ โดยสะดวกตลอดระยะเวลา 2 ปี ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกคนที่ให้กำลังใจด้วยดี และขอบคุณคณะครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนาครวัชรประชาสามัคคี อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เป็นอย่างยิ่งที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอโน้มระลึกถึงพระคุณของคุณแม่ผู้ให้กำเนิดและให้กำลังใจให้มีความมุ่งมั่นในการเรียนมาโดยตลอด และบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะลืมไม่ได้ก็คือ อาจารย์คณิตี สุภรชต์เสรณี และลูกสาวทั้งสองคน ที่เป็นพลังอันยิ่งใหญ่ให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสได้ศึกษามาจนถึงระดับมหาบัณฑิต โดยให้กำลังใจในคราวที่ท้อถอย คอยสนับสนุนให้มีความกล้าต่อสู้กับอุปสรรคเป็นอย่างดีตลอดมา

ยุพิน สุภรชต์เสรณี

สิงหาคม 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
เครื่องมือที่ใช้	5
ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยพุทธศักราช 2544	9
แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสถานการณ์จำลอง	11
การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติ	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลอง	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
ระเบียบวิธีวิจัย	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	57
เปรียบเทียบเจตคติทางการเรียนต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
สรุปผลการวิจัย	59
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	61
ข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	76
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	77
ข แผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง	79
ค แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	159
ง แบบวัดเจตคติทางการเรียน	169
ประวัติผู้วิจัย	172

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงการประยุกต์ขั้นตอนการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลอง	21
ตารางที่ 3.1 แสดงเนื้อหาและเวลาที่ใช้ในการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลอง	46
ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	57
ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบคะแนนการวัดเจตคติทางการเรียน	58

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารและถ่ายทอดวัฒนธรรมของคนในชาติ ชาติไทยมีภาษาไทย เป็นภาษาประจำชาติ บ่งบอกถึงความเจริญรุ่งเรือง เพราะเรามีภาษามาตั้งแต่สร้างชาติ คนไทยจึง ต้องตระหนักว่าเรามีหน้าที่รักษาภาษาไทยให้คงอยู่ ตลอดคนส่งเสริมคนไทยทุกคนให้ใช้ภาษาให้ ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูสอนภาษาไทย ควรตระหนักและหาวิธีถ่ายทอดที่ดีหรือชี้แนะให้ศิษย์ เห็นคุณค่าของภาษาไทย กรมวิชาการ(2545: 6-8) ได้กล่าวถึงกระแสพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ที่ทรงห่วงใยเรื่องการใช้ภาษาไทยว่า “...ภาษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบ้านเมือง ขอความร่วมมือให้ช่วยกันรักษามาตรฐานของภาษาไทย ให้อ่านให้ทรวดโถม ในปัจจุบันนี้มีการใช้ถ้อยคำออกจะฟุ่มเฟือยและไม่ตรงกับความหมายที่แท้จริง อยู่เนื่อง ๆ ทั้งการออกเสียงก็ไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี ถ้าปล่อยให้เป็นดังนี้ ภาษาไทยของเรา ก็จะมี แต่ทรวดโถม ชาติไทยของเรามีภาษาไทยเองเป็นสิ่งที่ประเสริฐอยู่แล้ว เป็นมรดกอันมีค่าตกทอด มาถึงเราทุกคนจึงเป็นหน้าที่ที่ต้องรักษาไว้”

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทยในปาฐกถาพิเศษ เกี่ยวกับภาษาไทยดังนี้ “...ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสำคัญที่มนุษย์ใช้ในการติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจสื่อความคิดซึ่งกันและกัน และทำให้สังคมมนุษย์สามารถพัฒนาสร้างความสำเร็จจนเป็น สังคมที่มีระบบระเบียบมีแบบแผนการดำเนินชีวิต การมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติของเรา แสดงถึงความป็นเอกราช ส่วนการที่มีตัวอักษรและตัวเลขไทยนั้นแสดงถึงความยิ่งใหญ่ของ สังคมไทย” (กรมวิชาการ 2545: 15)

กาญจนา นาคสกุล (2545: 62) ได้กล่าวว่า “...ปัญหาที่กล่าวขวัญกันมากที่สุด ใน สังคมไทย ปัญหาหนึ่งคือความบกพร่องในการใช้ภาษาไทยของคนไทยในสังคม เด็กนักเรียน ออกเสียงเพี้ยน เขียนหนังสือผิด อ่านหนังสือไม่แตก นักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเขียนบรรยายไม่ได้ ไม่สนใจอ่านหนังสือ ไม่ค้นคว้าในห้องสมุด ครูอาจารย์พูดไม่ชัด ใช้คำผิดหน้าที่ ผิดความหมาย เป็นปัญหาที่ได้ยินได้ฟังเสมอ ครูภาษาไทยนอกจากจะรู้ภาษาไทยอย่างถ่องแท้แล้วต้องเข้าใจ จุดมุ่งหมายของการสอนภาษาไทย ความสัมพันธ์ของภาษาไทยกับความคิด ค่านิยมความรู้สึกและ

วิถีชีวิตของคนไทย” ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของพันธุณี วิหคโต (2538: 2-4) ที่กล่าวถึงงานวิจัยเรื่องการจัดสภาพการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนระดับประถมศึกษาของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยในระดับค่อนข้างต่ำ สมรรถภาพที่มีปัญหาได้แก่ทักษะการอ่านและการเขียน ปัญหาของการใช้ภาษาไทย คือ การออกเสียงพยัญชนะ สระ และคำควบกล้ำ ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าวคือ ครูมีชั่วโมงสอนมาก มีภาระหน้าที่อื่น ๆ ต้องรับผิดชอบ ครูยังใช้การสอนแบบเดิมที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่เน้นให้นักเรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ทำให้การเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

นอกจากปัญหาในด้านทักษะการใช้ภาษาไทยที่พบในการจัดการเรียนการสอนแล้วยังพบว่านักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาไทย เมื่อถึงชั่วโมงเรียนภาษาไทยจะแสดงพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความเบื่อหน่าย ขาดความกระตือรือร้น เจตคติเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนต้องให้ความสนใจเพราะเจตคติเป็นสภาวะความพร้อมทางด้านจิตใจอันเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะเป็นแรงกำหนดทิศทางปฏิกิริยาที่จะมีต่อบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการสร้างเจตคติให้แก่นักเรียนนั้น การเรียนรู้มีส่วนช่วยได้มาก เพราะเจตคติของเด็กมาจากประสบการณ์ต่าง ๆ เมื่อสภาวะต่าง ๆ ได้รับความสำเร็จเจตคติจะค่อย ๆ ก่อตัวขึ้นตามสภาวะนั้น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 321) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่าหมายถึง ท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เจตคติต่อภาษาไทยจึงหมายถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งอาจจะมีทั้งทางลบและทางบวกก็ได้ ครูผู้สอนต้องรู้เจตคติของผู้เรียนเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนดังที่ปราณี รามสูตร (2528: 195 อ้างถึงในประภา ตันติวุฒิ 2542) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของเจตคติต่อการเรียนการสอนไว้ว่า เจตคติมีผลต่อความชอบหรือไม่ชอบในการเรียน และมีอิทธิพลให้บุคคลมีความมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จ

ดังนั้นการศึกษาเจตคติของผู้เรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูผู้สอน เพราะหากครูสามารถจัดกิจกรรมให้สนองต่อความสนใจ ความถนัด ตลอดจนใช้สื่อการเรียนการสอน วิธีการและเทคนิคการสอน และมีบรรยากาศของการเรียนที่ดีก็จะก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนซึ่งก็จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่คงทนและทำให้มีผลสัมฤทธิ์ของวิชานั้น ๆ ดีขึ้นด้วย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้กำหนดให้ภาษาไทยเป็นวิชาพื้นฐานที่ทุกคนต้องเรียนรู้ให้เกิดทักษะการอ่าน เขียน การฟังดู พูดและเห็นคุณค่าของวรรณคดีวรรณกรรม ตลอดจนต้องมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ นอกจากนั้นยังต้องปลูกฝังให้มีความรู้คู่คุณธรรม การที่จะทำให้อคนในประเทศเป็นคนที่มึคุณภาพ ดี เก่ง และมีความสุขนั้นจะต้องเริ่มปลูกฝังตั้งแต่อายุน้อย

จากการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยอยู่ในระดับพอใช้ นักเรียนยังมีปัญหาในทักษะการฟัง พูด อ่านเขียนและหลักเกณฑ์ทางภาษา ส่งผลให้การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในทุกรูปแบบคิดเขียน หากผู้เรียนเหล่านี้มีตำแหน่งหน้าที่การงานในสังคมต่อไปก็จะใช้ภาษาไทยในการสื่อสารอย่างผิดและเป็นแบบอย่างที่ไม่ถูกต้องให้กับผู้ที่กำลังเรียนภาษาไทย การสอนเพื่อพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของภาษาไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ครูยังใช้วิธีการสอนแบบเดิม ๆ ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายและไม่เห็นความสำคัญของการนำภาษาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สมพงษ์ จิตระดับ (2527: 76-77) ได้กล่าวว่าวิธีการสอนของครูส่วนใหญ่ยังเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ครูยังเป็นผู้กำหนดทุกอย่างให้แก่นักเรียน ทำให้นักเรียนขาดทักษะที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ การวิเคราะห์ การสรุป การแสดงความคิดเห็น การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ยังเป็นสิ่งที่ผู้เรียนขาดเป็นอย่างมาก กรมวิชาการ (2543: 25) ได้สรุปไว้ว่า จุดที่ควรเพิ่มในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือ การพัฒนาทุกทักษะรวมทั้งความขยันและความอดทน ครูควรศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข สนุกกับการใช้ภาษาไม่เครียดและไม่เกิดความเบื่อหน่ายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งในปัจจุบันนี้คนไทยมักจะไม่ได้ให้ความสำคัญในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง เพราะคิดว่าเราใช้ภาษาเพื่อให้สื่อสารกันรู้เรื่องในชีวิตประจำวันเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องพิถีพิถัน จึงพบว่าการใช้ภาษาไทยทุกวันนี้ขาดความสละสลวย แม้แต่การเขียนหนังสือของนักเขียนสมัยใหม่ก็ใช้ภาษาที่ขาดความไพเราะ การพูดของสื่อมวลชนก็ไม่ถูกต้องทำให้การสื่อสารผิดเพี้ยนไป ครูควรสอนให้เด็กตระหนักถึงคุณค่าของภาษาไทยให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ (2542: 49) ที่ว่าคนไทยมีปัญหาในเรื่องการออกเสียงตัว ร เรือ ล ติง และคำควบกล้ำ การออกเสียงไม่ชัด ซึ่งทำให้ความหมายของคำผิดเพี้ยนและการสื่อสารล้มเหลว สาเหตุสำคัญของการใช้ภาษาไม่ถูกต้องมาจากการพูดตามกัน ในหมู่เพื่อน ครอบครัวและสื่อมวลชน

จากสาเหตุของปัญหาที่พบ สอดคล้องกับปัญหาการเรียนภาษาไทยของนักเรียน โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหวน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีหลักการและแนวคิดที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่การมุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยให้แสดงออกหรือลงมือปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา และเน้นการฝึกทักษะทั้ง 4 ด้านคือ การฟัง พูด อ่าน และเขียนให้สัมพันธ์กัน ซึ่งสามารถทำให้การเรียนภาษาไทยน่าสนใจ กระตุ้นผู้เรียนให้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีหนึ่งที่จะสามารถพัฒนาการเรียนภาษาไทยของนักเรียนให้ดีขึ้น ประกอบ

กับลักษณะของการทำกิจกรรมที่น่าสนใจ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษขึ้น ซึ่งแนวคิดนี้ได้จากการศึกษาของผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอาทิ ทิศนา แจมมณี (2545: 90-91) ที่ได้เสนอวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูลและกติกาก่อนที่สะท้อนความเป็นจริงในการคิดตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ สถานการณ์จำลองเป็นกิจกรรมที่ให้โอกาสผู้เข้าร่วมสถานการณ์ได้ฝึกฝนการใช้ภาษาในการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันอย่างมีวัตถุประสงค์ ผู้เข้าร่วมสถานการณ์จำลองจะได้ใช้ทักษะทั้ง 4 ด้าน คือการฟัง พูด อ่านและเขียนผสมผสานกัน เช่น ต้องใช้ทักษะการอ่านบทบาทที่ได้รับมอบหมาย ใช้ทักษะการฟังคำสั่ง ข้อมูล ใช้ทักษะในการพูดเพื่อแลกเปลี่ยนสื่อสารข้อมูลซึ่งกันและกัน และใช้ทักษะการเขียนเพื่อกรอกแบบฟอร์มหรือจดบันทึกความจำและการเขียนสรุปเนื้อหาต่าง ๆ ซึ่งผลจากการใช้ทักษะทั้ง 4 ด้านผสมผสานกันนี้สามารถช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางภาษาในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจในการสื่อสารได้อย่างลึกซึ้ง เพราะได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์จำลองที่จำลองมาจากสถานการณ์ที่ต้องใช้ทักษะทางภาษาจริง ๆ ในชีวิต ดังนั้นการนำสถานการณ์จำลองมาใช้ในการสอนจึงเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะทางภาษาจริง ๆ และช่วยปรับปรุงทักษะต่าง ๆ ทางภาษาได้

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะทำวิจัยเรื่องผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียน โดยเลือกที่จะทำวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพราะนักเรียนในระดับนี้มีความพร้อมในด้านพื้นฐานการอ่านและการเขียนจึงเหมาะที่จะได้รับการพัฒนาให้มีทักษะที่ดีขึ้น เพื่อส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่ดีและมีเจตคติทางการเรียนต่อภาษาไทยให้มากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแห่นก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง

2.2 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแห่น ก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

3.2 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาแม่ทะ 1 อำเภอแม่ทะจังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2549 จำนวน 8 ห้องเรียน 129 คน ซึ่งนักเรียนทุกห้องได้จัดนักเรียนแบบคละความสามารถเหมือนกัน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหน ปีการศึกษา 2549 จำนวน 33 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

4.3.1 ตัวแปรอิสระ การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

4.3.2 ตัวแปรตาม

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 2) เจตคติทางการเรียนต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

5. เครื่องมือที่ใช้

5.1 แผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง จำนวน 12 แผน

5.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

5.3 แบบวัดเจตคติทางการเรียนต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

6. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ใช้เวลาทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โดยสอนสัปดาห์ละ 2 วัน ใช้เวลาวันละ 2 ชั่วโมง รวม 24 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเอง

7. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

7.1 สถานการณ์จำลอง หมายถึง สถานการณ์จำลองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 12 สถานการณ์ เป็นสถานการณ์ที่เน้นการพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และหลักเกณฑ์ทางภาษา เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจจากสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ ซึ่งจัดให้ใกล้เคียงกับสภาพจริงที่เกิดขึ้นในสังคม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนในแต่ละครั้งนักเรียนจะเข้าร่วมสถานการณ์นั้น ๆ ตามบทบาทความรับผิดชอบและหน้าที่ที่ครูมอบหมายให้ แต่ละสถานการณ์จำลองจะประกอบด้วยจุดประสงค์ เนื้อหา เรื่องย่อ อุปกรณ์/สื่อ ขั้นตอนการดำเนินการและบัตรแสดงบทบาท

7.2 การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการจำลองเหตุการณ์หรือเลียนแบบสถานการณ์ให้มีความคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม และสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หรือเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่เน้นการฟัง พูด อ่าน และเขียน ทุกสถานการณ์จัดให้ผู้เรียนได้เผชิญสถานการณ์ด้วยตนเอง โดยการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการคิดและช่วยกันตัดสินใจแก้ปัญหาวิเคราะห์ความเป็นจริงจากสถานการณ์นั้นเพื่อที่จะนำไปใช้ในชีวิตจริง และเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทย บรรลุลงในแผนการสอนทั้ง 12 แผน แผนการสอนละ 1 สถานการณ์ ใช้เวลาสอนครั้งละ 2 ชั่วโมง รวม 24 ชั่วโมง การสอนจะเน้นขั้นตอนที่ผู้วิจัยประยุกต์ขึ้น คือ ขั้นเตรียม ขั้นดำเนินการ ขั้นวิเคราะห์ และอภิปราย และขั้นสรุป

7.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อวัดความรู้ความสามารถของนักเรียนด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน และหลักเกณฑ์ทางภาษา จำนวน 50 ข้อ เพื่อใช้ทดสอบนักเรียนก่อนเรียนและหลัง

7.4 เจตคติ หมายถึง คุณลักษณะความรู้สึที่แสดงออกในรูปของความคิดเห็น เช่น ชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนและหลังการเรียน โดยใช้สถานการณ์จำลอง

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 8.1 ได้วิธีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น และได้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการหาประสิทธิภาพสำหรับเป็นแนวทางให้ครูนำไปประยุกต์ใช้
- 8.2 ได้แนวทางการวัดเจตคติทางการเรียน และได้แบบวัดเจตคติทางการเรียนของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปสร้างแบบวัดเจตคติในวิชาอื่น ๆ ให้มีความหลากหลาย
- 8.3 ได้แผนการจัดการสอนที่ใช้สถานการณ์จำลองในชั้นกิจกรรม เพื่อนำไปพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและเพื่อพัฒนาเทคนิควิธีสอนของครู
- 8.4 ได้สถานการณ์จำลองที่ผ่านการทดลองสำหรับเป็นแนวทางให้ครูภาษาไทยนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหวน จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
2. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสถานการณ์จำลอง
 - 2.1 ความหมายของสถานการณ์จำลอง
 - 2.2 ลักษณะสำคัญของสถานการณ์จำลอง
 - 2.3 ขั้นตอนการสร้างสถานการณ์จำลอง
 - 2.4 จุดมุ่งหมายในการใช้สถานการณ์จำลอง
 - 2.5 องค์ประกอบที่สำคัญของวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง
 - 2.6 วิธีนำเสนอสถานการณ์จำลอง
 - 2.7 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง
 - 2.8 สถานการณ์จำลองกับทักษะทางภาษา
 - 2.9 ประโยชน์ของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง
 - 2.10 ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง
3. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการวัดเจตคติ
 - 3.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.4 จุดมุ่งหมายของการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.5 ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.6 ความหมายของเจตคติ
 - 3.7 ลักษณะของเจตคติ
 - 3.8 องค์ประกอบของเจตคติ
 - 3.9 การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

- 3.10 เจตคติต่อการเรียนภาษาไทย
- 3.11 การวัดและเครื่องมือการวัดเจตคติ
- 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลอง

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้จัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของชาติ ให้มีความรู้ ความคิด คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดหมาย ซึ่งเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ ในภาพรวม 12 ปี สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี ให้สถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปีให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ รวมทั้งจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนด้วย

สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้จัดไว้ 8 กลุ่ม เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกประกอบด้วยภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ ได้เน้นให้จัดโครงสร้างเวลาเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ไว้ร้อยละ 40 ถึง 50 ของเวลาเรียนทั้งหมด กลุ่มที่สองประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ (กรมวิชาการ: 2545: 1-5)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสาระพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมิได้มุ่งหวังให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว หากแต่มุ่งหวังให้นักเรียนนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง สื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และใช้

เทคโนโลยีในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี รวมทั้งต้องรักษาภาษาไทยไว้ในฐานะเป็นภาษาประจำชาติ นอกจากนั้นหลักสูตรยังได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนจบแต่ละช่วงชั้นไว้ชัดเจน เพื่อให้ครูยึดเป็นเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย และให้สถานศึกษานำไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหน เป็นหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยยึดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นแกนกลางในการนำมาตราฐานสาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มมาจัดให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยจัดทำมาตรฐานช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและจัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพของชุมชนและความต้องการของผู้เรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้นั้นทักษะการสื่อสารและทักษะพื้นฐานอันได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียน และยังได้สอดแทรกภาษาพื้นเมืองให้นักเรียนได้เรียนรู้และอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วย

ธรรมชาติของภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาจนเป็นการใช้ภาษาโดยอัตโนมัติ ขณะเดียวกันภาษาไทยก็ยังมีส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระได้แก่ กฎเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งผู้เรียนจะนำกฎเกณฑ์ทางภาษามาใช้ฝึกฝน จนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามกฎเกณฑ์ อันเป็นลักษณะของภาษาไทยทั้งการอ่าน การฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ประสบการณ์และความรู้ แสดงความรู้และประสบการณ์ ซึ่งจะต้องรู้กฎเกณฑ์การใช้ภาษาให้ถูกต้องเชื่อมโยงคำพูด สามารถเรียบเรียงความคิดเห็น ความรู้ และใช้ถ้อยคำได้อย่างถูกต้องตามความหมายและถูกต้องกับกาลเทศะและบุคคล อันเป็นมารยาททางสังคม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม การจัดการเรียนการสอนต้องให้สอดคล้องกับมาตรฐานสาระและมาตรฐานช่วงชั้น ดังนี้

สาระที่ 1: การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1: ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2: การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1: ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3: การฟัง การดูและการพูด

มาตรฐาน ท 3.1: สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4: หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท.4.1: เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท.4.2: สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5: วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท.5.1: เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (กรมวิชาการ 2546: 21)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นมาตรฐานสาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง ดู และพูด และสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา นำมาวิเคราะห์สู่ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดเป็นเนื้อหาและกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะที่ยังเป็นปัญหา ข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 และหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหน

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง

การนำสถานการณ์จำลองมาสอนในชั้นเรียน จำเป็นต้องศึกษาถึงแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการที่จะนำสถานการณ์จำลองมาใช้ให้ถูกต้อง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง ดังนี้

2.1 ความหมายของสถานการณ์จำลอง

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ (2534: 10-11) ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองว่า หมายถึงกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งใช้สื่อการสอนที่มีลักษณะเป็นสถานการณ์ เหตุการณ์หรือ สภาพแวดล้อมที่จำลองขึ้นในลักษณะเหมือนจริงหรือใกล้เคียงกับความจริง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิด ความรู้ความเข้าใจตัวแปรต่าง ๆ ตามสภาพความเป็นจริง และยังคงกล่าวว่าสถานการณ์จำลองเริ่มมีมา ตั้งแต่เมื่อไร ไม่มีใครสามารถยืนยันได้ แต่มีผู้กล่าวกันว่าสถานการณ์จำลองพัฒนามาจากเกมที่ใช้ ในการสอนยุทธศาสตร์และยุทธวิธีทางการทหารในสมัยโบราณต่อมาเริ่มได้รับความนิยม ในวงการ ธุรกิจได้นำมาใช้ฝึกอบรมบุคลากรให้คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ แนวคิดสำคัญที่ทำให้มีการนำ สถานการณ์จำลองมาใช้กันอย่างแพร่หลายในวงการศึกษาก็คือ แนวคิดทางปรัชญาการศึกษากลุ่ม พิพัฒนาการนิยม ซึ่งมี จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) เป็นผู้นำ นักการศึกษาซึ่งนิยมชมชอบในปรัชญา สาขานี้พบว่า การใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยให้แนวคิดตามปรัชญา

บรรลุผลสำเร็จ จึงมีการนำสถานการณ์จำลองมาใช้กันอย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน สำหรับผู้ริเริ่มนำสถานการณ์จำลองมาใช้ในห้องเรียนคือเจโรม บรูเนอร์ (Jerome Bruner) ซึ่งเป็นนักการศึกษาชาวอเมริกันที่มีชื่อเสียงมาก

ชูลท์ (Schultz, 1972: 4 อ้างถึงใน คูลิต โคนสันเทียะ 2538: 25) ได้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองว่า หมายถึง การปฏิบัติการใช้แบบจำลองหรือกระบวนการต่าง ๆ ให้คล้ายคลึงกับสภาพที่เป็นจริง โดยฝึกให้ผู้อยู่ในสถานการณ์ได้ฝึกปฏิบัติและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง

บุญทัน อยู่ชมบุญ (2533: 154) ได้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองไว้ว่า หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมเลียนแบบของจริงให้ใกล้เคียงสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด และให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจจากสภาพการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่นั้นราวกับเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเองโดยตรง และผู้เรียนยังมีโอกาสทราบว่าความคิดเห็นของเขานั้นเป็นอย่างไร ถูกต้องแตกต่างหรือเหมือนกับเพื่อนอย่างไร จากการอภิปรายร่วมกับเพื่อน ๆ และผู้สอน

วาริ ธีระจิตร (2534: 191) ได้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองว่า หมายถึง การจำลองสถานการณ์ที่เป็นจริงมาใช้ในห้องเรียน โดยจัดให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการเรียนและสถานการณ์นั้นจะต้องง่ายต่อการทำความเข้าใจของนักเรียน

เพชรรัตน์ จงนิมิตรสถาพร (2534: 82) ได้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองว่า หมายถึง การสร้างสถานการณ์จริงหรือเลียนแบบสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในสังคม แล้วนำมาให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ ศึกษา ปฏิบัติ แสดงออก เสนอความคิดเห็น หรือตัดสินใจในการเลือกแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้แนวคิดถูกต้องและมีคุณค่าในการดำเนินชีวิตในสังคม

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2535: 40-41) สถานการณ์จำลอง หมายถึง การเรียนการสอนที่อาศัยสถานการณ์ที่สร้างขึ้นจากเนื้อหาในบทเรียนหรือการจำลองสถานการณ์ที่เป็นจริงขึ้นมาใช้ในชั้นเรียน โดยจัดให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนในแต่ละครั้ง สอนครั้งละ 1 สถานการณ์ และสถานการณ์นั้นจะต้องง่ายต่อการทำความเข้าใจของนักเรียนและให้นักเรียนเข้าร่วมสถานการณ์นั้น ๆ ตามบทบาท ความรับผิดชอบและหน้าที่ที่ครูมอบหมายให้นักเรียนจะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสถานการณ์ตามที่ได้รับรู้ด้วยตนเอง

ทิศนา แจมมณี (2544: 89) กล่าวว่าวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูลและกติกาการเล่นที่สะท้อนความเป็นจริงและมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริงใน

การตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง

จากความหมายของสถานการณ์จำลองที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่า สถานการณ์จำลองหมายถึง การจำลองเหตุการณ์หรือเลียนแบบสภาพการณ์ สภาพแวดล้อม โดยให้มีความคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมให้มากที่สุด ผู้เรียนต้องตัดสินใจกระทำการต่าง ๆ เมื่อเข้าร่วมในสถานการณ์ที่ตนเข้าไปปฏิสัมพันธ์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้เผชิญสถานการณ์ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกร่วมต่อเหตุการณ์ได้ดี และยังส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดอย่างมีระบบในการแก้ปัญหา นำไปสู่การปฏิบัติจริง และการสอนที่ใช้สถานการณ์จำลองก็คือการใช้สถานการณ์จำลองโดยยกสถานการณ์จำลองนั้นมาไว้ในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจว่า ความเป็นจริงเรื่องนั้นเป็นอย่างไร โดยจัดสภาพแวดล้อมเลียนแบบของจริงหรือใกล้เคียงของจริงมากที่สุด

2.2 ลักษณะสำคัญของสถานการณ์จำลอง

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ (2534: 12) จากนิยามของสถานการณ์จำลองที่มีผู้กล่าวไว้ข้างต้นสามารถสรุปลักษณะสำคัญของสถานการณ์จำลองได้ดังนี้

- 1) มีการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมือนสภาพการณ์จริง
- 2) ผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่ได้จำลองมา
- 3) ผู้เรียนต้องตัดสินใจกระทำต่าง ๆ ในสถานการณ์ที่ตนเข้าไปปฏิสัมพันธ์
- 4) มีการใช้ข้อมูลจากสิ่งแวดล้อม
- 5) ผู้เรียนจะต้องได้รับข้อมูลป้อนกลับที่มีลักษณะเหมือนจริง ข้อมูลป้อนกลับนี้

เป็นผลสืบเนื่องจากการกระทำของผู้เรียน

- 6) เป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 ขั้นตอนการสร้างสถานการณ์จำลอง

นอกจากได้สรุปลักษณะสำคัญของสถานการณ์จำลองแล้ว ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ ยังได้สรุปขั้นตอนสำคัญในการสร้างสถานการณ์จำลองจากหลาย ๆ ขั้นตอนของนักการศึกษาสำคัญ ๆ ไว้ว่า รายละเอียดของขั้นตอนในการสร้างสถานการณ์จำลองมีลักษณะแตกต่างกัน แต่ขั้นตอนสำคัญนั้นคล้ายคลึงกัน ขั้นตอนการดำเนินงานสำคัญที่รูปแบบส่วนใหญ่ได้เสนอแนะไว้คือ

- 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของสถานการณ์จำลอง
- 2) การศึกษาสภาพการณ์จริงที่จะจำลอง ซึ่งแต่ละคนเรียกแตกต่างกัน เช่น

การศึกษา ทฤษฎี ปัญหา ความจริง เป็นต้น

- 3) การสร้างตัวสถานการณ์จำลอง ซึ่งเป็นขั้นตอนในการกำหนดองค์ประกอบ

ต่าง ๆ ของสถานการณ์จำลอง เช่น บทบาท กติกา ลำดับเหตุการณ์ ข้อมูล เป็นต้น

4) การนำสถานการณ์ไปทดลองใช้และปรับปรุงให้เหมาะสม

กรมวิชาการ (2548: 23–25) ได้เสนอขั้นตอนการสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อจะนำไปสอนให้มีประสิทธิภาพนั้นต้องมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1) การสำรวจวิเคราะห์ ขั้นนี้เป็นการศึกษาและสำรวจจุดประสงค์ของการเรียน สถานการณ์ประเภทต่าง ๆ ขอบเขตเนื้อหาวิชา แล้ววิเคราะห์ดูว่าสถานการณ์ชนิดใดที่ให้ประโยชน์ต่อการเรียนรู้มากที่สุด

2) กำหนดจุดประสงค์ เป็นการกำหนดว่าต้องการให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอะไรบ้างเมื่อเรียนรู้สถานการณ์นั้น

3) คัดเลือกสถานการณ์ พิจารณาสถานการณ์ที่เป็นจริงสอดคล้องกับจุดประสงค์ มาดัดแปลงให้เหมาะสมกับการเรียนในชั้นเรียน โดยสถานการณ์นั้นต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์ ตัดสินใจก่อนให้การเรียนรู้และทักษะที่ต้องการมากที่สุด

4) กำหนดโครงสร้างของสถานการณ์จำลอง การกำหนดโครงสร้างนี้ ประกอบด้วย การกำหนดจุดประสงค์ของสถานการณ์ บทบาทของผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละคน เตรียมข้อมูล เนื้อหา กำหนดสถานการณ์ที่เหมือนจริงในสังคม ลำดับขั้นของเหตุการณ์ เวลาและปัญหาจากสถานการณ์ และสรุปอภิปราย

5) การสร้างและออกแบบสื่อการเรียนและสร้างกฎเกณฑ์ ดำเนินการสร้างและออกแบบสื่อการเรียนเพื่อเป็นเครื่องมือในการประกอบกิจกรรมการเรียน เช่น บัตรคำ บัตรคำสั่ง รูปภาพ ฯลฯ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนด และกำหนดเงื่อนไขขั้นตอนการทำงานหรือการแสดงตามลำดับเหตุการณ์

6) การทดลองใช้ นำสถานการณ์ที่สร้างเสร็จไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนกลุ่มอื่น เพื่อตรวจหาข้อบกพร่องของวิธีการ ภาษา ตลอดจนการใช้สื่อการเรียนและเงื่อนไขต่าง ๆ ว่าควรปรับปรุงในจุดใดบ้าง เพื่อให้สถานการณ์จำลองสมบูรณ์และเหมาะสมต่อการนำไปใช้มากที่สุด

จากขั้นตอนการสร้างสถานการณ์จำลองพบว่า การสร้างสถานการณ์จำลองที่ดีต้องมีการกำหนดจุดประสงค์ การวิเคราะห์เนื้อหาและกำหนดโครงสร้าง มีการสร้างและออกแบบสื่อ และที่สำคัญต้องมีการทดลองใช้เพื่อตรวจหาข้อบกพร่องทำให้ได้สถานการณ์จำลองที่มีคุณภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้

2.4 จุดมุ่งหมายในการใช้สถานการณ์จำลอง

การนำสถานการณ์จำลองเข้ามาใช้ในชั้นเรียนย่อมมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน มีผู้ที่กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการใช้สถานการณ์ ดังนี้

เพชรรัตน์ จงนิมิตรสถาพร (2534: 86) กล่าวว่าการใช้สถานการณ์จำลอง มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

2.4.1 เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิด ใช้วิจารณญาณในการไตร่ตรองและสามารถนำเหตุผล มาอภิปรายเพื่อประกอบการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ

2.4.2 เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาบทเรียนที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์จริงในสังคม โดยได้ ศึกษาจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมที่ใกล้ตัวก่อนการเรียนรู้ที่ไกลตัวออกไป

2.4.3 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการกระทำ ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี

2.4.4 เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการกลุ่ม รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ อดทน ต่อการถูกวิพากษ์วิจารณ์ ขอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สำนึกถึงหน้าที่ความสามารถของตนเอง และผู้อื่น

2.4.5 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดที่ถูกต้องในการพัฒนาค่านิยมส่วนตัว และสังคมการพัฒนาจริยธรรม ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่การดำรงชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต
อำไพ สุจริตกุล (2538: 12) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการใช้สถานการณ์จำลอง ดังนี้

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาด้วยการซ่อมแก้ปัญหาในสถานการณ์จำลอง
- 2) ฝึกการเตรียมงานและการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนและมีระบบ
- 3) ฝึกให้มีวินัยในตนเอง สำนึกถึงหน้าที่ความรับผิดชอบทั้งของตนเองและผู้อื่น
- 4) เพื่อพัฒนาการทำงานกลุ่ม รู้จักวิเคราะห์และทนรับการวิจารณ์ได้
- 5) เพื่อนำผลการปฏิบัติในสถานการณ์จำลองไปใช้ในการปฏิบัติจริง

2.5 องค์ประกอบที่สำคัญของวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

วิธีการสอนแต่ละแบบย่อมมีองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้วิธีการสอนนั้น ๆ มี จุดเด่นและสามารถนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน
ทิสนา เขมมณี (2548: 370–371) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ ของวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ดังนี้

2.5.1 มีสถานการณ์ ข้อมูล บทบาทและกติกา ที่สะท้อนความเป็นจริง

2.5.2 ผู้เล่นในสถานการณ์มีปฏิสัมพันธ์กันหรือมีปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ ในสถานการณ์นั้น

2.5.3 ผู้เล่นหรือผู้สวมบทบาทมีการใช้ข้อมูลที่ให้ในการตัดสินใจ

2.5.4 การตัดสินใจส่งผลต่อผู้เล่นในลักษณะเดียวกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง

2.5.5 มีการอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ ข้อมูล และกติกาสถานการณ์ วิธีเล่น พฤติกรรมการเล่นและผลการเล่นเพื่อการเรียนรู้

2.5.6 ผู้สอนเตรียมสถานการณ์จำลอง

2.5.7 ผู้สอนนำเสนอสถานการณ์จำลอง บทบาท ข้อมูล และกติกาสถานการณ์

2.5.8 ผู้เรียนเลือกบทบาทที่จะเล่น หรือผู้สอนกำหนดบทบาทให้ผู้เรียน

2.5.9 ผู้เรียนเล่นตามกติกาที่กำหนด

2.5.10 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ ข้อมูลและกติกาของสถานการณ์ วิธีการเล่น พฤติกรรมการเล่น และผลการเล่น

2.5.11 ผู้สอนและผู้เรียนสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับจากการเล่น

2.6 วิธีนำเสนอสถานการณ์จำลอง

กิจกรรมที่จัดให้กับนักเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับวิธีการที่ครูผู้สอนจะมีวิธีการนำเสนอกิจกรรมและมีขั้นตอนที่น่าสนใจมากน้อยเพียงไร จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องมีผู้เสนอแนะวิธีการนำเสนอสถานการณ์จำลองมาใช้ ดังนี้

บุญทัน อยู่ชมบุญ (2533: 154–155) กล่าวว่า การใช้สถานการณ์จำลองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หากจะให้เหมือนจริงไปทุกเรื่องอาจเป็นเรื่องที่ยาก ผู้สอนอาจจะเลือกเอาวิธีที่ง่ายแต่บรรลุจุดประสงค์ได้เหมือนกัน ซึ่งมีให้เลือกหลายวิธีหรืออาจจะใช้ทุกวิธีก็ได้ เพราะจะทำให้ ผู้เรียนไม่เบื่อซึ่งอาจทำได้ ดังนี้

2.6.1 เล่าให้ฟังเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหรือใช้กรณีตัวอย่าง

2.6.2 ให้ดูภาพแล้วเล่าเรื่องประกอบ

2.6.3 ให้ดูภาพซึ่งเรียงตามลำดับเหตุการณ์

2.6.4 ให้ดูภาพยนตร์เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

2.6.5 ให้ดูจากสถานที่ที่ตกแต่งให้เหมือนสถานที่จริงและมีผู้แสดงบทบาท

2.6.6 ให้ดูจากการแสดงบทบาทสมมุติ

สุนทร จันตรี (2530: 393–394) กล่าวว่า สถานการณ์ที่นำเสนอจะต้องทำให้ใกล้เคียงความจริงที่สุด แต่ไม่ควรยากและซับซ้อนเกินความสามารถของผู้เรียนที่จะคิดแก้ปัญหาตามกระบวนการคิดดังต่อไปนี้

1) ปัญหาคืออะไร

2) อะไรคือสาเหตุของปัญหา

3) หาข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ

4) คิดหาทางเลือกในการตัดสินใจที่จะเป็นไปได้หลาย ๆ ทาง

- 5) ตัดสินใจเลือกทางใดทางหนึ่งอย่างมีเหตุผลที่สุด
- 6) ลงมือแก้ปัญหาตามวิธีการที่เลือกไว้
- 7) การประเมินค่าของการตัดสินใจแก้ปัญหา
- 8) พิจารณาผลของการแก้ปัญหา เพื่อนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

การใช้สถานการณ์จำลองในชั้นเรียนมักจะเกิดความสับสนเพราะมีกิจกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกับสถานการณ์จำลองอยู่หลายกิจกรรม เช่น กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมุติเกม ละคร จึงจำเป็นต้องศึกษาความเหมือนและความแตกต่างของกิจกรรมเหล่านั้นด้วย เช่น

1) *กรณีตัวอย่าง (Case)* เป็นการเสนอสถานการณ์รูปแบบหนึ่ง โดยผู้สอนจะกำหนดกรณีตัวอย่างและหัวข้อประเด็นปัญหาซึ่งเป็นเรื่องราว ประมาณ 2-5 ปัญหาแก่ผู้เรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล ซึ่งเนื้อหาของกรณีตัวอย่างจะรวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหา หรือพฤติกรรมของบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาและเขียนตอบปัญหาตามแนวคิดของตน จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนจะอภิปรายร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์ข้อเสนอแนะ

2) *การแสดงบทบาทสมมุติ (Role Play)* เป็นการนำเสนอสถานการณ์สมมุติ ซึ่งจะกำหนดบทบาทของบุคคลที่จะต้องเลียนแบบไว้ในสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น แล้วมอบหมายบทบาทแก่ผู้ที่จะแสดงครูจะชี้แจงสั้น ๆ เกี่ยวกับรายละเอียดของบุคคลที่จะต้องเลียนแบบ ผู้แสดงจะต้องใช้บุคลิกท่าทางตลอดจนการแก้ปัญหาภายในเวลา 10-15 นาที เมื่อการแสดงบทบาทสมมุติสิ้นสุดแล้ว ผู้เรียนที่ดูการแสดงบทบาทสมมุติร่วมกันอภิปรายเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เกี่ยวกับการแสดงบทบาทของเพื่อน ตลอดจนวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้แสดงด้วย จากนั้นผู้แสดงแต่ละคนจะกล่าวความรู้สึกและเหตุผลที่ตนแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา

3) *การอภิปราย* หลังจากทำกิจกรรมการศึกษากรณีตัวอย่างและการแสดงบทบาทสมมุติแล้วจะมีการอภิปรายร่วมกัน จากนั้นก็จะนำไปสู่การสรุปแนวคิดโดยมีผู้สอนเป็นผู้คอยชี้แนะให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดที่มีคุณค่าทางจริยธรรมและคุณค่าทางสังคม เช่น การรู้จักประนีประนอม รู้จักปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น รู้จักคิดวิเคราะห์ และคิดอย่างมีเหตุผลยอมรับผลจากการตัดสินใจของตนเอง

4) *เกม (Game)* เป็นกิจกรรมซึ่งผู้เล่นคนหนึ่งหรือมากกว่าแข่งขันหรือร่วมมือกันทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายภายใต้กติกาที่กำหนดไว้ องค์ประกอบหลักของเกมต้องมีกติกา เป้าหมายของผู้เล่น และสถานการณ์ ซึ่งอาจจะมีลักษณะเป็นการแข่งขันหรือไม่แข่งขันก็ได้ เกมบางอย่างนั้นอาจไม่ได้มีสถานการณ์ที่เหมือนจริงก็ได้ กล่าวคือเกมมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ยุทธวิธีจะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อจะไปให้ถึงเป้าหมายที่ต้องการ และช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนเทคนิคและทักษะที่ต้องการ

จากลักษณะของกิจกรรมที่กล่าวถึง จะเห็นว่ามิลักษณะของกิจกรรมบางอย่างที่เหมือนสถานการณ์จำลอง แต่สรุปแล้วสถานการณ์จำลองก็จะมีลักษณะที่เน้นให้ผู้เรียนรู้ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลที่เกิดขึ้นจริงจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าไปอยู่ในสถานการณ์จำลองเป็นหลัก

2.7 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

การนำสถานการณ์จำลองมาใช้ในการเรียนการสอนเป็นวิธีการหนึ่งที่ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ เพราะสถานการณ์จำลองเป็นการนำเอาเหตุการณ์ที่คล้ายกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันมาให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทและวิเคราะห์ถึงเหตุและผลเพื่อนำไปสู่ความจริงที่ต้องการ อย่างไรก็ตามการใช้สถานการณ์จำลองก็มีขั้นตอนการนำเสนอที่หลากหลาย เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2543: 245) ได้เสนอขั้นตอนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองไว้ดังนี้

1) **ขั้นนำการสอนเป็นขั้นที่ครูนำเข้าสู่บทเรียน** โดยการให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่นักเรียน การเล่าเรื่องสรุปของสถานการณ์ที่นำมาใช้ วัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้อารมณ์ความรู้สึกของสถานการณ์ที่สร้างขึ้น ประสบการณ์ ข้อมูล ความเข้าใจเบื้องต้น การแบ่งกลุ่ม การทำความเข้าใจกับกฎเกณฑ์ กติกาต่าง ๆ บทบาทของนักเรียนเป็นต้น

2) **ขั้นดำเนินกิจกรรม** ในขั้นนี้นักเรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มจะเริ่มปฏิบัติตามกิจกรรมที่ระบุไว้ตามบทบาทที่ได้รับ การศึกษาข่าวสารข้อมูลจากวัสดุอุปกรณ์ที่กำหนดให้ การฝึกวิเคราะห์ปัญหาการตัดสินใจ การหาข้อมูลเพิ่มเติม การได้รับผลคะแนนตามกระบวนการแต่ละขั้นตอน การอภิปราย การศึกษาร่วมกัน การหาข้อตกลงวิธีการ แผนงานที่ใช้ในการศึกษา ครูจะเป็นผู้ช่วยในเรื่องการให้คำแนะนำช่วยเหลือ กำหนดกติกา การให้คะแนน การสังเกต จดบันทึกพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

3) **ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล** เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลง ครูควรนำให้นักเรียนได้ทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ในขณะปฏิบัติกิจกรรม สาเหตุและผลที่เกิดขึ้นของกิจกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างกฎเกณฑ์และกติกา การวางเงื่อนไขที่จะนำไปใช้ การตัดสินใจ ครูควรเพิ่มเติมข้อสังเกตหรือบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อเสริมการอภิปรายในขั้นนี้ด้วย

4) **การสรุปกิจกรรมการเรียนรู้** นักเรียนจะบังเกิดผลการเรียนรู้ได้มากในกรณีที่ได้สร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมาเป็นตัวแทนของสถานการณ์จริงได้อย่างถูกต้อง สามารถดำเนินการสอนให้เป็นไปตามที่กำหนดได้ การสรุปจะมุ่งการประยุกต์เชื่อมโยงของเหตุการณ์จริงกับสถานการณ์จำลองให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

สิริวรรณ ศรีพหล (2538: 266-167 อ้างถึงใน ธีรยุทธ์ เสนิงค์ ณ อุทยาน 2538) ได้เสนอแนะการนำสถานการณ์จำลองไปใช้ในห้องเรียนว่าประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) **ขั้นการแนะนำ** ผู้สอนจะเสนอหัวข้อที่จะเรียนแก่ผู้เรียน จากนั้นจะให้แนวคิดหรือมโนคติหลัก ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่มีอยู่ในสถานการณ์จำลอง ทั้งนี้เพื่อเป็นการปูพื้นความรู้ในเรื่องที่จะเรียนแก่ผู้เรียนเสียก่อนจะทำให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้น

กรณีที่ผู้เรียนยังไม่เคยเรียนหรือไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองมาก่อน ผู้สอนต้องอธิบายเกี่ยวกับการจำลองสถานการณ์ในเรื่องทั่วไป ลักษณะ คุณค่า วิธีการ กิจกรรม กติกา เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าสถานการณ์จำลองนั้นมีลักษณะอย่างไร

2) **ขั้นการเข้าร่วม** ผู้เรียนจะเริ่มเข้าสู่สถานการณ์จำลอง ผู้สอนต้องแนะนำผู้เรียนเกี่ยวกับกติกา บทบาท วิธีการ การให้คะแนน การตัดสินใจและเป้าหมายของสถานการณ์จำลองเสียก่อน จากนั้นแบ่งกลุ่มผู้เรียนเพื่อแสดงบทบาทต่อไป

3) **ขั้นการเล่นเกม** ผู้เรียนจะเริ่มปฏิบัติตามที่ระบุไว้ ผู้สอนทำหน้าที่แนะนำดูแลการเล่นเกม ผู้สอนอาจสังเกต บันทึกพฤติกรรม เพื่อนำมาวิเคราะห์สำหรับแก้ปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์

4) **ขั้นสรุปเกม** เพื่อให้ผู้เรียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาแล้ว ผู้สอนอาจช่วยโดยเน้นเรื่องดังนี้

- (1) สรุปเหตุการณ์และความคิดเห็น
- (2) วิเคราะห์กระบวนการ
- (3) เปรียบเทียบบทเรียนจากสถานการณ์จำลองกับโลกแห่งความเป็นจริง
- (4) เชื่อมโยงกิจกรรมที่ปฏิบัติไปแล้วกับเนื้อหาที่กำลังเรียน
- (5) ประเมินผลบทเรียนสถานการณ์จำลองที่ได้เรียนไปแล้วพร้อม

เสนอแนะการปรับปรุงบทเรียนและเกมจำลองต่อไป

ซาโรซ โศกรีทซ์ (2546: 16) ได้เสนอขั้นตอนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองไว้ดังนี้

ขั้นเตรียม

ผู้สอนแจ้งวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนได้ทราบและช่วยกันกำหนดประเด็นและสถานการณ์ที่จำลองขึ้น กำหนดกิจกรรมที่จะปฏิบัติ พร้อมทั้งกำหนดบทบาทของผู้เรียนทั้งหมด

ขั้นนำเสนอ

ผู้เรียนเข้าสู่สถานการณ์และกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ โดยมีผู้สอนคอยควบคุมดูแล ทั้งนี้ให้ผู้เรียนอยู่ในกติกาตามที่กำหนดไว้ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมก็ควรจะมีการบันทึกสถานการณ์ไว้ตลอดเวลา

ขั้นสรุป

ผู้สอน ผู้เรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากสถานการณ์จำลองนั้น โดยการวิเคราะห์ เหตุการณ์ วิเคราะห์กระบวนการและแนวคิดที่ได้ พร้อมกับสรุปว่าจะนำไปใช้ในชีวิตจริงต่อไป อย่างไร

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลอง จากเอกสารของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ของสาโรช โสภีรักษ์และของสิริวรรณ ศรีพหล ทำให้ทราบขั้นตอนในการนำสถานการณ์จำลองไปจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ซึ่งแต่ละ รูปแบบที่กล่าวมาก็มีจุดเด่นที่แตกต่างกัน หากนำรูปแบบดังกล่าวมาผสมผสานกันก็จะทำให้ได้ กระบวนการที่ครบถ้วนยิ่งขึ้น เพราะในส่วนของขั้นตอนที่คล้ายคลึงกันก็ยังคงไว้ แต่เพิ่มเติม ในส่วนที่บางรูปแบบไม่มีเข้ามาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ประยุกต์ขั้นตอนทั้งสามรูปแบบมา เป็นรูปแบบการสอนของตนเอง ซึ่งทำให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นตอนการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลองที่ผู้วิจัยใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนในครั้งนี้มีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ขั้นเตรียมการ

- (1) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละครั้งให้นักเรียนทราบ
- (2) ครูและนักเรียนร่วมกันเลือกผู้ที่จะแสดงบทบาทสมมุติแล้วอธิบายหรือ มอบหมายบทบาทการแสดงให้นักเรียน
- (3) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5-6 คน เพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันตามที่ได้รับมอบหมาย

2) ขั้นดำเนินการ

- (1) ครูเสนอกรณีตัวอย่างหรือสถานการณ์ตัวอย่างที่เป็นปัญหาให้นักเรียน โดยเล่าเหตุการณ์จากสถานการณ์หรือกรณีตัวอย่างให้นักเรียนฟัง
- (2) นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ โดยใช้ เวลาประมาณ 15-20 นาที
- (3) นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้แสดงบทบาท สมมุติ

3) ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย

- (1) นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันอภิปรายปัญหาจากสถานการณ์จำลองแล้วสรุป ตามประเด็นต่าง ๆ

(2) แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานต่อครูและเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน

(3) ครูและนักเรียนทั้งชั้นร่วมกันอภิปรายปัญหาจากสถานการณ์จำลองอีกครั้ง เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา

(4) ครูโยงสถานการณ์เข้าสู่เนื้อหาที่เรียน หรือข้อสรุปเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้รับ จากการแสดงสถานการณ์จำลอง เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4) *ขั้นสรุป*

ครูและนักเรียนทั้งชั้นร่วมกันสรุปให้เป็นหลักการเดียวกัน ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงความสัมพันธ์ของรูปแบบขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลองสอนที่นำมาประยุกต์

รูปแบบ ของผู้วิจัย	รูปแบบของ สิริวรรณ ศรีพหล	รูปแบบของ สาโรช โสภีรักษ์	รูปแบบของ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช
1. <i>ขั้นเตรียมการ</i> - แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ - เลือกผู้แสดงบทบาท - แบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	1. <i>ขั้นแนะนำ</i>	1. <i>ขั้นเตรียม</i>	1. <i>ขั้นนำการสอน</i>
2. <i>ขั้นดำเนินการ</i> - ครูเสนอกรณีตัวอย่าง - นักเรียนแสดงบทบาท - สังเกตพฤติกรรม	2. <i>ขั้นการเข้าร่วม</i>	2. <i>ขั้นนำเสนอ</i>	2. <i>ขั้นดำเนิน กิจกรรม</i>
3. <i>ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย</i>	3. <i>ขั้นการเล่นเกม สังเกต วิเคราะห์</i>	-	3. <i>ขั้นวิเคราะห์ อภิปรายผล</i>
4. <i>ขั้นสรุป</i>	4. <i>ขั้นสรุปเกม</i>	3. <i>ขั้นสรุป</i>	4. <i>ขั้นสรุปกิจกรรม การเรียนรู้</i>

2.7 สถานการณ์จำลองกับทักษะทางภาษา

โฮลเดน (Holden 1981: 5 อ้างถึงใน หะชันนำ พงศ์ยี่หล้า 2530: 17) พูดถึงกิจกรรมสถานการณ์จำลองไว้ว่า ครูทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมและนำของจริงต่าง ๆ เช่น แผนที่ เทปบันทึกเสียง ประกาศ โฆษณา มาเป็นสื่อในการกระตุ้นผู้เข้าร่วมสถานการณ์นั้นให้ใช้ทักษะทางภาษาทุกด้านในการรับรู้ข้อมูลพร้อม ๆ กัน โดยผู้เข้าร่วมสถานการณ์แต่ละคนจะได้รับบัตรแสดงบทบาทที่ระบุขอบข่ายหน้าที่ ความรับผิดชอบและข้อมูลที่จำเป็นเพิ่มเติมซึ่งจะไม่เหมือนกัน เป็นข้อมูลที่กำหนดงานเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสถานการณ์ทุกคนปฏิบัติ ซึ่งทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อให้บรรลุหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ผู้เข้าร่วมสถานการณ์จึงต้องใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเหมือนกับสถานการณ์ในชีวิตจริงมากที่สุด เช่นเดียวกับคำกล่าวของ สเตอร์ทริจ (Sturtridge) ที่ว่า ผู้เข้าร่วมสถานการณ์จำลองต้องใช้วิจารณญาณของตนเองในการที่จะใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยจะต้องคิดเองว่าจะพูดอะไร และพูดกับใคร เลือกใช้หน้าที่ในการสื่อความหมายและภาษาให้เหมาะกับบทบาทของตนเองและบทบาทผู้ที่จะปฏิสัมพันธ์ด้วย ซึ่ง เคอร์ (Kerr 1977: 9-10) ได้ให้ความคิดเห็นว่า สถานการณ์จำลองเป็นกิจกรรมที่สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะ

- 1) ในการจัดกิจกรรมสถานการณ์จำลองนั้น ผู้เข้าร่วมสถานการณ์ได้ฝึกใช้ภาษาในการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันอย่างมีวัตถุประสงค์
- 2) ในกิจกรรมสถานการณ์จำลองผู้เข้าร่วมสถานการณ์ได้ใช้ทักษะทั้งสี่ผสมผสานกัน เช่น ต้องใช้ทักษะในการอ่าน และฟังคำสั่ง ข้อมูล ใช้ทักษะในการพูดเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันและใช้ทักษะในการเขียนเพื่อกรอกแบบฟอร์มหรือจดบันทึกความจำต่าง ๆ ซึ่งผลจากการใช้ทักษะทั้งสี่ผสมผสานกันนี้ทำให้สามารถทำกิจกรรมสถานการณ์จำลองได้เป็นที่น่าพอใจ และได้รับแรงจูงใจอย่างมากในการทำกิจกรรม ความประหม่าจะลดลงและจะรู้สึกว่าการใช้ภาษานั้นใกล้เคียงกับการใช้ภาษาในชีวิตจริง

ทเวลเกอร์ (Twelker 1969: 69) กล่าวถึงการใช้สถานการณ์จำลองในการฝึกภาษาว่าสถานการณ์จำลองสามารถช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางภาษาในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจในการสื่อสารได้อย่างลึกซึ้ง เพราะได้ฝึกใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ที่จำลองมาจากสถานการณ์ที่ต้องใช้ทักษะทางภาษาจริงในชีวิตประจำวัน ดังนั้นสิ่งสำคัญการกำหนดขอบเขตและเลือกสถานการณ์ควรให้เป็นสถานการณ์ที่มีการกระตุ้นให้นักเรียนมีการตอบสนองสอดคล้องกับเหตุการณ์ให้นักเรียนมีส่วนร่วมตลอดเวลา

2.8 ประโยชน์ของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองหรือการสอนแบบจำลองสถานการณ์นับเป็นเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพและได้รับการสนับสนุนให้นำมาใช้อย่างกว้างขวางเพราะสถานการณ์มีประโยชน์และคุณค่าดังที่หลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

สุนทร จันตรี (2530: 394) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองไว้ดังนี้

- 1) ช่วยให้ผู้เรียนเผชิญปัญหามากมายในเวลาจำกัด
- 2) ช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น กล้าแสดงความคิดเห็น
- 3) ช่วยให้เกิดความร่วมมือโดยไม่คิดถึงการแข่งขัน
- 4) ช่วยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียน
- 5) ช่วยให้ผู้เรียนได้พบสถานการณ์ก่อนที่จะเกิดขึ้นในชีวิตจริง
- 6) เปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้สอน เป็นเพียงผู้แนะแนว
- 7) เป็นการถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบ

ธีรยุทธ์ เสนิงส์ ณ อรุณาและคณะ (2538: 263) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสถานการณ์จำลองไว้ดังนี้

- 1) ให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนในด้านการตัดสินใจ การแก้ปัญหา การวางแผนการทำงานเป็นกลุ่ม ต้องอาศัยกระบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินความรู้ สามารถพัฒนาพฤติกรรมต่าง ๆ ได้
- 2) การสอนจะเป็นกระบวนการมากกว่าข้อเท็จจริง ทำให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ซับซ้อน
- 3) ช่วยเสริมความเข้าใจของผู้เรียนโดยผ่านประสบการณ์และกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วม
- 4) ช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้เข้าร่วมสถานการณ์อย่างกระตือรือร้น เพราะสถานการณ์จำลองสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์จริงที่ตรงกับชีวิตจริงของเขามากกว่าประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน แต่ก็ต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์จำลองที่พัฒนาขึ้น
- 5) เป็นสถานการณ์ที่แทนกระบวนการชีวิตจริง นักเรียนจะได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่แปลกออกไปจากประสบการณ์ที่เคยได้รับในห้องเรียน และสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ก็สามารถถ่ายโยงผสมผสานและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้มากขึ้น

6) สถานการณ์จำลองประหยัคกว่าสถานการณ์ในชีวิตจริง ทั้งในด้านการเตรียมและผลที่ได้รับ

7) สามารถแสดงซ้ำได้ในขณะที่เรื่องจริงกระทำซ้ำไม่ได้

จะเห็นได้ว่าสถานการณ์จำลองมีประโยชน์และคุณค่าที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะตามเป้าหมายของการเรียนได้ เป็นอีกวิธีสอนที่เหมาะสมสำหรับการนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

2.9 ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกรูปแบบย่อมมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองก็มีข้อดีและข้อจำกัดดังที่มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

ทิสนา เขมมณี (2545: 92) ได้เสนอแนวคิดในการจัดการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองไว้ว่า

1) ข้อดี

(1) เป็นวิธีสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องที่มีความสัมพันธ์ซับซ้อนได้อย่างเข้าใจ เกิดความเข้าใจ เนื่องจากได้มีประสบการณ์ที่เห็นประจักษ์ชัดด้วยตนเอง

(2) เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูงมาก ผู้เรียนได้เรียนอย่างสนุกสนาน การเรียนรู้มีความหมายต่อตัวผู้เรียน

(3) เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก เช่น กระบวนการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กระบวนการสื่อสาร กระบวนการตัดสินใจ กระบวนการแก้ปัญหาและกระบวนการคิดเป็นต้น

2) ข้อจำกัด

(1) เป็นวิธีสอนที่ต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูง เพราะต้องมีวัสดุอุปกรณ์ และ ข้อมูลสำหรับผู้เล่นทุกคน และสถานการณ์บางเรื่องมีราคาแพง

(2) เป็นวิธีสอนที่ใช้เวลามาก เพราะต้องใช้เวลาแก่ผู้เล่นในการเล่นและการอภิปราย

(3) เป็นวิธีสอนที่ต้องพึ่งสถานการณ์จำลอง ถ้าไม่มีสถานการณ์จำลอง ที่ตรงกับวัตถุประสงค์หรือความต้องการ ผู้สอนต้องสร้างขึ้นเอง ถ้าผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างสถานการณ์พอเพียงก็จะไม่สามารถสร้างได้

สาโรช โสภีรักษ์ (2546: 25) กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองไว้ดังนี้

1) ข้อดี

- (1) เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สถานการณ์จริง ๆ ได้มาก
- (2) เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้กระทำ รวมทั้งได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายด้าน

- (3) ได้ทักษะหลาย ๆ ทางและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- (4) สร้างบรรยากาศสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนเพลิดเพลิน

2) ข้อจำกัด

- (1) จะต้องเตรียมการเป็นอย่างดี หากขาดการเตรียมจะทำให้กิจกรรม มีอุปสรรค
- (2) ใช้เวลามาก
- (3) ผู้สอนต้องมีประสบการณ์ในสถานการณ์จำลองนั้นมาก หากขาดเมื่อเกิดปัญหาจะไม่สามารถแก้ปัญหาได้ หรือได้ผลไม่ตรงกับวัตถุประสงค์
- (4) ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้เรียน หากไม่ได้รับความร่วมมือก็จะติดขัด ไม่บรรลุผลตามที่วางไว้

พอจะสรุปให้เห็นถึงข้อดีและข้อจำกัดในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งวิธีสอนทุกรูปแบบ จะต้องมทั้งข้อดีและข้อจำกัด เพราะไม่มีวิธีการสอนแบบไหนที่มีความสมบูรณ์ที่สุด เพียงแต่ว่าครู ผู้สอนจะรู้จักเลือกหรือประยุกต์มาใช้ให้เหมาะกับสภาพของผู้เรียนและปัญหาที่กำลังประสบอยู่

3. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติ

ในการศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ศึกษาเกี่ยวกับความหมาย จุดมุ่งหมายของการใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลต่าง ๆ พบว่ามีผู้กล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

ชวาล แพร์ตกุล (2516: 15) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความสำเร็จในด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้ ทักษะและสมรรถภาพทางด้านต่าง ๆ ของสมอง นั่นคือ ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนควรจะต้องประกอบด้วยสิ่งสำคัญอย่างน้อยสามสิ่งคือ ความรู้ ทักษะและสมรรถภาพทางสมองด้านต่าง ๆ

วรรณคดี ม้าลำพอง (2520: 109) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ที่ได้จากการสอนหรือทักษะที่ได้พัฒนาขึ้นมาตามลำดับขั้นในวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้วในสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2521: 13) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึงความสำเร็จหรือความสามารถในการกระทำใด ๆ ที่ต้องอาศัยทักษะหรือมิตะนั้นจะต้องอาศัยความรู้ในวิชาใดได้โดยเฉพาะ

เขียน ไชยสร (2531: 321) กล่าวว่า คือความสามารถของบุคคลที่ได้เรียนรู้ทางด้านความรู้สึกและทักษะที่เกิดขึ้นจากการได้รับการอบรม

จันทร์เพ็ญ หาญจิตเกษม (2532: 23) กล่าวเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงสมรรถภาพทางสมองในด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากครู

สุวิทย์ หิรัญยกานนท์และคณะ (2540: 5) ให้ความหมายว่า คือความสำเร็จที่ได้รับจากความสามารถ ความรู้หรือทักษะ หมายถึงผลของการเรียนการสอนหรือผลงานที่เด็กได้จากการประกอบกิจกรรมส่วนนั้นก็ได้

กัญญา ลินทรรัตน์ศิริกุล (2540: 286) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือผลการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้หรือทักษะที่ได้จากการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรในแต่ละระดับชั้นจะกำหนดหลักการแตกต่างกัน แต่หลักการสำคัญที่มุ่งเน้นคือเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ และในการที่จะพิจารณาว่าผู้เรียน มีสัมฤทธิ์ผลตามหลักสูตรหรือไม่ ต้องวัดด้วยเครื่องมือที่มีคุณภาพ

นอกจากนั้นกรมวิชาการ (2521: 13) ยังได้เพิ่มเติมถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่มีองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น สภาพทางสังคม ความสนใจเจตคติต่อสิ่งที่เรียน วิชาที่เรียน และที่สำคัญคือตัวผู้เรียน ครูผู้สอนและความแปรปรวนอื่น ๆ ซึ่งมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสิ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ผู้เรียน

(1) ด้านความพร้อมทางด้านพื้นฐานความรู้เดิม ความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ที่จำเป็นมี และมีมาก่อนเรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุดถึงร้อยละ 50 ได้แก่ ผลการเรียนรู้ที่สะสมมา ความถนัด ความฉลาดหรือสติปัญญา ซึ่งเป็นตัวแปร ด้านพุทธิพิสัย

(2) ความพร้อมด้านความรู้สู่ต่อการเรียน หมายถึง ความสนใจ แรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ เจตคติต่อรายวิชา การเรียนการสอน ระบบของโรงเรียน ตลอดจน อัดมโนทัศน์และบุคลิกภาพ เป็นตัวแปรด้านจิตใจ และมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร้อยละ 25

2) ผู้สอน

ด้านคุณภาพการสอน (Quality of Instruction) เป็นพฤติกรรมของครูในด้านการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ องค์ประกอบที่สำคัญของการสอนให้มีคุณภาพมี 4 ประการ ได้แก่

(1) การเสนอแบบหรือให้คำแนะนำ (Cue) สามารถชี้แจงจุดประสงค์ หรืออธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจได้อย่างชัดเจนตั้งแต่ต้นจนจบ

(2) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน (Participation) ผู้สอนและผู้เรียนต่างมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(3) การใช้วิธีเสริมแรง (Reinforcement) ผู้เรียนควรได้รับการเสริมแรงจากครูอย่างเหมาะสม

(4) การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

3) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

เป็นความแปรปรวนอื่นที่ไม่ได้เกี่ยวกับผู้เรียนและผู้สอน แต่สามารถส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ถึงร้อยละ 20 เมื่อรวมความแปรปรวนของผู้เรียนและผู้สอนแล้ว จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถึงร้อยละ 80

จากความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ผลของการเรียนการสอนหรือความสามารถที่เกิดขึ้นในตัวของผู้เรียนทั้งทางด้านความรู้และทักษะ หรือสิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนรู้หรือสมรรถภาพทางสมองในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งสิ่งที่ผู้เรียนได้รับนั้นมีทั้งส่วนที่เป็นความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามอิทธิพลของตัวแปรทั้งภายในและภายนอกตัวผู้เรียน

3.2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญศรี พรหมมาพันธุ์ และนวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม (2545: 221–223) กล่าวว่า ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นนิยมวัดกันใน 2 องค์ประกอบ คือ วัดตามจุดมุ่งหมายและวัดตามลักษณะ เนื้อหาวิชาที่เรียน สำหรับจุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามลักษณะเนื้อหานี้

1) การวัดด้านการปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียน โดยให้ลงมือปฏิบัติจริงปรากฏเป็นผลงานออกมาให้วัดและสังเกตได้ การประเมินผลจะพิจารณาที่กระบวนการปฏิบัติและผลงาน เช่น งานช่าง การประกอบอาหาร พลศึกษา ศิลปศึกษา ลักษณะของข้อสอบที่ใช้วัดด้านการปฏิบัติเป็นข้อสอบที่เรียกว่าแบบวัดทักษะปฏิบัติ

2) การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียนด้านเนื้อหาและพฤติกรรมความรู้ความสามารถอื่น ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนการสอน สามารถทดสอบได้โดยการสอบปากเปล่าและให้เขียนตอบ เครื่องมือที่ใช้วัดด้านเนื้อหาโดยการเขียนตอบที่นิยมกันอย่างแพร่หลายนั้นเรียกว่า “แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์” ดังนั้นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ใช้ประเมินผลการเรียนการสอน โดยเฉพาะในการวัดสมรรถภาพทางสมอง

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ชวาล แพร์ตกุล (2516: 100) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพทางสมองด้านต่าง ๆ ที่เด็กได้รับจากประสบการณ์ทั้งปวง ทั้งจากทางโรงเรียนและทางบ้าน ยกเว้น การวัดทางร่างกาย ความถนัดและบุคลิกทางสังคม อันได้แก่ อารมณ์และการปรับตัว เป็นต้น

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2535: 84) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดระดับความรู้ ความสามารถ ทักษะและสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งได้เรียนรู้ในช่วงเวลาที่กำหนด

สมนึก ภัททิยธานี (2546: 73) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือที่จะวัดสมรรถภาพด้านสมองที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่ผ่านมาแล้ว

บุญศรี พรหมมาพันธุ์และนวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม (2545: 219) ได้กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ชุดของคำถามที่มุ่งหวังวัดความรู้ ความสามารถ ทักษะและสมรรถภาพทางสมองด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนหลังจากที่เกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ

บุญชม ศรีสะอาด (2545: 59-61) ก็ได้กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล มักจะเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ เนื่องจากเป็นแบบทดสอบที่มีข้อดี มีความเหมาะสมหลายประการ เช่น สามารถตรวจให้คะแนน ได้ง่ายและรวดเร็ว ถามได้ครอบคลุมเนื้อหาสาระต่าง ๆ ภายในเวลาที่จำกัด สามารถวิเคราะห์ให้มีคุณภาพดีเป็นมาตรฐาน สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างเที่ยงตรง คะแนนที่วัดออกมามีความเชื่อมั่นสูง ซึ่งจะจำแนกได้ 2 ประเภท คือ แบบทดสอบแบบอิงกลุ่มและแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ การวิจัยจะได้ผลใกล้เคียง

กับความเป็นจริงก็ต้องมีเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลที่ดีด้วย ดังนั้นแบบทดสอบจึงเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่น่ามาวัดเพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของกลุ่มตัวอย่าง

3.4 จุดมุ่งหมายของการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นต้องมีจุดมุ่งหมายในการนำไปใช้ว่าใช้เพื่ออะไร ซึ่งมีผู้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

3.4.1 เพื่อจัดตำแหน่งผู้เรียน จะดำเนินการก่อนการเรียนการสอนเกิดขึ้น เพื่อจัดผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามขีดความสามารถ กล่าวคือจัดผู้เรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกันไว้ด้วยกัน ในทางการศึกษาจุดมุ่งหมายของการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อจัดตำแหน่งนิยมใช้ใน 2 ลักษณะ คือเพื่อการจำแนกและเพื่อการคัดเลือก

3.4.2 เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความเจริญทั้งด้านความรู้ความสามารถ ลักษณะนิสัยและทักษะต่าง ๆ ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

3.4.3 เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งกรณีนี้ควรทำอย่างต่อเนื่อง อาจใช้เมื่อสิ้นสุดการสอนในแต่ละหน่วยย่อย เมื่อพบว่าผู้เรียนคนใดไม่มีความสามารถที่จะผ่านเกณฑ์ของแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้สอนก็ควรศึกษาข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนในเรื่องใดจะได้ทำการแก้ไขจุดนั้น จากนั้นจึงประเมินผลอีกครั้ง สำหรับจุดมุ่งหมายของการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนอาจจำแนกระยะเวลาของการวัดและการประเมินผลได้ 3 ระยะเวลา คือ การวัดและประเมินผลก่อนการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลระหว่างการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน

3.4.4 เพื่อให้คำปรึกษาและแนะแนว เพื่อช่วยให้ครูแนะแนวมีข้อมูลที่เป็นความสามารถของผู้เรียนในด้านการเรียนว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนเพื่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ โดยจะส่งผลให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ นั่นคือการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อพยากรณ์นั่นเอง

3.4.5 เพื่อสรุปผลการเรียน จะดำเนินการเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน เพื่อสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งระบบและตัดสินผลคะแนนได้-ตก ลักษณะของข้อสอบควรมีตั้งแต่ง่ายไปถึงยาก และวัดให้ครอบคลุมทุกจุดประสงค์การเรียนรู้และทุกเนื้อหาของหลักสูตร

3.5 ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548: 12) ได้กล่าวถึง แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยทั่วไป (General Achievement Test) ว่าเป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่หลักสูตรกำหนด เนื้อหาสาระของข้อสอบได้จากการวิเคราะห์

วัตถุประสงค์ คำอธิบายรายวิชา สื่อ ตำราและเอกสารหลักสูตร แบบทดสอบทุกฉบับจะวัด ความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า และเป็น แบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก หรือแบบเขียนตอบก็ได้ ลักษณะของ แบบทดสอบที่ดีต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

3.5.1 ความตรง Validity เป็นลักษณะที่สำคัญที่สุดของแบบทดสอบ ซึ่งหมายถึง ความแม่นยำของคะแนนสอบในการวัดในสิ่งที่แบบทดสอบต้องการจะวัด ซึ่งได้แก่ความตรงตาม สภาพ ความตรงเชิงพยากรณ์ ความตรงตามโครงสร้าง

3.5.2 ความเป็นปรนัย Objectivity คือ แบบทดสอบสามารถวัดได้ตรงตาม จุดประสงค์มากน้อยเพียงใด ซึ่งการที่จะวัดได้ต้องควบคุมการสร้างคำถาม เกณฑ์การให้คะแนน ต้องแน่ชัด

3.5.3 ความสมดุลย์ Balance แบบทดสอบจะมีความตรงตามเนื้อหาได้จะต้องวัด พฤติกรรมที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนได้ครอบคลุมทั้งเนื้อหาและวัตถุประสงค์ สัดส่วนคำถามเป็นไป ตามแผนผัง

3.5.4 ความยุติธรรม Fairness ผู้สอบทุกคนมีโอกาสที่จะตอบถูกถ้ามีความรู้ใน เนื้อหาแบบทดสอบนั้น ๆ ข้อสอบจึงต้องมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ ถ้าจะลวงผู้เข้าสอบควรลวง ด้วยสถานการณ์ในเนื้อหาของข้อสอบ มิใช่เพราะความคลุมเครือของภาษาที่ใช้ออกข้อสอบ

3.5.5 ความเที่ยง Reliability คือลักษณะความคงที่ของแบบทดสอบ กล่าวคือ แบบทดสอบที่คืนนั้นถ้าใช้วัดบุคคลเดียวกันในช่วงระยะเวลาที่ห่างกันพอควรก็จะได้คะแนนเท่ากัน ทั้งในการสอบครั้งแรกและการสอบครั้งหลัง

3.5.6 ประสิทธิภาพการนำไปใช้ Efficiency หมายถึงการประหยัดเวลาในการสร้าง ข้อสอบ ดำเนินการสอบ การทำแบบทดสอบและการตรวจให้คะแนน

3.5.7 ความยาก Difficulty แบบทดสอบควรมีความยากพอเหมาะอยู่ในช่วง .20 - .80

3.5.8 อำนาจจำแนก Discrimination แบบทดสอบแต่ละข้อจะต้องสามารถแยก คนเก่งออกจากคนไม่เก่งได้ คือคนเก่งตอบถูก คนไม่เก่งจะตอบผิด โดยทั่วไปจะมีค่าอำนาจ จำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

3.5.9 ความเฉพาะเจาะจง Specificity ผู้ที่มีความสามารถเฉพาะเรื่องนั้น ๆ จะตอบ ข้อสอบนั้นได้

3.5.10 ใช้เวลาพอเหมาะ Speededness กำหนดเวลาพอเหมาะ ไม่มาก ไม่น้อยเกินไป โดยทั่วไปเวลาที่พอเหมาะสำหรับแบบวัดผลสัมฤทธิ์ควรเป็นเวลาให้ผู้เข้าสอบประมาณ 90 % ทำข้อสอบนั้นเสร็จ

ชนิดของแบบทดสอบที่ใช้วัดแบ่งเป็น 2 ชนิดคือ

- 1) ข้อสอบที่ผู้สอบจะต้องตอบสั้นได้แก่ แบบถูกผิด แบบเลือกตอบ แบบเลือกคำถาม แบบจับคู่ แบบเติมคำ
- 2) ข้อสอบแบบผู้สอบต้องตอบยาว ซึ่งได้แก่ข้อสอบแบบบรรยายข้อคำถามที่ให้หรือเขียนตอบแบบเรียงความ (กัญญา ลินทร์ศรีศิริกุล 2524: 60-62)

แบบทดสอบที่ผู้วิจัยใช้ในครั้งนี้เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ โดยวัดความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่าตามทักษะการฟัง การอ่าน การเขียน และหลักเกณฑ์ทางภาษา ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอนตามมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นสามารถใช้วัดในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ครูทราบความก้าวหน้าหรือพัฒนาการทางด้านสมองของผู้เรียนได้อย่างชัดเจนและครอบคลุมสิ่งที่ครูต้องการวัด ดังนั้นครูจึงต้องศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้แม่นยำ ตลอดจนศึกษาวิธีหาคุณภาพของแบบทดสอบให้เป็นแบบทดสอบที่มีมาตรฐานสำหรับใช้วัดให้ได้คุณภาพตามจุดประสงค์

3.6 ความหมายของ เจตคติ

เจตคติ (Attitude) มาจากภาษาละตินว่า Aptus แปลว่า เหมาะสม เป็นคำที่เรา มักจะได้ยินเสมอ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญด้านหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของมนุษย์ จึงมีผู้รู้หลายท่านให้คำจำกัดความของเจตคติ ในลักษณะที่หลากหลายดังนี้

สวนา พรพัฒน์กุล (2522: 213) ได้ให้ความหมายว่า เจตคติเป็นนามธรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับความนึกคิดและความเชื่อซึ่งอยู่ในลักษณะของความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เจตคตินี้เป็นลักษณะแฝงอยู่ในตัวบุคคล จะอยู่ในสภาพแห่งการพร้อมที่จะโต้ตอบต่อสิ่งเร้า โดยอาจจะแสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นหรือพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง แนวทางในการแสดงเจตคติเพื่อตอบสนองสิ่งเร้าอาจออกมาในทิศทางที่เป็นบวกหรือลบก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่สถานการณ์สิ่งแวดล้อมความเชื่อและประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล

บุญธรรม กิจปริคาบวิสุทธิ (2535: 234) ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติเป็นกิริยาท่าทางรวม ๆ ของบุคคลที่เกิดจากความพร้อมหรือความโน้มเอียงของจิตใจซึ่งแสดงออกต่อสิ่งเร้าหนึ่ง ๆ เช่นวัตถุสิ่งของและสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคม โดยแสดงออกมาในทางสนับสนุนซึ่งมีความรู้สึกเห็นดีเห็นชอบต่อสิ่งเร้าหรือในทางต่อต้านที่ไม่เห็นดี ไม่เห็นชอบต่อสิ่งเร้า

กู๊ด (Good 1963: 48 อ้างถึงในจินตนา ถ้าแก้ว 2543: 19) เจตคติคือความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่อยู่เป็นเข้าหาหรือหนีหรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคลหรือสิ่งใด เช่น รัก เกลียด กลัว หรือไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น

คลอสเมียร์ และ ริพเพิล (Klausmeir and Ripple อ้างถึงในพิชดา วันเพ็ญ 2538: 44) ให้ความหมายว่า เจตคติเป็นตัวกำหนดให้บุคคลประพฤติปฏิบัติหรือตอบสนองในการที่จะชอบหรือไม่ชอบต่อบุคคลอื่น ๆ ตาม สถานการณ์หรือต่อความคิดเห็น เจตคติไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถอ้างอิงพฤติกรรมหรือการตอบสนองของบุคคลนั้น ๆ ได้

กัญญา ถินทรต้นศิริกุล (2540: 266) ได้กล่าวถึงความหมายของเจตคติว่า คำว่าเจตคติหรือทัศนคติหมายถึง ท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เจตคติไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง แต่ต้องอาศัยการอ้างอิงจากพฤติกรรมการแสดงออกของคน ซึ่งอาจแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

- 1) เจตคติเชิงนิมิต เป็นการแสดงออกในลักษณะขอความพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ สนับสนุน ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ
- 2) เจตคติเชิงนิเสธ เป็นการแสดงออกในลักษณะตรงกันข้ามกับเจตคติเชิงนิมิต เช่น ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ร่วมมือ ไม่ทำตาม
- 3) เจตคติที่เป็นกลาง เป็นการแสดงออกในลักษณะที่ไม่เป็นทั้งเชิงนิมิตและเจตคติเชิงนิเสธ แต่อยู่ระหว่างกลางไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่ง เช่น รู้สึกเฉย ๆ ไม่ถึงกับชอบหรือไม่ชอบ เป็นต้น

สรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก ความโน้มเอียงของจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งที่ได้พบเห็นหรือสถานการณ์หนึ่ง ๆ ภายหลังจากที่บุคคลได้มีประสบการณ์ต่อสิ่งนั้น โดยจะแสดงออกมาในลักษณะของความเชื่อ ความนึกคิด ท่าทาง ความรู้ การแสดงออกของเจตคติที่มาในลักษณะพฤติกรรมนี้ย่อมมีระดับความแตกต่างกันอาจจะพอใจ ไม่พอใจ หรือเฉย ๆ

3.7 ลักษณะของเจตคติ

เจตคติเป็นสภาวะที่เกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกของคนในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในบางครั้งเราอาจจะแยกแยะได้ยากว่าสิ่งใดเป็นเจตคติหรือไม่เป็น จึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงลักษณะสำคัญเพื่อให้สามารถสังเกตหรือตัดสินใจได้

ไพบูลย์ อินทรวินา (2527: 17) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของเจตคติ สรุปได้ดังนี้

- 1) เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละคน ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด บุคคลจะมีเจตคติต่อเรื่องเดียวกันที่แตกต่างกันได้ ด้วยสาเหตุหลายประการคือ สภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจ ระดับอายุ เชื้อชาติ ปัญญา ระดับการศึกษา ฯลฯ

2) เจตคติเป็นสภาพทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของบุคคล เพราะเป็นส่วนประกอบที่กำหนดแนวทางให้ทราบล่วงหน้าว่า ถ้าบุคคลประสบสิ่งใดแล้วบุคคลนั้นจะมีที่ท่าต่อสิ่งนั้น

3) แม้ว่าเจตคติเป็นสภาวะทางจิตใจที่มีความมั่นคงพอสมควร แต่เจตคติก็น่าจะมีการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ และการเรียนรู้

กัญญา ลินทรัตนศิริกุล (2540: 267-268) ได้ให้ข้อพิจารณาลักษณะสำคัญของเจตคติไว้ดังนี้

1) เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ และเมื่อเกิดการเรียนรู้แล้วก็จะแสดงพฤติกรรมออกมา เช่น นักเรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนจะต้องเกิดการเรียนรู้ก่อนว่าวิชาคณิตศาสตร์มีลักษณะอย่างไรและเมื่อตนเองได้เรียนแล้วมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ

2) เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง จะต้องใช้วิธีการอ้างอิงจากพฤติกรรมที่พบเห็นหรือจากการใช้แบบวัดเจตคติ เช่น ครูสนใจศึกษาเกี่ยวกับเจตคติการอ่านของนักเรียน ครูอาจให้นำหนังสือต่าง ๆ มาวางบนโต๊ะ แล้วสังเกตจากพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน อาจใช้วิธีการสังเกตแบบมีโครงสร้างหรือแบบไม่มีโครงสร้างก็ได้ ครูอาจวัดโดยใช้แบบวัดเจตคติก็ได้ มาตรฐานวัดเจตคติสามารถสร้างได้หลายวิธี ที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือ มาตรฐานวัดของเทอร์สโตน มาตรฐานวัดของลิเคิร์ท มาตรฐานวัดของกัทแมน และมาตรฐานวัดของซีแมนติก

3) เจตคติดีทิศทาง ซึ่งจะแสดงออกในทางชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

4) เจตคติดีความเข้มหรือระดับที่จะบอกถึงความรู้สึกของคนที่มีต่อสิ่งเร้าที่ต่างกัน กล่าวคือเห็นด้วยอย่างยิ่ง – ไม่เห็นด้วย ชอบมาก – ชอบน้อย

5) เจตคติดีความคงที่ เช่นผู้ตอบบางคนจะตอบในลักษณะที่มีความคงที่สูง เช่น เลือกคำตอบเดียวในทุก ๆ คำถาม ในขณะที่ผู้ตอบคนอื่นจะเลือกคำตอบทั้งชอบและไม่ชอบในคำถามเดียวกัน

จึงสรุปได้ว่า เจตคติดีลักษณะที่เฉพาะคือ เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล มีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม สังคม ระดับอายุ เชื้อชาติ ปัญญา การศึกษาของแต่ละบุคคล

3.8 องค์ประกอบของเจตคติ

นักการศึกษาหลายท่านได้อธิบายถึงองค์ประกอบของเจตคติเพื่อให้เราสามารถนำไปสร้างเครื่องมือในการวัดเจตคติได้ เช่น กัญญา ลินทรัตนศิริกุล (2540: 267) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ

3.8.1 องค์ประกอบด้านความรู้สึก (affective or feelings component) เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับความรู้สึกทางบวกและทางลบของคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3.8.2 องค์ประกอบด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ (behavioral or actions component) เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมหรือการกระทำ ซึ่งเป็นผลมาจากความรู้สึกและความรู้ของคน

3.8.3 องค์ประกอบด้านความรู้หรือความเชื่อ (cognitive or beliefs) เป็นองค์ประกอบที่ประกอบด้วยความรู้ของคนเกี่ยวกับวิธีการกระทำ บางสิ่งบางอย่าง และผลที่ได้เป็นผลจากการกระทำนั่นเอง

นอกจากนั้น แฮร์รี ซี ไทรแอนดิส (Herry C. Triandis. 1971: 2-3) ยังได้แบ่งองค์ประกอบของเจตคติออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1) **องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component)** ได้แก่ ความรู้และแนวคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้า ไม่ว่าจะบุคคลหรือสถานการณ์ใด ๆ ก็ตาม ความรู้และแนวความคิดดังกล่าวจะเป็นสิ่งกำหนดลักษณะและทิศทางของเจตคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความรู้และแนวคิดต่อสิ่งเร้าใดครบถ้วนแล้ว บุคคลนั้นก็จะมีเจตคติต่อสิ่งเร้านั้นในทางบวกหรือลบชัดเจน

2) **องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component)** ได้แก่ อารมณ์หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า อารมณ์หรือความรู้สึกดังกล่าวจะเป็นสิ่งกำหนดทิศทางและลักษณะของเจตคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใด บุคคลก็จะมีเจตคติไปในทางบวกต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าบุคคลมีอารมณ์หรือความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น บุคคลก็จะมีเจตคติทางลบต่อสิ่งนั้น

3) **องค์ประกอบด้านความพร้อมในการกระทำ (Behavioral Component)** ได้แก่ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง พฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่บอกลักษณะและทิศทางเจตคติของบุคคลกล่าวคือ ถ้าพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งเร้านั้นชัดเจนแน่นอน ทิศทางก็จะมีลักษณะชัดเจนแน่นอนและเป็นทิศทางบวกหรือลบชัดเจนด้วย

3.9 การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

เนื่องจากเจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ครูก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลสามารถเปลี่ยนแปลงเจตคติของเด็กให้เป็นไปในทางพึงประสงค์ได้

สุรางค์ จันทร์เอม (2514: 23-24 อ้างถึงในอรทัย ชีตารักษ์ 2546: 25) ได้กล่าวสรุปถึงวิธีการที่ครูจะเปลี่ยนแปลงเจตคติของนักเรียนไว้ดังนี้

1) ชี้แจง อธิบาย เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างแจ่มแจ้ง ถ้าเด็กได้ทราบข้อเท็จจริงทั้งหมดเด็กอาจเปลี่ยนเจตคติได้

- 2) ให้เด็กได้ดูภาพยนตร์ ได้ฟังเรื่องราวที่ช่วยอารมณ์ทำให้เด็กชอบในสิ่งที่เด็กไม่ชอบมาก่อน ก็อาจช่วยให้เด็กเปลี่ยนแปลงเจตคติได้มากเหมือนกัน
- 3) จัดให้เด็กคบหาสมาคมกับเพื่อนที่มีเจตคติ อาจจะช่วยให้ได้อาศัยการเอาอย่างจากเพื่อน
- 4) การอ่านหนังสือที่คิดว่าจะช่วยให้เด็กเปลี่ยนแปลงเจตคติได้ จึงควรรู้ชื่อให้เด็กเห็นจุดสำคัญหลังจากที่ได้อ่านหนังสือแล้ว
- 5) การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียน โดยการกระทำ อาจจะช่วยแก้ไขเจตคติของเด็กได้มากในขณะที่เด็กได้รับประสบการณ์นั้น ๆ ครูต้องคอยดูแลและให้ความช่วยเหลืออยู่ด้วยเพื่อให้เด็กเข้าใจเรื่องนั้นอย่างแจ่มแจ้ง

จากสิ่งที่กล่าวมา สรุปว่า เจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ถ้าเข้าใจสิ่งนั้นแจ่มแจ้ง การได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าต่าง ๆ การอ่านหนังสือที่ดี การได้ลงมือปฏิบัติจริงตลอดจนการมีพฤติกรรมโน้มน้าวไปยังไปตามที่ผู้มีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น

3.10 เจตคติต่อการเรียนภาษาไทย

เจตคติ คือ ความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีผลให้บุคคลมีพฤติกรรมตอบสนองในลักษณะที่สอดคล้องด้วย พฤติกรรมนั้นจะแสดงออกมาทั้งทางบวกและทางลบ ทั้งนี้เป็นผลมาจากประสบการณ์ของบุคคลนั้น ๆ ดังนั้นในการเรียนการสอนของทุกสาระการเรียนรู้ เจตคติของนักเรียนจึงมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะภาษาไทยซึ่งเป็นวิชาที่ครูต้องสอนให้นักเรียนตระหนักในความสำคัญของภาษาไทยในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ และเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การมีเจตคติที่ดีหรือไม่ดีย่อมจะทำให้เกิดผลต่าง ๆ ตามมา เช่น ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย นักเรียนย่อมสนใจ รักและพอใจที่จะเรียน ในทางตรงกันข้ามถ้านักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดี นักเรียนย่อมเกิดความเบื่อหน่าย ไม่ชอบ ไม่สนใจ ไม่เห็นความสำคัญและคุณค่าของการเรียนภาษาไทยดังที่ปราณี รามสูตร (2528: 195 อ้างถึงในประภา ดันติวุฒิ 2542: 28 - 29) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของเจตคติที่มีต่อการเรียนการสอนซึ่งสรุปได้ ดังนี้

- 1) เจตคติมีผลต่อความชอบหรือไม่ชอบในการเรียน ถ้านักเรียนชอบวิชาใด ย่อมมีแนวโน้มว่าเขาจะต้องพยายามเรียนให้ได้ผลดี
- 2) เจตคติมีผลต่อการใส่ใจในการเรียน ถ้านักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาใด นักเรียนจะไม่เข้าชั้นเรียน ไม่ทำการบ้านวิชานั้น
- 3) เจตคติมีผลต่อการรับรู้ บุคคลมักรับรู้หรือแปลความหมายของสิ่งเร้าตามเจตคติของตนที่มีต่อสิ่งเร้า นั้น ๆ ซึ่งผลสะท้อนไปสู่ผลการเรียนรู้ในท้ายที่สุด

4) เจตคติมีอิทธิพลที่จะทำให้บุคคลมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ได้ผลดี

ในการสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทยเป็นเรื่องที่อยู่ในความรับผิดชอบของครูภาษาไทยทุกคนที่จะหาวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยที่ดีขึ้นด้วย

3.11 การวัดและเครื่องมือวัดเจตคติ

ครูสามารถวัดเจตคติของนักเรียนได้หลายวิธีโดยการศึกษาจากรูปแบบและวิธีการที่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้เสนอแนะไว้ เช่นการสัมภาษณ์หรือซักถามโดยตรง การสังเกตพฤติกรรมและการสร้างเครื่องมือที่เรียกว่าแบบวัดเจตคติหรือมาตรวัดเจตคติ ซึ่งมีอยู่ 4 ชนิด คือวิธีของเซอร์สโตน วิธีของลิเคิร์ต วิธีของกัตต์แมนและวิธีของออสกู๊ด

การวัดเจตคติแบบของเซอร์สโตน (Thurstone) ได้ให้ความเห็นว่า จะวัดเจตคติโดยตรงไม่ได้ ควรวัดออกมาในรูปข้อเขียนหรือคำพูด ซึ่งอาจวัดได้ไม่แน่นอน จึงมีผู้ให้คำแนะนำว่าควรวัดเจตคติจากพฤติกรรมที่แสดงออกจริง ๆ แต่ก็มีผู้คัดค้านว่าอาจคลาดเคลื่อนได้ จึงมีการคิดวิธีวัดโดยใช้เครื่องมือวัดเจตคติซึ่งเป็นการวัดเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ ความคิดเห็นที่เป็นพฤติกรรมแสดงออกของคน ในการวัดเจตคตินั้นมีนักการศึกษาหลายท่าน ได้สร้างเครื่องมือวัดเจตคติไว้หลายแบบด้วยกัน เช่น วัดเจตคติโดยใช้ Equal Appearing Intervals ของเซอร์สโตน การวัดเจตคติโดยใช้วิธี Scalogram Analysis ของ Guttman การวัดเจตคติโดยใช้วิธี Semantic Differential ของ Osgood และคนอื่น ๆ นอกจากนี้อาจวัดเจตคติโดยใช้วิธี Projective Techniques เครื่องมือวัดเจตคติมีหลายแบบ แล้วแต่จะเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้ที่ต้องการจะวัด ได้มีผู้เสนอแนะเครื่องมือที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายมีดังนี้

ปีทมา แต่งอวบ (2538: 26) ได้กล่าวถึงเครื่องมือวัดเจตคติซึ่งมีหลายรูปแบบรูปแบบหรือมาตรที่นิยมใช้มีดังนี้

- 1) มาตรวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale)
- 2) มาตรวัดเจตคติตามวิธีของออสกู๊ด (Osgood's Scale)
- 3) มาตรวัดเจตคติตามวิธีของเทอสโตน (Thurstone Scale)
- 4) มาตรวัดเจตคติตามวิธีของกัตต์แมน (Guttman Scale)

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539: 45) ได้กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้วัดเจตคติที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในการวัดคือ

- 1) เครื่องมือวัดเจตคติสำหรับเด็กในระดับประถมศึกษาของ P. Campbell

มี 5 อัตรา ใช้ภาพแทนความหมาย

2) เครื่องมือวัดเจตคติ 4 อัตรา ใช้ได้ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใช้สัญลักษณ์หรือตัวหนังสือแทนค่าความรู้สึกแล้วแต่ความเหมาะสม

3) เครื่องมือวัดเจตคติที่ใช้แบบ 3 อัตรา ซึ่ง Read office ได้เสนอแนะ โดยใช้ภาพเป็นสัญลักษณ์แทนอัตราที่นักเรียนจะเลือกตอบ

4) เครื่องมือวัดเจตคติที่ใช้ตัวเลือก 2 ตัวเลือก คือ ใช่กับไม่ใช่ ซึ่ง M. Ranbury เป็นผู้เสนอแนะ จากการศึกษาเครื่องมือวัดเจตคติสามารถใช้มาตรการวัดได้หลาย ๆ วิธี เช่น แบบ 5 อัตรา ได้แก่ ค่าดีมาก ดี ปานกลาง น้อย น้อยมาก แบบ 3 อัตรา ได้แก่ ดี ปานกลาง น้อย และบางชนิดมีเพียง 2 อัตรา คือ ใช่ กับ ไม่ใช่

กัญญา ลินทรต้นศิริกุล (2540: 268-273) ได้กล่าวถึงแบบวัดเจตคติว่ามีหลายลักษณะ แต่ที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือแบบมาตรวัดของลิเคิร์ต ลักษณะแบบมาตรวัดของลิเคิร์ต หรือที่เรียกว่าวิธีการรวมค่าประเมิน (Method of summated ratings) วิธีนี้ลิเคิร์ตพัฒนาในปี ค.ศ. 1932 นิยมใช้กันอย่างกว้างขวางที่สุด เป็นแบบวัดเจตคติที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่ประเมินและให้ผู้ตอบระบุว่าเห็นด้วยหรือไม่ มีสเกลให้เลือกตั้งแต่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยการกำหนดตัวเลขให้กับแต่ละสเกล ซึ่งปกติจะมี 5 ค่า คือมีตัวเลขตั้งแต่ 1-5 หรือ 0-4 แล้วนำค่าตัวเลขในแต่ละสเกลมารวมกัน ก็จะเป็นเจตคติของผู้ตอบที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ

แนวทางการสร้างมาตรวัดเจตคติแบบลิเคิร์ต

- 1) ควรเขียนข้อความที่เป็นปัจจุบันมากกว่าอดีต
- 2) ควรเขียนข้อความให้ชัดเจน ใช้ภาษาง่าย ๆ และควรใช้ประโยคธรรมดา มากกว่าประโยคที่มีความซับซ้อน
- 3) หลีกเลี่ยงการใช้ข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงหรือข้อความที่สามารถแปลความหมายเป็นข้อเท็จจริง
- 4) หลีกเลี่ยงการใช้คำที่มีลักษณะคลุมเครือ เช่น เสมอ ๆ ทั้งหมด ไม่เคยเลย หรือไม่ เป็นต้น
- 5) ควรจำกัดการใช้คำว่า “เท่านั้น” ให้มากที่สุด
- 6) ข้อความที่เขียนควรสั้น ใช้คำไม่ควรเกิน 20 คำ
- 7) หลีกเลี่ยงข้อความที่มีลักษณะกำกวมและสามารถแปลความหมายได้หลายอย่าง
- 8) หลีกเลี่ยงข้อความที่มีการแนะนำคำตอบ
- 9) ข้อความแต่ละข้อความควรถามประเด็นเดียว
- 10) หลีกเลี่ยงข้อความที่จะทำให้ผู้ตอบปฏิเสธ

- 11) ควรมีจำนวนข้อความที่เป็นทางบวกและลบเท่า ๆ กัน
- 12) ควรกระจายข้อความที่เป็นบวกและลบโดยการสุ่ม เพื่อแน่ใจว่าไม่มีข้อความที่เป็นบวกหรือลบ 4-5 ข้อเรียงลำดับอยู่ด้วยกัน
- 13) ข้อคำถามที่มีลักษณะไวต่อความรู้สึก(Sensitive question) ควรจะอยู่ตรงกลาง ของข้อคำถามอื่น ๆ และควรกระจายข้อคำถามที่ไวต่อความรู้สึกและข้อคำถามที่ไม่ไวต่อความรู้สึก (Nonsensitive question)
- 14) ควรใช้มาตราการวัด 3-7 ระดับ
- 15) ไม่ควรใช้คำตอบในมาตราประมาณค่า โดยจำกัดเฉพาะเห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย แต่ควรขึ้นอยู่กับคุณลักษณะที่วัด

ข้อดีของมาตราวัดแบบลิเคิร์ต คือ

 - 1) สเกลที่วัดมีความเป็นเอกพันธ์
 - 2) ผู้ตอบสามารถระบุความรู้สึกได้ตามระดับหรือความเข้มของความรู้สึก
 - 3) คะแนนที่ได้มีการกระจายหรือมีความแปรปรวนสูง

แบบวัดเจตคติแบบ Summated RatingsของLikert แบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ต ผู้คิดคือ Remnis Likert มาตราวัดวิธีนี้มีชื่อเรียกได้หลายอย่างได้แก่ Likert Scale, Summated Rating ScaleและAn a Posteriori Approach การวัดเจตคติโดยใช้ Summated Ratings มีขั้นตอนดังนี้

 - 1) ตั้งวัตถุประสงค์ว่าต้องการศึกษาเจตคติของใครที่มีต่อสิ่งใด
 - 2) ให้ความหมายของเจตคติต่อสิ่งที่จะศึกษาให้แจ่มชัด เพื่อให้ทราบว่าเป็น psychological Object คืออะไร ประกอบด้วยคุณลักษณะใดบ้าง เช่น การวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย ก็ต้องวิเคราะห์ให้ทราบว่าควรถามเกี่ยวกับภาษาไทยในเรื่องใดบ้าง
 - 3) สร้างข้อความเจตคติให้ครอบคลุมลักษณะต่าง ๆ ที่วิเคราะห์ได้จำนวน ข้อความที่สร้าง ควรมีประมาณ 20-30 ข้อความ และให้มีจำนวนข้อความที่กล่าวถึงสิ่งที่ต้องการจะศึกษาในทางที่ดี (บวก) และในทางที่ไม่ดี (ลบ) จำนวนมากพอต่อการที่เมื่อนำไปวิเคราะห์หาคุณภาพแล้ว เหลือตามที่ต้องการ
 - 4) ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้น อาจทำได้โดยผู้สร้างข้อสอบเองหรือนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ ตรวจสอบ
 - 5) ทดลองขั้นตอนก่อนที่จะนำไปใช้จริง โดยการนำข้อความที่ได้ตรวจสอบแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนจะบรรจุลงในมาตราวัดเจตคติ การกำหนดน้ำหนักคะแนนแต่ละตัวเลือกว่าควรให้คะแนนเป็นเท่าใดทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่นิยมใช้มากที่สุดคือวิธี Arbitrary Weighting Method วิธีนี้คือกำหนดให้ตัวเลือกมีน้ำหนัก

เป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ ดังนั้นข้อความที่กล่าวถึงสิ่งนั้น ๆ ในทางที่ดี (บวก) ถ้าตอบ เห็นด้วย อย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉย ๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จะได้คะแนนเป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ ถ้าข้อความที่กล่าวถึงสิ่งนั้นในทางที่ไม่ดี (ทางลบ) ถ้าตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉย ๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จะได้คะแนนเป็น 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2530: 25–27)

จะเห็นว่าในการวัดเจตคตินั้นจะต้องมีเครื่องมือที่มีคุณภาพ จึงจะสามารถวัดได้ ไม่คลาดเคลื่อน การเลือกใช้เครื่องมือวัดควรให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะวัดและง่ายต่อการแปลความหมาย จากการเสนอวิธีการสร้างเครื่องมือชนิดมาตราส่วนประมาณค่าตามแนวลิเคิร์ทที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติวิธีนี้เป็นที่นิยมกันมาก อีกทั้งผู้ตอบสามารถประเมินตนเองตามระดับความเข้มของความรู้สึกจากข้อความนั้น ๆ ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางการสร้างเครื่องมือชนิดมาตราส่วนประมาณค่าตามแนวของลิเคิร์ทมาใช้ โดยกำหนดส่วนที่เป็นคำตอบทั้งเชิงบวกและเชิงลบเป็น 5 ระดับ คือเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนำสถานการณ์จำลองมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำเป็นต้องศึกษาถึงวิธีการ รูปแบบ และงานวิจัยที่ได้ศึกษาวิจัยจนเป็นผลสำเร็จมาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการ ซึ่งมีนักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองในรูปแบบต่าง ๆ มาแล้ว ดังนี้

วัชร จับเกตุ (2534: 36) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเสถียรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการพัฒนาความเสถียรโดยการนำสถานการณ์จำลองกับการให้ข้อสนเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนอินทรมหาราชอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน สอนโดยใช้สถานการณ์จำลองและกลุ่มควบคุม 15 คน สอนโดยใช้ข้อสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีความเสถียรสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐภา ระกำพล (2535: 55) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีวินัยในห้องเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2534 โรงเรียนสตรีรัตนบุรี จังหวัดนครบุรี ซึ่งมีคะแนนความมีวินัยต่ำจำนวน 16 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่ม

ทดลอง 8 คน ใช้สถานการณ์จำลองและกลุ่มควบคุม 8 คน ได้รับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีวินัยในห้องเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พวงพยอม ชิตทอง (2536: 39) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2535 จำนวน 16 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง และกลุ่มควบคุม 8 คน ได้รับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีการประหยัดสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จาทรงค์ คำทรัพย์ (2536: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง โจทย์ปัญหาหระคนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยวิธีสอนแบบใช้สถานการณ์จำลองกับวิธีสอนแบบปกติ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คูสิต โคนสันเทียะ (2538: 87) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยการเมืองและการปกครองและทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ โดยทดลองกับนักเรียน โรงเรียนชุมชนบ้านหนองไผ่น้ำ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา พบว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สนั่น มาสกลาง (2540: 75) ได้วิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดเห็นต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้สถานการณ์จำลองสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามวิธีสอนปกติ

นิรันดร ศรีวรกุล (2540: 68) ได้ศึกษาการใช้ชุดฝึกการคิดที่มุ่งเน้นคุณธรรมโดยใช้สถานการณ์จำลอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า วิธีการคิดของนักเรียนหลังจากการใช้ชุดฝึกโดยใช้สถานการณ์จำลองแล้ว นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการคิดของตนเอง รู้จักคิดวิเคราะห์เป็นระบบ สามารถใช้ความคิดแยกแยะประเด็นปัญหาต่าง ๆ และนำหลักธรรมมาแก้ไขสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้อย่างเหมาะสม

ปราณีต จันทระขันตี (2542: 52) ได้ศึกษาผลการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักธรรมในรายวิชา ส 0412 พระพุทธศาสนาและทักษะ

การคิดแบบโยนิโสมนสิการกับการสอนแบบปกติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี จังหวัดเพชรบุรี พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จินตนา ถ้ำแก้ว (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องอิทธิพลของแรงจูงใจและเจตคติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน : กรณีศึกษาแบบสถานการณ์จำลอง พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับคะแนนแรงจูงใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนผลสัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับคะแนนเจตคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งยังพบว่า แรงจูงใจและเจตคติมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิราภรณ์ อรุณศรีพิมาน (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนหน่วยเศรษฐศาสตร์ในครอบครัว โดยใช้เกมสถานการณ์จำลองกับเทคนิคการพยากรณ์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมสถานการณ์จำลองแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนาวะรัตน์ ถาวร (2546: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุหลาบวัฒนา กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่สอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีน้ำใจดีขึ้นกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนโดยสถานการณ์จำลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนตรนภา ชันคำ (2546: 25) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สถานการณ์จำลองของนักเรียนโรงเรียนบ้านอมเมืองจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองสามารถพัฒนาทักษะการฟัง และการพูดวิชาภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิพย์ โสรถาวร (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มกับสถานการณ์จำลองในการพัฒนาเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีคะแนนเชาวน์อารมณ์หลังการทดลองเพิ่มขึ้นทั้ง 5 ด้านแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อนงค์ เนตรทิพย์ (2547: 48) ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ภูมิศาสตร์เพชรบูรณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า นักเรียนที่เรียนรู้

โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองพบว่า การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีสอนที่จำลองเหตุการณ์ที่เป็นปัญหามาใช้ในห้องเรียน โดยให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงในสังคม ซึ่งทำให้บทเรียนเข้าใจง่าย ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาและฝึกการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมาทดลองสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหวน จังหวัดลำปางนี้ นำเสนอวิธีดำเนินการเป็น 4 ส่วน คือ 1) ระเบียบวิธีวิจัย 2) เครื่องมือในการวิจัย 3) ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4) การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. ระเบียบวิธีวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัย การดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง มีรูปแบบดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2538 : 64)

T_1	X	T_2
-------	---	-------

T_1 = การทดสอบก่อนการทดลอง

X = การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

T_2 = การทดสอบหลังการทดลอง

1.2 ประชากร

เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาแม่ทะ 1 อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2549 จำนวน 8 โรงเรียน นักเรียน 129 คน ซึ่งนักเรียนทุกห้องได้จัดแบบคละความสามารถเหมือนกัน

1.3 กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหวน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2549 จำนวน 33 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.4 ตัวแปรที่ศึกษา

1.4.1 ตัวแปรต้น คือ การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

1.4.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และเจตคติทางการเรียนต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.5 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนาสมรรถภาพด้านการฟัง ดู พูด อ่าน เขียน และหลักเกณฑ์ทางภาษา โดยใช้เนื้อหาการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหน่วยที่ 7 เรื่อง สีสันและอุปสรรคและหน่วยที่ 8 เรื่อง สะพานรักที่ถักทอ จากหนังสือภาษาพาที ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหวน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

2.1 แผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง จำนวน 12 แผน

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

2.3 แบบวัดเจตคติทางการเรียนต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การสร้างและหาคุณภาพแผนการสอน

การสร้างแผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดเจตคติ ดังนี้

2.1 แผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง มีขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยพิจารณาถึงมาตรฐานสาระ โครงสร้างเวลาเรียน

2.1.2 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 2 พิจารณาคูณภาพผู้เรียน มาตรฐานสาระ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาวิชาที่จะนำมาสร้าง แผนการสอน

2.1.3 วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนด กิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดสถานการณ์จำลองให้เหมาะสมกับเนื้อหา กำหนดสื่อและแหล่ง เรียนรู้และวิธีการวัดผลประเมินผล

2.1.4 เขียนแผนการสอนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลอง จำนวน 12 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 24 ชั่วโมง ในหน่วยการเรียนรู้ ที่ 7 เรื่อง สีสันและอุปสรรค หน่วยที่ 8 เรื่อง สะพานรักที่ถักทอ สถานการณ์จำลองต่างๆ จะ นำมาใช้ในชั้นกิจกรรมการสอนของแผนการสอนทุกแผน โดยเน้นพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนและหลักเกณฑ์ทางภาษาที่จำเป็น ประกอบด้วยสถานการณ์จำลอง ดังต่อไปนี้

สถานการณ์ที่ 1 เรื่อง ฟังให้ดีมีประโยชน์ (สอนเรื่องการฟัง)

สถานการณ์ที่ 2 เรื่อง ขอดนักร้อง (สอนเรื่องการอ่านออกเสียง)

สถานการณ์ที่ 3 เรื่อง จดหมายไม่ผิดซอง (สอนเรื่องการเขียนจดหมาย)

สถานการณ์ที่ 4 เรื่อง นิทานดีมีคุณค่า (สอนเรื่องการเล่านิทาน)

สถานการณ์ที่ 5 เรื่อง ชุมทรัพย์แห่งปัญญา (สอนเรื่องการใช้ห้องสมุด)

สถานการณ์ที่ 6 เรื่อง ขอดนักร้องแบบ (สอนเรื่องการเขียนบัตรอวยพร)

สถานการณ์ที่ 7 เรื่อง สวรรค์บ้านนา (สอนเรื่องการฟังสิ่งบันเทิงจาก สื่อมวลชน)

สถานการณ์ที่ 8 เรื่อง เลือกอย่างไรให้ได้คนดี (สอนเรื่องเครื่องหมาย วรรคตอน)

สถานการณ์ที่ 9 เรื่อง ภาษาพาสร้างสรรค์ (สอนเรื่องคำราชาศัพท์)

สถานการณ์ที่ 10 เรื่อง โฆษณาฮาเฮ (สอนเรื่องการเขียนโฆษณาสั้นๆ)

สถานการณ์ที่ 11 เรื่อง วางทุกคน อ่านทุกคน (สอนเรื่องการอ่านในใจ)

สถานการณ์ที่ 12 เรื่อง คนเจ้าลำดับสำนวน (สอนเรื่อง การใช้สำนวน เปรียบเทียบ)

ตารางที่ 3.1 แสดงเนื้อหาและเวลาที่ใช้ในการสอนภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง

แผนการสอนที่	เนื้อหา	เวลา/ชม.
1	การฟัง	2
2	การอ่านออกเสียง	2
3	การเขียนจดหมายส่วนตัว	2
4	การเล่านิทาน	2
5	การใช้ห้องสมุด	2
6	การเขียนบัตรอวยพรและบัตรเชิญ	2
7	การฟังสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน	2
8	เครื่องหมายวรรคตอน	2
9	คำสุภาพคำราชาศัพท์	2
10	การเขียนโฆษณาสินค้า	2
11	การอ่านในใจเพื่อจับใจความสำคัญ	2
12	การใช้สำนวนเปรียบเทียบ	2
รวม		24

2.1.5 นำแผนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2538: 124) มีหลักเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่ากิจกรรมสถานการณ์จำลองมีความสอดคล้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ากิจกรรมสถานการณ์จำลองมีความสอดคล้อง
- 1 หมายถึง แน่ใจว่ากิจกรรมสถานการณ์จำลองไม่มีความสอดคล้อง

2.1.6 นำผลการพิจารณามาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

R แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

ผลความสอดคล้องของแผนการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลอง มีค่าดัชนี ความสอดคล้องของแต่ละกิจกรรมอยู่ระหว่าง 0.66-1.00

2.1.7 นำแผนการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลองมาปรับปรุงตามคำแนะนำ

2.1.8 นำแผนการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลองไปทดลองใช้กับนักเรียนในกลุ่ม เครือข่ายเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและความเหมาะสมของกิจกรรมและความชัดเจน ของสถานการณ์จำลอง จำนวน 3 แผน

2.1.9 นำแผนการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลองมาปรับปรุงและจัดทำเป็นรูปแบบ ที่สมบูรณ์ซึ่งในแผนการสอนมีส่วนประกอบดังนี้

- ชื่อแผน ชั้น วิชา เรื่อง คาบเวลา
- มาตรฐานช่วงชั้น
- สาระสำคัญ
- จุดประสงค์การเรียนรู้
- เนื้อหา
- กิจกรรมการเรียนการสอน
- สื่อ/แหล่งเรียนรู้
- การวัดผลประเมินผล
- เกณฑ์การวัดผลประเมินผล

2.1.10 นำแผนการสอนไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ดังนี้

เริ่มต้นขั้นเตรียมการ ครูทดสอบนักเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนจำนวน 50 ข้อ บันทึกคะแนนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียน ใช้เวลา ประมาณ 40 นาที และวัดเจตคติทางการเรียนด้วยแบบวัดเจตคติทางการเรียนประมาณ 15 นาที และในชั่วโมงสุดท้ายของการเรียนจะเป็นการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบและแบบวัด เจตคติชุดเดิม ครูเริ่มการสอนโดยใช้แผนการสอนที่ใช้สถานการณ์จำลองที่มีขั้นตอน ดังนี้

(1) ขั้นเตรียมการ

ก. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละครั้งให้นักเรียนทราบ
 ข. ครูและนักเรียนร่วมกันเลือกผู้ที่จะแสดงบทบาทสมมติแล้วอธิบาย หรือมอบหมายบทบาทการแสดงให้นักเรียน

ค. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5-6 คน หากสถานการณ์ ใดไหนเป็นกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันตามที่ได้รับมอบหมาย

(2) *ขั้นดำเนินการ*

ก. ครูเสนอกรณีตัวอย่างหรือสถานการณ์ตัวอย่างที่เป็นปัญหาให้นักเรียน โดยเล่าเหตุการณ์จากสถานการณ์หรือกรณีตัวอย่างให้นักเรียนฟังหรือให้ตัวแทนนักเรียนอ่านให้ฟัง

ข. นักเรียนแสดงบทบาทสมมติไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ โดยใช้เวลาประมาณ 15–20 นาที

ค. นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้แสดงบทบาทสมมติ

(3) *ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย*

ก. นักเรียน ร่วมกันอภิปรายปัญหาจากสถานการณ์จำลองแล้วสรุป

ข. ส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานต่อครูและเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน

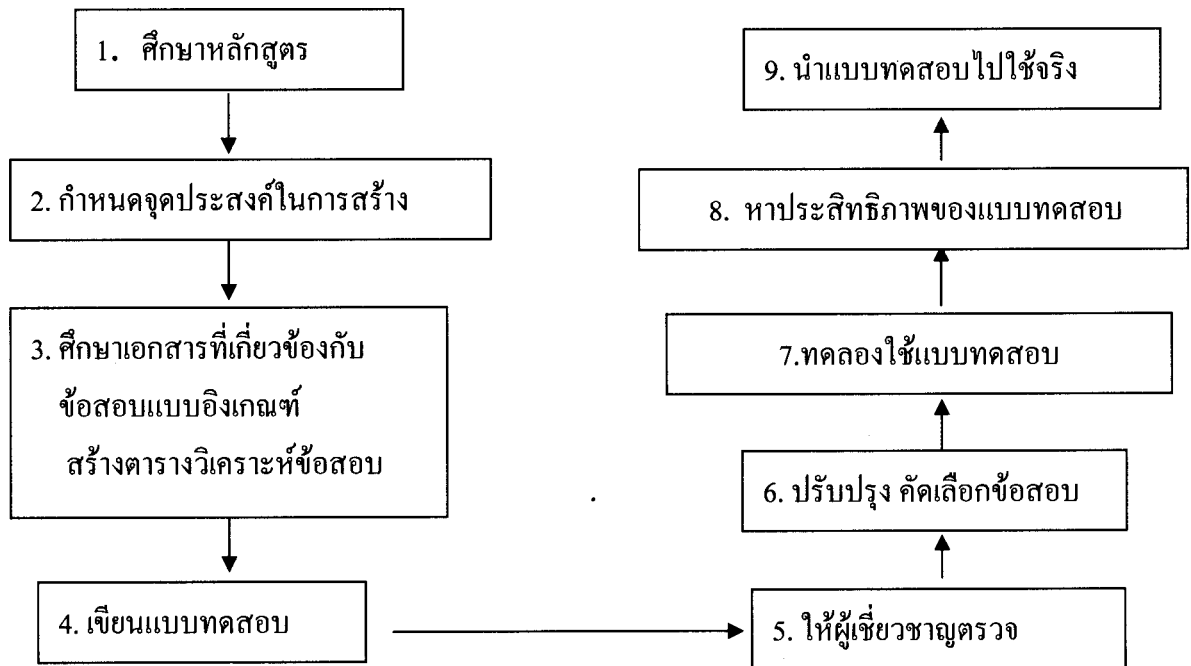
ค. ครูและนักเรียนทั้งชั้นร่วมกันอภิปรายปัญหาจากสถานการณ์จำลองอีกครั้งเพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา

ง. ครูโยงสถานการณ์เข้าสู่เนื้อหาที่เรียนหรือข้อสรุปเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้รับ จากการแสดงสถานการณ์จำลอง เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน

(4) *ขั้นสรุป*

ครูและนักเรียนทั้งชั้นร่วมกันสรุปให้เป็นหลักการเดียวกันครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังสรุปไม่ชัดเจนหรือไม่ตรงประเด็น

2.2 **แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** ซึ่งใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถานการณ์จำลอง (Pretest - Posttest) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแผนภูมินั้น สามารถอธิบายได้ดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เพื่อสำรวจจุดเน้นของหลักสูตรในสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 2 ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2.2.2 กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบทดสอบ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการผลิต ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้กำหนดจุดประสงค์ไว้ว่าสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการฟัง การอ่าน การเขียนและหลักเกณฑ์ทางภาษา

2.2.3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อทดสอบแบบอิงเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบ เพื่อให้ได้ข้อทดสอบที่มีคุณภาพ

2.2.4 เขียนแบบทดสอบเป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 80 ข้อ ครอบคลุมเนื้อหาที่เป็นปัญหาดังกล่าว ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน เขียน และหลักเกณฑ์ทางภาษา โดยจัดทำตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของแบบทดสอบในการวัดด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า กรมวิชาการ(2539: 12-13)

2.2.5 ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบเพื่อให้มีความถูกต้อง เหมาะสม ในด้านเนื้อหา คำถามและตัวเลือก

2.2.6 นำแบบทดสอบกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ คัดเลือกแบบทดสอบให้เหลือ 50 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 วัดความสามารถด้านการฟัง จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 วัดความสามารถด้านการอ่าน จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 วัดความสามารถด้านการเขียน จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 วัดความสามารถด้านหลักเกณฑ์ทางภาษา จำนวน 15 ข้อ

2.2.7 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ ซึ่งเป็นขั้นตอนการนำแบบทดสอบไปทดลองหาประสิทธิภาพ ใช้กับนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันคือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เป็นประชากรในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาแม่ทะ 1 คือ โรงเรียนนาครวัชราประชาสามัคคี การตรวจคำตอบใช้เกณฑ์ดังนี้ 1) ข้อใดตอบถูกให้ 1 คะแนน 2) ข้อใดตอบผิดให้ 0 คะแนน

2.2.8 นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (Difficulty) หรือค่า P มีผลการวิเคราะห์ได้ค่าความยาก (P) ระหว่าง 0.38-0.75 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) หรือค่า D มีผลการวิเคราะห์ได้ค่าอำนาจจำแนก (D) ระหว่าง 0.37-0.87 กำหนดหาค่าความเที่ยง (Reliability) มีผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.9708 คัดเลือกแบบทดสอบที่ได้มาตรฐาน โดยพิจารณาค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปให้เหลือจำนวน 50 ข้อ

2.2.9 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

2.3 แบบวัดเจตคติทางการเรียน ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตรประมาณค่า ใช้เป็นแบบวัดก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดเจตคติทางการเรียน การสร้างแบบวัดเจตคติและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล

2.3.2 ทำตารางวิเคราะห์แบบวัดเจตคติโดยให้ครอบคลุมในการวัดเจตคติทางการเรียน

2.3.3 สร้างแบบวัดเจตคติทางการเรียน พิจารณาอัตราส่วนของแบบวัดเจตคติที่เหมาะสมซึ่งในการวิจัยนี้จะวัดเจตคติของนักเรียนทั้งด้านเนื้อหา ความสัมพันธ์และหลักการทั้งในทางบวกและทางลบ จำนวน 35 คำถาม

2.3.4 นำแบบวัดเจตคติที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา ความสัมพันธ์และหลักการ ลักษณะการใช้คำถาม พฤติกรรมที่ต้องการวัดและความถูกต้องด้านภาษาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง

2.3.5 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาแม่ทะ 1 จำนวน 10 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2.3.6 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ซึ่งคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 1.75 ไว้ 25 ข้อ

2.3.7 นำแบบวัดเจตคติทางการเรียนไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาแม่ทะ 1 จำนวน 30 คน และนำผลที่ได้จากครั้งที่ 2 มาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงโดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ดังนี้

$$\alpha_k = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{S_i^2}{S_x^2} \right)$$

(พิตร ทองชั้น 2546)

เมื่อ	α_k	หมายถึง	ค่าความเที่ยงของแบบวัดเจตคติ
	n	หมายถึง	จำนวนข้อความในแบบวัดเจตคติ
	S_x^2	หมายถึง	ค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_i^2	หมายถึง	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม

2.3.8 จากการหาประสิทธิภาพของแบบวัดเจตคติได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.794

2.3.9 นำแบบวัดเจตคติทางการเรียนไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยนำไปใช้วัดก่อนและหลังการทดลองสอน

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบวัดเจตคติที่สร้างขึ้นมี 2 ลักษณะคือ ข้อความที่แสดงเจตคติทางบวก (Positive) กำหนดให้คะแนนแต่ละระดับดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1	คะแนน

ส่วนข้อความอีกลักษณะหนึ่งคือข้อความที่แสดงเจตคติทางลบ (Negative)

การให้คะแนนข้อความประเภทนี้จะตรงกันข้ามกับลักษณะแรกคือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1	คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5	คะแนน

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน 1) การเตรียมการวิจัย 2) การดำเนินการวิจัย 3) การประเมินและสรุปรายงานผลการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การเตรียมการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้เตรียมความพร้อมก่อนการวิจัย คือ

3.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

3.1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสถานการณ์จำลอง นำมาเป็นกรอบความคิดในการทำวิจัย จัดทำโครงร่างสถานการณ์จำลอง

3.1.3 ขออนุญาตโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาแม่ทะ 1 และ โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแห่น เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย

3.1.4 สร้างเครื่องมือการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล หาประสิทธิภาพของเครื่องมือ จัดเตรียมเครื่องมือที่ผ่านกระบวนการแล้วเพื่อดำเนินการวิจัย

3.1.5 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพกับนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาแม่ทะ 1

3.2 การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) นักเรียนกลุ่มทดลอง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 50 ข้อ และแบบวัดเจตคติทางการเรียนจำนวน 25 ข้อ

3.2.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนที่วางไว้ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 24 ชั่วโมง หรือ 6 สัปดาห์ นักเรียนทำกิจกรรมตามแผนการสอน

3.2.3 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) เมื่อจบกิจกรรมการเรียนในแผนการสอน สุดท้ายด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดเจตคติชุดเดิมเพื่อนำมาเปรียบเทียบความก้าวหน้า

3.3 ขั้นประเมินและสรุปผลการวิจัย

3.3.1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป

3.3.2 สรุปและเขียนรายงานการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และค่าความแตกต่างระหว่างผลการสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-dependent)

4.2 วิเคราะห์ผลจากแบบวัดเจตคติ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

- 1) ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดเจตคติทางการเรียน
- 3) ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้สูตร กูเดอร์ ริชาร์ดสัน คือ KR- 20 (Kuder Richardson KR- 20 กัญจนา ลินทรัตน์ศิริกุล 2546: 263)

จากสูตร

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right]$$

เมื่อ

r_{tt} แทน ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ

k แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p แทน สัดส่วนของคน que ตอบถูก

q แทน 1-p

s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนที่ได้รับจากแบบทดสอบทั้งฉบับ

4) การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการสอบโดยใช้สถานการณ์จำลองโดยใช้การทดสอบค่าที ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5) การคำนวณหาค่าร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดเจตคติทางการเรียน

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อสอบ

6) การคำนวณหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

7) การคำนวณหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ

$$P = \frac{\text{จำนวนผู้สอบที่ตอบข้อสอบถูก}}{\text{จำนวนผู้สอบทั้งหมด}}$$

เมื่อ

P แทน ค่าระดับความยาก

8) การคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

$$D = P_H - P_L$$

เมื่อ

D แทน ค่าอำนาจจำแนก

P_H แทน ผลรวมของคะแนนนักเรียนในกลุ่มสูง

P_L แทน ผลรวมของคะแนนนักเรียนในกลุ่มต่ำ

10) คำนวณค่าเฉลี่ยของแบบวัดเจตคติทางการเรียน ใช้สูตร

$$\bar{d} = \frac{\sum d}{n}$$

เมื่อ

\bar{d}	เป็น	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
$\sum d$	เป็น	ผลรวมค่าความก้าวหน้าของคะแนนทั้งหมด
n	เป็น	จำนวนนักเรียน

(กัญจนา ถิ่นรัตน์ศิริกุล 2546)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหน จังหวัดลำปาง ที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียน

1.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติทางการเรียนของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองก่อนและหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหน จังหวัดลำปาง ที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ดังนี้

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กลุ่ม	n	\bar{x}	s	\bar{d}	s_d	t
ก่อนเรียน	33	20.61	4.78			
				17.24	2.52	22.86**
หลังเรียน	33	37.85	10.64			

** p < .01

จากตารางที่ 4.1 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหน ที่เรียนโดยใช้ สถานการณ์จำลอง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 20.61 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 37.85 จะเห็นว่า คะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การเรียน โดยใช้สถานการณ์จำลองช่วยทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทยสูงขึ้น

**ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติทางการเรียนของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
วิชาภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองก่อนและหลังการทดลอง ปรากฏดังนี้**

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติทางการเรียน

กลุ่ม	n	\bar{x}	s	\bar{d}	s_d	t
ก่อนเรียน	33	98.42	14.12			
				21.55	5.31	22.93**
หลังเรียน	33	119.97	21.18			

** < p .01

จากตารางที่ 4.2 จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนการทดลองเท่ากับ 98.42 คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 119.97 จะเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองช่วยให้เจตคติทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง “ผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหวน จังหวัดลำปาง” ครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหวนก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหวน ก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

1.2.2 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีเจตคติทางการเรียนที่ดีต่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

1.3 กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาแม่ทะ 1 อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2549 จำนวน 8 ห้องเรียน 129 คน ซึ่งนักเรียนทุกห้องได้จัดแบบทดสอบความสามารถเหมือนกัน

1.4 กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหน ปีการศึกษา 2549 จำนวน 33 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) แผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองในชั้นกิจกรรมการสอน จำนวน 12 แผน
- 2) แบบวัดเจตคติทางการเรียนของนักเรียนที่มีต่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 50 ข้อ

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นขั้น ๆ คือ

- 1.6.1 ทดสอบก่อนสอนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 50 ข้อ
- 1.6.2 วัดเจตคติทางการเรียนของนักเรียนที่มีต่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยก่อนการทดลองด้วยแบบวัดเจตคติ จำนวน 25 คำถาม
- 1.6.3 ทดลองสอนกับกลุ่มประชากร ใช้แผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้สถานการณ์จำลองในชั้นกิจกรรมการสอน ของหน่วยที่ 7 เรื่องสี่ต้นและอุปสรรคและ หน่วยที่ 8 เรื่องสะพานรักที่ถักทอ จากหนังสือภาษาพาทีของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12 แผน
- 1.6.4 ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 50 ข้อ
- 1.6.5 วัดเจตคติทางการเรียนของนักเรียนที่มีต่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหลังการทดลองสอนด้วยแบบวัดเจตคติ จำนวน 25 คำถาม

1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ได้แล้วนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ เปรียบเทียบเจตคติก่อนเรียนหลังเรียน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดย

- 1.7.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยก่อนและหลังเรียนโดยการทดสอบค่าที
- 1.7.2 เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองโดยการทดสอบค่าที

1.8 ผลการวิจัย

1.8.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดยใช้สถานการณ์จำลอง ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.8.2 เจตคติทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรียนระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหวน ก่อนและหลังการเรียน โดยใช้สถานการณ์จำลอง และเปรียบเทียบเจตคติทางการเรียนของนักเรียนที่มีต่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากผลการทดลองสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจพิจารณาได้ว่าน่าจะเนื่องมาจากเหตุผล ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

2.1.1 การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นการสอนที่สร้างขึ้นจากการกำหนดปัญหาที่มาจากสาระเนื้อหาในบทเรียนหรือการจำลองสถานการณ์ที่เป็นจริงขึ้นมา (กรมวิชาการ 2535: 40-41) โดยก่อนจะมีการสอนแต่ละครั้งครูได้เตรียมการทดลองอย่างมีขั้นตอน มีการเตรียมเด็กอย่างชัดเจน (สิริวรรณ ศรีพหล 2536: 266-267 อ้างถึงใน ชิริยุทธิ์ เสนิงวงศ์ ณ อยุธยาและคณะ 2538) โดยจัดให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนในแต่ละครั้ง ให้นักเรียนได้ทราบจุดประสงค์ของการเรียน ทำให้นักเรียนรู้ทิศทางในการเรียนว่าจะทำอะไรและจะเกิดผลอย่างไร มีการกำหนดจุดประสงค์ เลือกจุดประสงค์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เหมาะกับความสนใจและเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน (สาโรช โสภีรักษ์ 2546: 16)

2.1.2 ในสถานการณ์จำลองแต่ละเรื่องนักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันตามวัตถุประสงค์ในการสอน (Kerr 1977: 9-10) โดยใช้ทักษะทางภาษา คือ การฟัง พูด อ่านและ เขียนในลักษณะผสมผสานกันเช่น ใช้ทักษะการอ่าน อ่านบัตรบทบาทผู้แสดง ใช้ทักษะการฟังฟังคำสั่งเรื่องราวต่าง ๆ ในสถานการณ์จำลองใช้ทักษะการพูดอภิปรายหรือสรุปเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ โดยครูคอยชี้แนะให้เกิดความมั่นใจว่า

เนื้อหาสาระที่ได้ถูกต้อง ใช้ทักษะการเขียนเพื่อจดบันทึกความจำหรือกรอกแบบรายการต่าง ๆ เป็นต้น (สุนทร จันตรี 2530: 394)

2.1.3 สถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นเป็นสถานการณ์ที่นักเรียนต้องใช้ทักษะทางภาษาที่สอดคล้องกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน จึงเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝน และพัฒนาทักษะเหล่านั้นอย่างจริงจัง (ธีรยุทธ์ เสนิงวงศ์ ณ อยุธยาและคณะ 2538: 263) การค้นพบในช่วงวิจัยพบว่า ทักษะทางภาษาของนักเรียนที่เพิ่มขึ้นหลังการทดลองที่เห็นได้ชัดเจนมากที่สุดคือทักษะการอ่าน การพูดและการฟัง เพราะแต่เดิมนักเรียนจะมีความบกพร่องในทักษะทั้งสามนี้ค่อนข้างมาก แต่เมื่อนำสถานการณ์จำลองมาใช้ในห้องเรียน ทำให้นักเรียนต้องฝึกอ่าน ฝึกพูดในสถานการณ์ต่าง ๆ และที่สำคัญนักเรียนทุกคนต้องฟังคำสั่งหรือฟังกติกาในการดำเนิน สถานการณ์จำลองบ่อย ๆ จึงทำให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจนกลายเป็นการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้ดีขึ้นตามลำดับ ทั้งหมดนี้จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรนภา ชันคำ (2546: 25) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สถานการณ์จำลอง พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองสามารถพัฒนาทักษะการฟังและการพูดวิชาภาษาอังกฤษได้ดีขึ้นและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทิวา พวงดำโย (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลองที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านภาษาอังกฤษและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอนงค์ เนตรทิพย์ (2547: 59) ที่ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์เพชรบูรณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบูรณ์ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของปราณี จันทรขันธ์ (2542: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาผลของการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักกรรมในรายวิชา ส 0412 พระพุทธศาสนาและทักษะการคิดแบบโยนิโสมนสิการกับการสอนแบบปกติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนั้นสถานการณ์จำลองยังสามารถใช้ได้ดีในการสอนกลุ่มสาระอื่น ๆ เช่น วิชาคณิตศาสตร์ซึ่งมีงานวิจัยของจตุรงค์ คำทรัพย์ (2536: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง โจทย์ปัญหาหระคนของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยวิธีสอนแบบใช้สถานการณ์จำลองกับวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบใช้สถานการณ์จำลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสนั่น มาสกลาง (2540: 75) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดเห็นต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามวิธีสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้การนำสถานการณ์จำลองมาใช้ในชั้นเรียนยังสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และการพัฒนาการคิดได้

จากงานวิจัยของ นิรันดร ศรีวรกุล (2540: 68) ซึ่งได้ศึกษาการใช้ชุดฝึกทักษะการคิดที่มุ่งเน้นคุณธรรมโดยใช้สถานการณ์จำลองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการทดสอบก่อนและหลังเรียน ผลการศึกษาวิจัยพบว่าวิธีการคิดของนักเรียนหลังจากการใช้ชุดฝึกโดยใช้สถานการณ์จำลองแล้ว นักเรียนเกิดการเรียนรู้และการพัฒนาการคิดของตนเอง รู้จักคิดวิเคราะห์เป็นระบบ สามารถใช้ความคิดแยกแยะประเด็นปัญหาต่าง ๆ และนำหลักธรรมมาใช้แก้ไขสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้เหมาะสม

2.2 นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบเจตคติทางการเรียนต่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนด้วยแบบวัดเจตคติทางการเรียนพบว่า เจตคติทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานในข้อที่ 2

การที่เจตคติของนักเรียนดีขึ้นเป็นเพราะ การใช้สถานการณ์จำลองมาสอนในชั้นเรียนเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียนและความสนใจของครู ส่งผลต่อบุคลิกของครู ให้เป็นผู้ที่มีความสุขสนุกสนาน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียน (Walker 1977: 3) ดังนั้นจากการที่ครูเป็นผู้จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม ครูมีบุคลิกภาพที่ดี ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อตัวครู ส่งผลต่อเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ถือเป็นการสร้างแรงจูงใจทำให้นักเรียนเกิดศรัทธา สามารถนำหลักการนี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้นได้ ในด้านการจัดตารางสอนที่มีความต่อเนื่องคือใช้เวลา 2 ชั่วโมงในการสอนแต่ละครั้ง ทำให้นักเรียนมีโอกาสเป็นผู้ที่ลงมือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างเต็มที่ (อำไพ สุจริตกุล 2538: 12) นักเรียนได้เผชิญสถานการณ์จำลองซึ่งทุกเรื่องมีปัญหา นักเรียนทุกคนได้ช่วยกันแก้ไขปัญหาเหล่านั้น และนำมาสรุปอภิปรายผลเพื่อเป็นแนวทาง ในการนำผลการปฏิบัติในสถานการณ์จำลองไปใช้ในการปฏิบัติ

จริงในชีวิตประจำวัน กิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียน มีความกระตือรือร้น มีปฏิสัมพันธ์กันและ มีความสุขในการเรียนมากยิ่งขึ้น (ธีรยุทธ เสนิงวงศ์ ณ อยุธยาและคณะ 2538: 263)

การใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเช่นนี้ นักเรียนได้ค้นพบวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ฝึกฝนทักษะอย่างเหมาะสม ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ด้วยการลงมือทำ ซึ่งสอดคล้องกับ คำกล่าวของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2525: 78) ที่ว่า “การเรียนรู้ควรเกิดจากการกระทำโดยผู้เรียนเองมิใช่ผลจากการถ่ายทอดของครูโดยตรง” อีกทั้งตรงกับปรัชญาการศึกษาของดิวอี้ (Dewey) ที่ว่า “การเรียนรู้โดยการกระทำ เด็กจะเรียนรู้จากการได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้มากกว่า การเรียนที่ถ่ายทอดโดยตรงจากครู” ดังนั้นเมื่อนักเรียนได้เรียนจากวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองซึ่งแตกต่างจากการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบเดิม ๆ ที่นักเรียนเป็นผู้นั่งฟังและทำแบบฝึกหัดตามที่ครูสั่ง ทำให้ทักษะในหลายด้านไม่เกิดการพัฒนา เหตุผลดังกล่าวจึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนในวิชาภาษาไทยหลังการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ผลการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ (2534: 165) ที่ศึกษาการพัฒนาสถานการณ์จำลอง เรื่องการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาพบว่า การใช้สถานการณ์จำลองมีประสิทธิภาพสูงกว่าวิธีการสอนอื่น ๆ ในด้านการพัฒนาด้านจิตพิสัย บรรยากาศในชั้นเรียนและความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ผู้เรียนได้พัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจและด้านเจตคติ เพิ่มขึ้นร้อยละ 17 ซึ่งสูงกว่าคะแนนการพัฒนาของวิธีสอนอื่นๆ ที่ครูใช้ และผลการประเมินเจตคติของผู้เรียนพบว่า การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองช่วยให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยจำนวนมากที่พบว่าสถานการณ์จำลองช่วยให้ผู้เรียนมีเจตคติต่อวิชาที่เรียน ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลอง เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ดุสิต โคนสันเทียะ (2538: 85-87) ที่ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยการเมืองการปกครอง และทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนั้นสถานการณ์จำลองยังช่วยพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านอื่น ๆ ของนักเรียนให้ดีขึ้นอีกมากมายดังเช่นงานวิจัยของ วังวิ จัปเกตุ (2534: 36) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบความเสียดสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้สถานการณ์จำลองกับการให้ข้อสนเทศพบว่า นักเรียนที่สอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีความเสียดสีสูงกว่ากลุ่มที่สอน โดยการให้ข้อสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนงานวิจัยของ ณีจรรยา ระกำพล (2535: 55)

ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีวินัยในห้องเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ พบว่า กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีวินัยในห้องเรียนสูงกว่ากลุ่มที่สอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของพวงพยอม ชิดทอง (2536: 39) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ พบว่า กลุ่มทดลองมีการประหยัดสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จึงกล่าวได้ว่า การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองนั้น นอกจากจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นได้แล้วยังเป็นวิธีสอนหนึ่งที่สามารถส่งผลต่อเจตคติทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นด้วย ข้อค้นพบจากการวิจัยสามารถนำไปสู่ความรู้ใหม่ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการนำนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ มาสอนในชั้นเรียนเพื่อให้เกิดผลดีต่อนักเรียน ซึ่งนวัตกรรมที่ควรจะนำมาใช้ให้มากที่สุดคือ วิธีการสอนที่มีจุดเด่นในด้านการฝึกให้นักเรียนได้ลงมือกระทำเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่หลากหลาย โดยเฉพาะการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแต่เดิมเชื่อเพียงว่า สถานการณ์จำลองจะช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างดีเท่านั้น แต่เมื่อได้ทำการทดลองจึงพบว่า จากสถานการณ์จำลอง ที่กำหนด เราสามารถจัดให้สอดคล้องกับความต้องการที่จะให้เกิดกับผู้เรียนได้และทำให้เกิดผลตามที่ต้องการหากผู้ทดลองได้ศึกษาถึงวิธีการสร้างสถานการณ์จำลองให้มีความเหมาะสม และศึกษาแนวคิดทฤษฎี การนำสถานการณ์จำลองไปใช้ให้ดีแล้วก็จะได้รับความสำเร็จดังวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ในขณะที่ทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบว่า นอกจากการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองจะสามารถทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติที่ดีต่อการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นแล้ว ยังพบว่านักเรียนมีทักษะทางภาษาในบางทักษะดีขึ้นอย่างน่าประทับใจ โดยเฉพาะทักษะการพูด เพราะเมื่อนักเรียนกลุ่มนี้ได้เลื่อนชั้นขึ้นมาเรียน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2550 และผู้วิจัยได้เป็นครูประจำชั้นรับผิดชอบการสอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนกลุ่มนี้สามารถใช้ทักษะการพูดได้ดีจนสามารถเข้าแข่งขันการกล่าวสุนทรพจน์ การเล่านิทานคุณธรรม ได้รับรางวัลชนะเลิศในระดับกลุ่มเครือข่าย ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับจังหวัด จนได้รับคำชมเชยจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักเรียนยังใช้ทักษะการพูดในการจัดรายการโทรทัศน์การศึกษาในโรงเรียนทุกเช้าและกลางวันเพื่อนำเสนอภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่น่ารู้ เสนอข่าวสารทั้งจากชุมชนและข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ทุกวันตลอดจนการนำเสนองานการเป็นพิธีกรในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้สร้างความชื่นชมให้กับผู้ปกครองและผู้ที่ได้เข้ามาชมการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง

สรุปได้ว่าการใช้สถานการณ์จำลองนั้น นอกจากจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นแล้ว ยังส่งผลให้เจตคติทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นและเพิ่มพูนทักษะทางภาษาให้ดีขึ้นด้วย ข้อค้นพบจากการวิจัยสามารถนำไปสู่ความรู้ใหม่ในเรื่องการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการนำนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ มาสอนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดผลดีต่อนักเรียน นวัตกรรมที่ควรนำมาใช้มากที่สุดคือวิธีการสอนที่มีจุดเด่นในด้านการฝึกให้นักเรียนได้ลงมือกระทำเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่หลากหลาย โดยเฉพาะการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองที่ผู้วิจัยได้ศึกษา แต่เดิมเชื่อเพียงว่าการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองจะช่วยให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างดีเท่านั้น แต่เมื่อได้ทำการทดลองจึงพบว่า จากสถานการณ์จำลองที่กำหนดเราสามารถจัดให้สอดคล้องกับความต้องการที่จะให้เกิดกับผู้เรียนได้ และทำให้เกิดผลตามที่ต้องการหากผู้ทดลองได้ศึกษาถึงวิธีการสร้างสถานการณ์จำลองให้เหมาะสม และศึกษาแนวคิดทฤษฎีการนำสถานการณ์จำลองมาใช้ให้ดีแล้ว ก็จะได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ชี้ให้เห็นแนวโน้มในการจัดการเรียนการสอนของครูในอนาคตว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อจะให้บรรลุมาตรฐานและคุณภาพของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 นั้นครูจะต้องปฏิบัติ ดังนี้

4.1.1 ครูต้องใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเฉพาะการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองซึ่งสามารถใช้ได้ดีกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพราะเป็นการสอนที่มีการจัดกิจกรรมที่เปลี่ยนบทเรียนจากนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ผู้เรียนได้ ลงมือปฏิบัติและคิดแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนด ทำให้ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากการเข้าร่วมในสถานการณ์จำลองไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิต ที่สอดคล้องกับคุณภาพของผู้เรียนและมาตรฐานสาระซึ่งระบุในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ที่กำหนดให้ผู้เรียนมีคุณภาพในด้านต่าง ๆ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า นักเรียนสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี สามารถอ่าน เขียน ฟัง พูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงให้ถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคล การนำสถานการณ์จำลองมาใช้ใน การเรียนภาษาไทยยังช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างเห็น ได้ชัดเจน

4.1.2 ควรนำการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองไปจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนในวิชาต่าง ๆ เพราะการที่นักเรียนจะสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีนั้นต้องมาจากความชอบ ความสนใจ ความรักและความประทับใจในสิ่งเหล่านั้นก่อน จากการศึกษาพบว่า การสอนโดยวิธีนี้จะเริ่มจากตัวครูที่ต้องเตรียมการอย่างมีขั้นตอน ต้องมีความรู้ความเข้าใจศึกษารายละเอียดทั้งเรื่องการสร้างสถานการณ์ การนำสถานการณ์ไปใช้ การจัดบรรยากาศในห้องเรียน การจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ประโยชน์จากสถานการณ์ที่เข้าร่วม ทำให้ครูต้องเตรียมตัวหลายด้าน เช่น ต้องเป็นกันเองกับนักเรียน ให้อิสระในการเรียนรู้ และคอยให้ความช่วยเหลือแนะนำในจังหวะที่เหมาะสม ทำให้ครูไม่เครียด บุคลิกภาพของครูที่แสดงออกมาจึงเป็นภาพที่นักเรียนพึงพอใจ เพราะครูไม่ได้มุ่งที่จะเอาคำตอบว่าถูกหรือผิดจากนักเรียน แต่จะให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นสรุปหาข้อยุติ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจัง นักเรียนจึงมีความสุข รู้สึกสนุกกับการเรียน ไม่เห็นการเรียนเป็นเรื่องน่าเบื่อหรือเรื่องหนักอีกต่อไป ดังนั้นความรู้สึกรักหรือเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนจึงดีขึ้นตามลำดับ

4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

4.2.1 ควรจะทดลองวิจัยเปรียบเทียบกับวิธีสอนแบบอื่น ๆ เพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่า ระหว่างการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลองจะมีความแตกต่างกับการสอนวิธีอื่นอย่างไร

4.2.2 ควรเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาสถานการณ์จำลองสำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่มีลักษณะเนื้อหาเป็นนามธรรมควรมีการศึกษาผลการเรียนการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลองกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการทำงานกลุ่ม การคิดวิเคราะห์ การพูดในที่ชุมชน การมีเจตคติที่ดีต่อการทำงานอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2521) *ประมวลศัพท์ทางวิชาการศึกษา* กรุงเทพมหานคร รุ่งเรืองการพิมพ์
- _____ (2539) *แนวทางการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____ (2545) *แทนคุณแผ่นดินเกิด เทิดคุณค่าภาษาไทย รวมบทปาฐกถาพิเศษเกี่ยวกับ
ภาษาไทยของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่ง
สินค้าและพัสดุภัณฑ์*
- กัญจนา ลินทรัตน์ศิริกุล (2540) “การวิจัยเกี่ยวกับการวัดการประเมินผล” ใน *ประมวลสาระชุด
วิชาการวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน* หน้าที่ 14 พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ภาควิชามัชฌมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- กาญจนา นาคสกุล (2545) “ข้อคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย” ใน *รอบรู้ภาษาไทย เล่ม 1* หน้า 62-69
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์วัฒนาพานิช
- กองวิจัยทางการศึกษา (2535) *การวิเคราะห์รูปแบบนวัตกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
ระดับมัธยมศึกษา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
- _____ (2543) *การวิจัยและพัฒนาคุณภาพของเด็กไทย* กรุงเทพมหานคร กองวิจัย
ทางการศึกษา
- _____ (2545) *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* กรุงเทพมหานคร องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____ (2548) “แนวการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย” กรุงเทพมหานคร
เอกสารประกอบการอบรมครูสอนภาษาไทย ชมรมครูภาษาไทย
- จาดุรงค์ คำทรัพย์ (2536) “การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนใน
การเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องโจทย์ปัญหาหระคนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระหว่างการสอนโดยวิธีสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง กับวิธีสอนแบบปกติ”
ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- จันทร์เพ็ญ หาญจิตเกษม (2532) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนใน
การเรียนรู้อธิบายวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยโดยใช้
บทเรียนสื่อประสม” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

- จินตนา ถ้าแก้ว (2543) “อิทธิพลของแรงจูงใจและเจตคติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน: กรณีศึกษาแบบสถานการณ์จำลอง” ปรินญา นิพนธ์มหาบัณฑิต (เทคโนโลยีเทคนิคการศึกษา) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
- จิราภรณ์ อรุณศรีพิมาน (2546) “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนหน่วยเศรษฐศาสตร์ในครอบครัว โดยใช้เกมสถานการณ์จำลองกับเทคนิคการพยากรณ์” ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร
- ชวาล แพร์ตกุล (2516) *เทคนิคการวัดผล* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ (2534) “การพัฒนาสถานการณ์จำลองเรื่องการแก้ปัญหาความขัดแย้งในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชวลิต โพธิ์นครและบัญชา แสนทวี (2548) “การวัดผลและพัฒนาเครื่องมือวัดผลด้านเจตพิสัยหน่วยที่ 10” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวัดผลและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษา* หน่วยที่ 8-15 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ชูศรี วงศ์รัตน์ (2534) *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ณัฐภา ระกำพล (2535) “การศึกษาเปรียบเทียบความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีวินัยในห้องเรียนโดยการใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ โรงเรียนสตรีนนทบุรี” กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- คูสิต โคนสันเทียะ (2538) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหน่วยการเมืองและการปกครองและทัศนคติต่อบุคลิกภาพ ประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ” ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต เอกประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- เดือนใจ เกตุษา (2545) “การวัดและการประเมินผลการเรียน” ใน *เอกสารการสอน ชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพครู* หน่วยที่ 6 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์

- ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2546) “การประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์” ใน *เอกสารชุดวิชาการวิจัย หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์
- ทิวา พวงลำใย (2548) “การศึกษาผลการสอนอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อการอ่านของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” *ปริญาญาคุศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน* มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- ทิตนา เขมมณี (2544) *14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย _____ (2548) *ศาสตร์การสอน* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธีรยุทธ์ เสนิงวงศ์ ณ อุรุทยา และคณะ (2538) “เอกสารประกอบการสอนประสบการณ์วิชาชีพครู” หน่วยที่ 12 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นิรันดร ศรีวรกุล (2540) “การใช้ชุดฝึกการคิดที่มุ่งคุณธรรมโดยใช้สถานการณ์จำลอง สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย* มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เนตรนภา ชันคำ (2546) “การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สถานการณ์จำลอง” *การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย*ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เนาวรัตน์ พลเดช (2542) “ลักษณะนาม เอกลักษณะของภาษาไทย” ใน *ภาษาไทยวันนี้* เล่ม 4 หน้า 49-53 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
- เนาวะรัตน์ ถาวร (2546) “ผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุหลาบวัฒนา” *สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต* มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- บุญชม ศรีสะอาด (2545) *การวิจัยเบื้องต้นพิมพ์* พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร ศรีวิยาสาน์
- บุญทัน อยู่ชมบุญ (2533) “หลักการสอน” บทที่ 1-4 *ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์* วิทยาลัยครูเชียงราย
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2535) *ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร การพิมพ์พระนคร
- บุญศรี พรหมาพันธ์ และคณะ (2545) “แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” ใน *ประมวล* *สาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินผลการศึกษา* หน่วยที่ 5 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

- ประภา ดันติวุฒิ (2542) “การศึกษาผลสัมฤทธิ์และเจตคติในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกที่สร้างจากนิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปราณีต จันทรขันธ์ (2542) “ผลการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักกรรมในรายวิชา ส 0412 พระพุทธศาสนาและทักษะการคิดแบบโยนิโสมนสิการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี เพชรบุรี” ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปัทมา แดงอวบ (2538) “การใช้นฏการเพื่อสร้างเจตคติที่ดีในการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องขุนช้างขุนแผน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดพุทธบูชา กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เขียน ไชยสร (2531) *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา* คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พัฒนา โมทนา (ม.ป.ป.) “เอกสารประกอบการเรียนกระบวนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา” คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พันธินัย วิหคโต (2538) “การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยระดับประถมศึกษา” *วารสารการวิจัยทางการศึกษา* (เมษายน-ธันวาคม)
- พิมลศรี วาสนาสมสิทธิ์ (2526) “การพัฒนาทักษะในวิชาสังคมศึกษา” ใน *เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการสอนสังคมศึกษา* หน่วยที่ 1-4 กรุงเทพมหานคร
- พิชดา วันเพ็ญ (2538) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ 9 ประการ กับการสอนปกติ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พวงพยอม ชิดทอง (2536) “ผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530) *การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์* กรุงเทพมหานคร สำนักงานทดสอบการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

- _____ (2538) *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เพชรรัตน์ จงนิมิตรสถาพร (2534) *เอกสารประกอบการสอนวิชาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*
- พรทิพย์ ไสธถาวร (2547) “การศึกษาเปรียบเทียบผลการใช้กิจกรรมกลุ่มกับสถานการณ์จำลอง ในการพัฒนาเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” *ปริญาการศึกษา มหาวิทยาลัย (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*
- ไพบุลย์ อินทวิชา (2527) *หลักและวิธีการวัดเจตคติ* กรุงเทพมหานคร กองวิจัยทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2525) “เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์” หน่วยที่ 1-8 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์
- _____ (2525) “เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์” หน่วยที่ 9-15 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์
- _____ (2538) “ประมวลสาระชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2 แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน” หน่วยที่ 1-2 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์
- _____ (2538) “ประมวลสาระชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 3 แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน” หน่วยที่ 1-2 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์
- _____ (2543) “เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์” หน่วยที่ 7-15 พิมพ์ครั้งที่ 11 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ราชบัณฑิตยสถาน (2544) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (2543) “การวัดด้านจิตพิสัย” กรุงเทพมหานคร ศรีวิสาส์น
- _____ (2546) “ระเบียบวิธีทางสถิติบางประการเพื่อการวิจัย” *เอกสารชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน* หน่วยที่ 4 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วรรณวดี ม้าลำพอง (2520) *การประเมินและการสร้างแบบทดสอบ* ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา วิทยาลัยครูเชียงใหม่
- วัชรวิ จับเกตุ (2534) “การศึกษาเปรียบเทียบความเสถียรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้สถานการณ์จำลองกับการให้ข้อสนเทศโรงเรียนอินทร์มพรรษ์อนุสรณ์สมุทรปราการ” *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร*

- วารี ถิระจิต (2534) *การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) *แนวคิดเกี่ยวกับการทำแผนการสอน* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- สวนา พรพัฒน์กุล (2522) *จิตวิทยาทั่วไป* กรุงเทพมหานคร แสงรุ่งการพิมพ์
- สนั่น มาสกลาง (2540) “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดเห็นต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของ
นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง” *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์*
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สาโรช โศภีรักษ์ (2546) *นวัตกรรมการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ* กรุงเทพมหานคร บั๊กพอยท์
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539) “การอ่านจับใจความ” ใน *เอกสารการสอนวิชาการอ่านภาษาไทย*
หน่วยที่ 3 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาศิลปศาสตร์
- สุวิทย์ หิรัญยภาณท์ และคณะ (2540) *พจนานุกรมศัพท์การศึกษา* กรุงเทพมหานคร ไอที
บุ๊คเซนเตอร์
- สุนทร จันตรี (2530) “การประถมศึกษากับประชาธิปไตย” *ภาควิชาหลักสูตรและการสอน*
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สมพงษ์ จิตระดับ (2527) *การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- สมนึก ภัททิยธานี (2546) *การวัดผลการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 4 *ภาควิชาวิจัยและพัฒนากการการศึกษา*
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) *หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุด*
ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภา
- _____ (2548) “เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือ
การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย” กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่ง
สินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____ (2548) “คู่มือการใช้เครื่องมือมาตรฐานในการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน” สำนักทดสอบการศึกษา กรุงเทพมหานคร เสมารธรรม
- สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2545) “แนวทางการวัดผลและประเมินผลในชั้นเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544”
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

- (2548) หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุดภาษาเพื่อชีวิตวรรณคดีลำนำ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
- หะซันน่า พงศ์ยี่หล้า (2530) “การศึกษาผลการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ปรินญา
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- อนงค์ เนตรทิพย์ (2547) “ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ที่มีต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์เพชรบูรณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อรทัย ชิดารักษ์ (2546) “การใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่าน
การเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแม่โป่ง
จังหวัดเชียงใหม่” ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อำไพ สุจริตกุล (2538) “ประมวลเทคนิคและวิธีการสอนในระดับประถมศึกษา” กรุงเทพมหานคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Good, Caster V. (1963) “Dictionary of Education” Prepared under the Auspices of Phi Delta
Koppa 2nd.ed. New York: Megraw – Hill.
- Kerr, J.Y.K. (1977) “Games and Simulation in English Language Teaching,” ELT Document
The British Council.
- Thurston. (1967) “L.L. Attitude Theory Measurement” New York: John Wiley and sons
อ้างถึงใน อรทัย ชิดารักษ์ (2546) “การใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาการอ่าน การเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน
บ้านแม่โป่ง จังหวัดเชียงใหม่” ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและ
การสอน) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- Triandis, Herry C. (1971) “Attitude and Attitude Change.” New York.
- Twelker. P. A. (1969) “Design Simulation System Education Technology” Massachusetts:
Information Resources.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รองศาสตราจารย์รังสรรค์ จันดี๊ะ คณบดีคณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ นักวิจัยและนักเขียนวรรณกรรมพื้นบ้าน

อาจารย์บุญเลิศ ครูทเมือง ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง อำเภอเมือง
จังหวัดลำปาง อาจารย์พิเศษภาษาไทยของสถาบันต่าง ๆ ในจังหวัดลำปาง

อาจารย์ถัดดาวลัย ศรีจารึก ครู คศ. 4 (เชี่ยวชาญภาษาไทย) โรงเรียนอนุบาลเมืองลำปาง

ภาคผนวก ข
แผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
โดยใช้สถานการณ์จำลอง

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย โดยใช้สถานการณ์จำลอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง สีสันและอุปสรรค เวลา 12 ชั่วโมง

แผนที่ 1 เรื่อง การฟัง เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท 3.1.2 : สามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนาแสดงความคิดเห็น เล่าเรื่อง
ถ่ายทอดความรู้ความคิด ความรู้ลึกและประสบการณ์ ใช้ถ้อยคำเหมาะสม
กับเรื่องและอย่างสร้างสรรค์ตามหลักการพูด มีมารยาทการฟัง การดูและ
การพูด

1. สาระสำคัญ การฟังแต่ละครั้งควรฝึกตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งเก็บใจความ
สำคัญของเรื่องที่ฟังเพื่อแยกแยะข้อเท็จจริง
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
 1. ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังได้
 2. เขียนสรุปใจความสำคัญเรื่องที่ฟังได้
 3. อภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังได้
3. สาระการเรียนรู้ การฟัง
4. กระบวนการเรียนรู้
 1. ครูเล่านิทานสั้น ๆ เรื่อง ฟังไม่ติให้นักเรียนฟัง แล้วสนทนาถึงใจความสำคัญ
ของนิทาน ซึ่งเป็นเรื่องการฟังไม่จบความ ทำให้ไม่สามารถนำไปใช้ได้ถูกต้อง
 2. สนทนาเกี่ยวกับการสื่อสารในยุคปัจจุบันที่ต้องใช้การฟัง การดูและการอ่าน ปัญหาที่
มนุษย์มักจะสื่อสารกันไม่รู้เรื่องและทำให้การสื่อสารล้มเหลวส่วนมากจะมาจาก การฟัง ซึ่งผู้ฟัง
เป็นผู้รับสาร เมื่อฟังไม่รู้เรื่องก็ไม่สามารถนำไปสื่อสารได้สำเร็จ
 3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ในชั่วโมงนี้ให้นักเรียนทราบ
 4. ใช้สถานการณ์จำลองที่ 1 เรื่อง ฟังให้ดีมีประโยชน์ ครูและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้ที่จะ
แสดงในสถานการณ์จำลองและมอบหมายบทบาทการแสดงให้พร้อมอธิบายเพิ่มเติม
 5. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มโดยใช้เพลงแบ่งกลุ่ม ให้ได้ 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน
ให้แต่ละกลุ่มแต่งตั้งประธาน เลขากองกลุ่ม
 6. ครูเสนอสถานการณ์จำลองที่เป็นปัญหาในเรื่องของการฟังโดยให้นักเรียน
ตัวแทนของห้องออกมาอ่านสถานการณ์จำลองให้ทุกคนฟัง
 7. ผู้แสดงบทบาทแต่ละคนแนะนำตนเองว่าสวมบทบาทของใครแล้วเริ่มแสดงบทบาท
ตามสถานการณ์

8. หลังจากการแสดงจบลงครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและเรื่องที่แสดง บันทึกสิ่งที่ได้จากการฟังในแบบบันทึก

9. ทุกคนร่วมกันอภิปรายปัญหาจากการสังเกตบทบาทของผู้แสดงจากสถานการณ์จำลอง โดยให้วิเคราะห์ลักษณะของตัวละคร วิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์จำลอง ในเรื่องเกี่ยวกับการฟังที่จะให้ได้ประโยชน์ผู้ฟังควรมีการจดบันทึกและฟังอย่างตั้งใจ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม ร่วมกันกำหนดข้อควรปฏิบัติในเรื่องของการฟัง โดยให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นของตนอย่างอิสระ ครูคอยแนะนำในส่วนที่นักเรียนหลงประเด็นครูจะคอยชี้แนะ แล้วช่วยกันสรุปใจความสำคัญของเรื่องแล้วเขียนลงในสมุดเลือกตัวแทนออกมาพูดสรุป

10. ครูช่วยนักเรียนสรุปประเด็นสำคัญของการฟัง และให้ทุกคนสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากสถานการณ์จำลองที่แสดงในครั้งนี้อย่างย่อ เสนอแนะข้อควรปรับปรุงในการแสดงในครั้งต่อไป

11. นักเรียนแสดงความคิดเห็นสรุปความรู้ที่ได้รับร่วมกัน เพื่อเป็นแนวในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อจะได้ไม่เกิดปัญหาในการสื่อสาร

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. นิทาน
2. สถานการณ์จำลอง

6. วิธีวัดผลประเมินผล

1. สิ่งที่ต้องการวัด
 - การฟัง
 - การนำเสนอผลงาน
 - การตั้งคำถาม ตอบคำถาม
2. วิธีการวัด
 - สังเกตการฟัง
 - ตรวจผลงาน
3. เครื่องมือที่ใช้วัด
 - แบบสังเกตการฟัง
4. เกณฑ์การวัด
 - เกณฑ์การสังเกตการฟัง (30 คะแนน)

1. มีสมาธิในการฟัง (น้ำหนัก 3)
 - ฟังอย่างตั้งใจ ฟังอย่างต่อเนื่อง (3 คะแนน)
 - ตั้งใจฟังแต่ไม่ต่อเนื่อง (2 คะแนน)
 - ตั้งใจฟังเป็นบางครั้ง และฟังไม่ต่อเนื่อง (1 คะแนน)
2. มีมารยาทในการฟัง (น้ำหนัก 3)
 - ไม่ลุกไปมาระหว่างการฟังไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่นในขณะที่ฟัง (3 คะแนน)
 - ไม่ลุกไปมาระหว่างการฟัง แต่ส่งเสียงรบกวนเป็นบางครั้ง (2 คะแนน)
 - ลุกไปมาและทำให้ผู้อื่นรำคาญ (1 คะแนน)
3. ใช้ทักษะการฟังช่วยเพิ่มพูนความรู้ (น้ำหนัก 2)
 - จดบันทึกระหว่างการฟัง ศึกษาเพิ่มเติมจากเรื่องที่ฟัง (3 คะแนน)
 - จดบันทึกระหว่างการฟัง แต่ไม่ศึกษาเพิ่มเติมจากเรื่องที่ฟัง (2 คะแนน)
 - จดบันทึกแต่ไม่ต่อเนื่อง และไม่ศึกษาเพิ่มเติมจากเรื่องที่ฟัง (1 คะแนน)
4. มีความรู้ความบันเทิงจากการฟัง (น้ำหนัก 2)
 - สามารถถ่ายทอดสิ่งที่ฟังได้อย่างครบและตรงประเด็นสอดคล้องเหมาะสม (3 คะแนน)
 - สามารถถ่ายทอดสิ่งที่ฟังได้บ้างและตรงประเด็น (2 คะแนน)
 - สามารถถ่ายทอดสิ่งที่ฟังได้บ้างและตรงประเด็นเป็นบางตอน (1 คะแนน)

สถานการณ์จำลองที่ 1 ฟังให้ตีมีประโยชน์

จุดประสงค์

1. นักเรียนเข้าใจจุดประสงค์ของเรื่อง ของผู้พูดได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถตั้งข้อสังเกต เปรียบเทียบกับประสบการณ์ในชีวิตจริงได้

เนื้อหา การฟัง

เรื่องย่อ

ปัญหาการติดเชื้อเอดส์ของหมู่บ้านมีมากขึ้น ผู้ใหญ่บ้านจึงเรียกลูกบ้านมาประชุมและได้เชิญเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขมาให้ความรู้เรื่องการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยโรคเอดส์ โดยการให้ชมภาพยนตร์เกี่ยวกับเรื่อง โรคเอดส์และให้อาสาสมัครที่ติดเชื้อเอดส์มาพูดคุยเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจกับชาวบ้าน

จำนวนคน

นักเรียน 33 คน
 ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน
 เลขานุการ 1 คน
 เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 2 คน
 อาสาสมัครผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ 1 คน
 ชาวบ้าน 28 คน

อุปกรณ์

1. บัตรแสดงบทบาทของนักแสดง
2. ใบบันทึกการประชุม
3. แผ่นพับเรื่องโรคเอดส์
4. DVD เรื่องโรคเอดส์
5. เครื่องเล่น DVD
6. โทรทัศน์

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ทุกฝ่ายเตรียมพร้อมในบทบาทที่ตนได้รับมอบหมาย
2. จัดสถานที่เป็นห้องประชุมเตรียมอุปกรณ์โดยใช้ห้องโสตของโรงเรียน
3. ผู้รับบทบาทประจำทุกคนเข้านั่งในห้องประชุม

บัตรแสดงบทบาท

หน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน

1. เปิดประชุม แจ้งวาระการประชุม
2. แนะนำแขกรับเชิญ
3. สรุปและปิดการประชุม

บัตรแสดงบทบาท

หน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข คนที่ 1

1. พูดทักทายชาวบ้าน
2. พูดเกี่ยวกับสถานการณ์โรคเอดส์ในปัจจุบัน
3. แจกแผ่นพับ

บัตรแสดงบทบาท

เจ้าหน้าที่สาธารณสุข คนที่ 2

1. นำอาสาสมัครผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ออกมาแนะนำ
2. เปิด DVD เพื่อให้ชาวบ้านชมเกี่ยวกับโรคเอดส์

บัตรแสดงบทบาท

อาสาสมัครผู้ป่วยโรคเอดส์

พูดแนะนำตนเอง และเล่าเกร็ดชีวิตคร่าว ๆ เล่าประสบการณ์ จากการทำ
ตนเองได้รับจากครอบครัว

บัตรแสดงบทบาท

ชาวบ้าน ทำหน้าที่ซักถามเรื่องจากการฟังตามบทบาทที่ได้รับ

ชาวบ้านคนที่ 1. เราจะรับประทานอาหารร่วมกับคนคิดเชื่อได้หรือไม่

ชาวบ้านคนที่ 2. ถ้ายุ่งกัคนที่เป็นเอดส์แล้วมากัดเราจะติดเชื่อเอดส์หรือไม่

ชาวบ้านคนที่ 3. คนคิดเอดส์จะมีอายุอยู่ได้นานที่สุดกี่ปี

ชาวบ้านคนที่ 4. เราจะรู้ได้อย่างไรว่าใครคิดเชื่อเอดส์

ชาวบ้านคนที่ 5. เด็กที่เกิดใหม่หากได้รับน้ำนมจากหญิงที่เป็นเอดส์จะติดเชื่อเอดส์ด้วย

หรือไม่

แบบบันทึก

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

1. คำกล่าวเปิดการประชุมของประธานสรุปได้ว่า

.....
.....
.....

2. โรคเอดส์ติดต่อได้โดยวิธีใดบ้าง

.....
.....
.....

3. การป้องกันไม่ให้ได้รับเชื้อเอดส์ทำได้อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

4. ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์สามารถอยู่ร่วมกับคนปกติได้เราควรปฏิบัติต่อผู้ป่วยโรคเอดส์อย่างไรให้เขา
รู้สึกที่เราไม่ได้ทอดทิ้งเขา

.....
.....
.....
.....
.....

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย โดยการใช้สถานการณ์จำลองชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง สีสันและอุปสรรค เวลา 12 ชั่วโมง
 แผนที่ 2 เรื่อง การอ่านออกเสียง เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท 1.1.1: สามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน อ่านได้คล่องและเร็ว
 เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

1. สาระสำคัญ การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านที่สามารถให้ผู้ฟังเข้าใจในเรื่องที่อ่าน
 ควรฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง คล่องแคล่วและชัดเจน และปฏิบัติตน
 ในการอ่านให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์จึงจะทำให้อ่านได้อย่างมีความมั่นใจ
 และได้ประโยชน์จากการอ่าน
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
 1. อ่านออกเสียงคำใหม่และคำในบทเรียนได้ถูกต้องชัดเจน
 2. บอกความหมายของคำได้
 3. อ่านออกเสียงบทอ่านที่กำหนดได้ถูกต้อง คล่องแคล่วและชัดเจน
3. สาระการเรียนรู้ การอ่านออกเสียง
4. กระบวนการเรียนรู้
 1. ครูให้นักเรียนทบทวนปัญหาอะไรเอ่ย ซึ่งนักเรียนชอบนำมาทบทวนกันเล่นเช่น
 - อะไรเอ่ยตอนเด็กนุ่งขาว ตอนสาวนุ่งเขียว ตอนแก่नุ่งแดง (พริก)
 - อะไรเอ่ยสี่ตีนเดินมาหลังคามุงกระเบื้อง (เต่า)
 - อะไรเอ่ยเขียวเหมือนพระอินทร์ บินมาอย่างนก มีศรปักอก จะว่านกก็ไม่ใช่ (แมลงทับ)
 2. ให้นักเรียนอ่านออกเสียงในบทเรียนจากหนังสือภาษาพาทีหน้า 75 เรื่อง
 “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” ครูสังเกตการออกเสียงคำควบกล้ำและการแบ่งวรรคตอน
 3. ครูฝึกให้นักเรียนอ่านคำใหม่และนักเรียนแข่งกันหาความหมายของคำจาก
 บทเรียน เช่น คะนึ่ง กสิกรรม พาณิชยกรรม หยามเหยียด อุตสาหกรรม
 4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาของบทหรือกรอนที่อ่าน
 สรุปใจความสำคัญ และแนะนำการอ่านคำที่นักเรียนมีปัญหาในการออกเสียงหรือการเว้น
 วรรคตอนในการอ่าน
 5. ครูนำเสนอสถานการณ์จำลองที่ 2 เรื่อง ยอดนักอ่าน มอบหมายงานให้
 นักเรียนที่ได้รับบทบาทในสถานการณ์จำลอง

6. เมื่อการแสดงจบลง ครูให้ตัวแทนของนักเรียนที่ได้รับมอบหมายให้บันทึกข้อผิดพลาดในการอ่านของแต่ละทีม ออกมานำเสนอสิ่งได้บันทึกไว้

7. ทุกคนร่วมกันอภิปรายถึงบุคลิก ลักษณะ และการอ่านของผู้แสดงแต่ละคน ร่วมกันสรุปแนวทางการอ่านที่ดีว่าควรปฏิบัติอย่างไรเช่น

- นั่งตัวตรงจับหนังสือให้ถูกต้อง
- อ่านออกเสียงให้ชัดเจนถูกต้องตามอักขรวิธี
- อ่านให้ถูกวรรคตอน ถูกจังหวะ คล่องแคล่ว
- อ่านให้เสียงดัง ฟังชัด

เขียนสรุปลงในสมุดส่งครูและเขียนในกระดาษนำไปติดไว้ที่ป้ายผลงานของห้องเรียนเพื่อเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

8. ครูเสนอแนะเพิ่มเติม และให้นักเรียนทุกคนอ่านออกเสียงบทที่ได้รับพร้อมกันอีกครั้ง โดยเน้นการออกเสียงคำควบกล้ำ การแบ่งวรรคตอน และการใช้น้ำเสียงให้ถูกต้องเหมาะสมกับบทที่อ่าน

11. ทุกคนร่วมกันสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและข้อปฏิบัติในการอ่านเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

5. สื่อ / แหล่งเรียนรู้

1. สถานการณ์จำลอง
2. หนังสือเรียนวรรณคดีลำนำ และภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

6. วิธีวัดผลประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องการวัด

1. การอ่านออกเสียง

6.2 วิธีการวัด

1. การสังเกตการอ่านออกเสียง

6.3 เครื่องมือที่ใช้วัด

1. แบบสังเกตการอ่านออกเสียง

6.4 เกณฑ์การวัด

เกณฑ์การให้คะแนนการอ่านออกเสียง (30 คะแนน)

ก. การอ่านออกเสียง (หน้า 4)

- คะแนน 3 หมายถึง อ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
เว้นวรรคตอนได้ถูกต้อง ออกเสียงคำควบกล้ำ
ได้ถูกต้อง เน้นเสียงหนักเบาในคำ/ประโยคได้
อย่างสมบูรณ์
- คะแนน 2 หมายถึง อ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
เว้นวรรคตอนได้ถูกต้อง ออกเสียงคำควบกล้ำ
ได้ถูกต้อง
- คะแนน 1 หมายถึง อ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
เว้นวรรคตอนได้ถูกต้อง

ข. ท่าทางในการอ่าน (หน้า 3)

- คะแนน 3 หมายถึง จับหนังสือถูกต้อง ไม่ส่ายหน้าไปตาม
บรรทัดที่อ่าน นั่งตัวตรง
- คะแนน 2 หมายถึง จับหนังสือถูกต้อง ไม่ส่ายหน้าไปตาม
บรรทัดที่อ่าน นั่งตัวตรง
- คะแนน 1 หมายถึง จับหนังสือถูกต้อง ส่ายหน้าไปตามบรรทัด
ที่อ่าน

ค. ความคล่องแคล่ว (หน้า 3)

- คะแนน 3 หมายถึง อ่านได้คล่องแคล่ว เสียงดังชัดเจนไม่ตะกุกตะกัก
- คะแนน 2 หมายถึง อ่านได้คล่องแคล่ว ไม่ตะกุกตะกัก
- คะแนน 1 หมายถึง อ่านได้ อ่านตะกุกตะกักไม่คล่อง

สถานการณ์จำลองที่ 2 ขอดนักอ่าน

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงได้คล่องแคล่ว ชัดเจน

เนื้อหา การอ่านออกเสียง

เรื่องย่อ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้จัดแข่งขันทักษะทางวิชาการเพื่อคัดเลือกนักเรียนในโครงการ “เพชรภาษาไทย” ส่งเข้าแข่งขันในระดับประเทศ มีโรงเรียนต่าง ๆ ได้ส่งนักเรียนเข้าแข่งขันจำนวน 5 โรงเรียน

จำนวนคน นักเรียน 33 คน

พิธีกร 1 คน

ผู้เข้าแข่งขันจากโรงเรียนต่างๆ 15 คน

คณะกรรมการ 4 คน

ผู้สังเกตการณ์ 2 คน

อุปกรณ์

1. บัตรแสดงบทบาทของผู้แสดง
2. แบบบันทึกคะแนนของผู้แข่งขัน
3. เครื่องบันทึกเสียง
4. ลำโพง
5. ไมโครโฟน
6. บทอ่านสำหรับผู้แข่งขัน

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. จัดเวทีการแข่งขันและเตรียมอุปกรณ์
2. ทุกคนศึกษาบทบาทของตนเอง
3. ทุกคนเข้าร่วมในสถานการณ์จำลอง

บัตรแสดงบทบาท

หน้าที่ของพิธีกร

ดำเนินการแข่งขัน ตามลำดับรายชื่อนักเรียนจากโรงเรียนต่าง ๆ

บัตรแสดงบทบาท

หน้าที่ของคณะกรรมการ

บันทึกคะแนนของผู้เข้าแข่งขันตามแบบบันทึก

บัตรแสดงบทบาท

หน้าที่ของผู้สังเกตการณ์

ฟังการอ่านและจดบันทึกข้อผิดพลาดของผู้เข้าแข่งขันทุกคน
ให้ละเอียด**บัตรแสดงบทบาท**

หน้าที่ของผู้เข้าแข่งขัน

อ่านออกเสียงบทอ่านที่ได้รับมอบหมายตามที่ตนถนัด

บทสำหรับอ่าน

อาจมีอุปสรรค ความยุ่งและยาก มากมายหลายอย่าง ฉันรู้และเข้าใจ
 ทั้งผู้ปกครอง โรงเรียนและครู อาจสู้กับภาระ ที่รุ่มรุมไม่ไหว แต่ฉันก็เชื่อ ว่าเขาเหล่านั้น
 กล้าคิดกล้าฝัน ทำมันจนได้ ทำเพื่อเด็กเด็ก ที่ไร้เดียงสา ให้ช่างอาสา กล้าฝันกล้าไฟ ลดสอน
 จากตำรา เพิ่มคำสอนคน ป่าแดดป่าฝน ต้นหมอกดอกไม้ ก่อนป่าเป็นบ้าน ก่อนบ้านเป็นเมือง
 ก่อนเมืองเป็นนคร ก่อนเด็กเป็นผู้ใหญ่ เราต้องเดินทาง เธอต่างต้องตระหนักรู้ ปัญหาอุปสรรค
 คือครูรู้ใหม่ ขอเพียงเธอพอ จะต้องมุ่งมั่น ใจต้องมีฝัน จิตวิญญาณต้องมีไฟ

เพื่อเป็นกำลังใจและเพื่อจุดแรงบันดาลใจแก่เธอ ฉันมีกลอนดอกสร้อยอยู่บทหนึ่ง
 ชื่อดอกฝิ่น ขอมอบให้เธอ นะ

ดอกฝิ่น

ดอกเอ๋ยดอกฝิ่น

มีสีสันสวยด้วยใจใส
 มีกลิ่นหอมเลิศล้ำเพราะน้ำใจ
 มีแดดฝนอำไพรักผูกพัน
 ใครบ้างหนอปลุกไว้ให้โลกชม
 อยากนิยมนชื่นชิดสนิทฝิ่น
 ฝิ่นแผ่นดินหัวใจกว้างใหญ่อนันต์
 อย่าปล่อยให้มันรกร้างว่างเปล่าเอ๋ย.

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย โดยใช้สถานการณ์จำลองชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง สีสนับและอุปสรรค เวลา 12 ชั่วโมง
 แผนที่ 3 เรื่อง การเขียนจดหมายส่วนตัว เวลา 2 ชั่วโมง

.....

มาตรฐาน ท 4.1.3: สามารถใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 ด้วยถ้อยคำสุภาพและรู้จักคิดไตร่ตรองก่อนพูดและเขียน

1. สาระสำคัญ การเขียนจดหมายเป็นการสื่อสารกับเพื่อนหรือญาติพี่น้อง เพื่อแจ้ง
 เรื่องราว ถามสารทุกข์หรือเล่าเรื่องเหตุการณ์ต่างๆ จึงจำเป็นต้องใช้
 ภาษาในการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
 1. เขียนจดหมายส่วนตัวถูกต้องตามรูปแบบ
 2. บอกส่วนประกอบสำคัญของจดหมายส่วนตัวได้
3. สาระการเรียนรู้ การเขียนจดหมายส่วนตัว
4. กระบวนการเรียนรู้
 1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงการสื่อสารสมัยโบราณและปัจจุบัน และถามว่าใครมี
 ญาติต่างจังหวัดบ้าง ถ้าต้องการติดต่อกับเพื่อนหรือญาติที่ต่างจังหวัดจะใช้วิธีการใดได้บ้าง แล้ว
 ใครเคยเขียนจดหมายถึงเพื่อนหรือญาติที่อยู่ต่างจังหวัดบ้าง
 2. ครูให้นักเรียนดูตัวอย่างจดหมายส่วนตัวที่ครูเตรียมไว้ในแผ่นชาร์ต โดยแสดง
 ส่วนต่างๆของจดหมายไว้ชัดเจน
 3. ใช้สถานการณ์จำลองที่ 3 เรื่อง จดหมายไม่ผิดซอง โดยมีขั้นตอนดังนี้
 - 3.1 ครูอธิบายถึงอุปกรณ์ในสถานการณ์จำลอง
 - 3.2 ครูเสนอรายละเอียดในสถานการณ์จำลองและบอกหน้าที่โดยใช้บัตร
 บทบาทผู้แสดง
 - 3.3 นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน ให้เลือกประธานและเลขานุการ
 - 3.4 ให้นักเรียนเข้าร่วมแสดงในสถานการณ์จำลองที่กำหนด
 - 3.5 ครูและนักเรียนอภิปรายถึงสาระสำคัญของเรื่องที่แสดงจากสถานการณ์
 จำลองและสรุปใจความสำคัญ โดยแยกเป็นประเด็นดังนี้
 - รูปแบบการสื่อสารในประเทศไทย
 - รูปแบบการเขียนจดหมายที่ถูกต้อง
 - การใช้ภาษาในจดหมายอย่างถูกต้องและเหมาะสม

- ข้อดีของการใช้จดหมายเป็นเครื่องสื่อสาร
- ข้อที่ควรระมัดระวังในการใช้ภาษาในจดหมายถึงบุคคลต่าง ๆ

4. ครูยกตัวอย่างคำสรรพนามที่ควรใช้ในจดหมาย เช่น ฉัน ผม คุณ เธอ
ดิฉัน กระผม ข้าพเจ้า และสามารถใช้อักษรพนามที่สุภาพแทนตัวได้ตามแต่จะเลือกให้เหมาะ
กับบุคคลและความสนิทสนม

5. นักเรียนเขียนจดหมายตามรูปแบบที่ได้อภิปรายสรุปเพื่อเน้นย้ำการเขียนที่ถูกต้อง
ครูตรวจผลงานนักเรียนและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังบกพร่อง

6. ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกันถึงสิ่งที่ได้จากการเรียนในวันนี้และเชื่อมโยงว่า
จะนำประโยชน์จากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

6. นักเรียนสรุปร่วมกันอีกครั้งเพื่อเป็นการสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียน

5. สื่อ / แหล่งเรียนรู้

1. สถานการณ์จำลอง
2. บัตรบทบาทผู้แสดงบทบาทของผู้แสดง
3. ตัวอย่างรูปแบบการเขียนจดหมายส่วนตัว

6. วิธีวัดผล/ประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องการวัด

1. การเขียนจดหมายส่วนตัว

6.2 วิธีการวัด

1. ตรวจผลงาน

6.3 เครื่องมือที่ใช้วัด

1. แบบประเมินการเขียนจดหมาย

6.4 เกณฑ์การวัด

เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนจดหมาย (30 คะแนน)

ก. เนื้อหาสาระการสื่อความหมาย (น้ำหนัก 3)

คะแนน 3 หมายถึง ลำดับเนื้อหาอย่างมีขั้นตอน ทำให้สื่อ

ความหมายได้อย่างน่าสนใจ

คะแนน 2 หมายถึง ลำดับเนื้อหาข้ามขั้นตอนไม่ต่อเนื่อง

คะแนน 1 หมายถึง ลำดับเนื้อหาไม่เป็นขั้นตอน สื่อความไม่ได้

ข. การใช้ภาษา (หน้าหลัก 3)

คะแนน	3	หมายถึง	ใช้คำสละสลวย เขียนได้ตรงประเด็น
ใช้คำศัพท์ถูกต้องตามความหมาย บุคคล
และโอกาส
คะแนน	2	หมายถึง	ใช้คำสละสลวยเป็นบางตอน เขียนได้
ไม่ค่อยตรงประเด็น
คะแนน	1	หมายถึง	เขียนได้ไม่ตรงประเด็น ใช้คำศัพท์ผิด
ความหมายและไม่เหมาะสม

ค. รูปแบบ (หน้าหลัก 4)

คะแนน	3	หมายถึง	จัดรูปแบบได้เหมาะสมถูกต้อง เช่น ที่อยู่
วัน เดือน ปี คำขึ้นต้น คำลงท้าย
การจําหน้าของจดหมาย
คะแนน	2	หมายถึง	จัดรูปแบบไม่ค่อยถูกต้อง วางตำแหน่ง
สับสน
คะแนน	1	หมายถึง	มีข้อผิดพลาดหลายรายการ

สถานการณ์จำลองที่ 3 จดหมายไม่ผิดของ

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนจดหมายส่วนตัวได้
2. นักเรียนบอกส่วนสำคัญของรูปแบบจดหมายส่วนตัวได้

เนื้อหา เรื่องย่อ

ณ ห้องสมุด นักเรียนได้อ่านหนังสือใหม่จากสัปดาห์แนะนำหนังสือใหม่ของห้องสมุด มีหนังสือดีและมีคุณค่าอยากให้เพื่อนรักและญาติพี่น้องได้อ่านบ้าง จึงลงมือเขียนจดหมายถึงเพื่อนและญาติพี่น้องเล่าเรื่องย่อ ๆ ของหนังสือ ชื่อหนังสือและชื่อผู้เขียนรวมทั้งสำนักพิมพ์ที่พิมพ์หนังสือนั้น และแนะนำให้ไปหาซื้อมาอ่านโดยเร็ว

จำนวนคน

นักเรียนทั้งชั้นจำนวน 33 คน

อุปกรณ์

1. ซองจดหมาย
2. แสตมป์
3. วัสดุไปรษณีย์จำลอง

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. นักเรียนจัดชั้นเรียนเป็นห้องสมุดและจัดมุมแนะนำหนังสือใหม่
2. นักเรียนอ่านหนังสือคนละเล่ม
3. นักเรียนเขียนจดหมายถึงเพื่อนหรือญาติ
4. นักเรียนจำหน่ายซองจดหมายและติดแสตมป์
5. นักเรียนนำจดหมายใส่ตู้ไปรษณีย์จำลอง

บัตรแสดงบทบาท

หน้าที่ของนักเรียนทุกคน

1. ให้นักเรียนจัดโต๊ะเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 โต๊ะ และเก้าอี้ตามจำนวนสมาชิก
ในกลุ่มคือ 6-7 ตัว จัดมุมแนะนำหนังสือใหม่ เหมือนห้องสมุด
2. สมมุติว่าตัวเองกำลังนั่งในห้องสมุดและอ่านหนังสือจากมุมแนะนำหนังสือ
ใหม่
3. ให้นักเรียนเขียนจดหมายถึงเพื่อนหรือญาติคนหนึ่ง พร้อมเล่าเรื่องย่อของ
หนังสือ ความน่าประทับใจ คุณค่าของหนังสือว่าคืออะไร บอกชื่อหนังสือ
ชื่อผู้แต่ง ชื่อสำนักพิมพ์และราคาของหนังสือให้ละเอียด
4. เขียนจดหมายเสร็จแล้วให้เจ้าหน้าที่ของ ดิคเสตมปีแล้วนำจดหมายไปใส่ตู้
ไปรษณีย์

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย โดยใช้สถานการณ์จำลองชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง สีสนับและอุปสรรค เวลา 12 ชั่วโมง

แผนที่ 4 เรื่อง การเล่านิทาน เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐานสาระ ท 4.1.6 : สามารถเล่านิทาน นิทานพื้นบ้าน ตำนานพื้นบ้านในท้องถิ่น

ที่ได้จากการฟัง การดู การอ่าน นำมาถ่ายทอดอย่างเห็นคุณค่า

1. สาระสำคัญ นิทานคือ เรื่องที่เล่าสืบต่อ ๆ กันมา เป็นเรื่องราวที่สมมุติขึ้น มีตัวละคร ดำเนินเรื่องซึ่งอาจเป็นคนหรือสัตว์ก็ได้ การฝึกให้ผู้เรียนสามารถนำนิทานต่าง ๆ มาเล่าให้สนุกสนาน มีวิธีการที่น่าสนใจ จะทำให้นิทานทรงคุณค่ายิ่งขึ้น
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
 1. นักเรียนสามารถอ่านนิทานและจับประเด็นของเรื่องได้
 2. นักเรียนสามารถเล่านิทานได้
3. สาระการเรียนรู้

การเล่านิทาน
4. กระบวนการเรียนรู้
 1. ครูสนทนากับนักเรียนและถามว่าใครชอบฟังนิทานบ้าง ครูมีนิทานสั้น ๆ จะให้นักเรียนอ่าน ครูใช้หนังสือนิทานอีสปจากห้องสมุดของโรงเรียนจำนวน 33 เล่ม ให้นักเรียนอ่านและให้นักเรียนบอกความประทับใจจากนิทานที่อ่าน กระตุ้นความสนใจของนักเรียนว่าหากนักเรียนชอบนิทานต้องอ่านหนังสือนิทานประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีมากมาย
 2. ใช้สถานการณ์จำลองที่ 4 เรื่อง นิทานดีมีคุณค่า โดยมีขั้นตอนดังนี้
 - 2.1 แจกบัตรบทบาทผู้แสดงให้นักเรียน
 - 2.2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6-7 คน ให้ทุกกลุ่มเลือกประธานและเลขา ศึกษาบัตรบทบาทผู้แสดงของตนเอง
 - 2.3 ทุกคนเข้าร่วมแสดงในสถานการณ์จำลองที่กำหนด
 3. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงบทบาทการเล่านิทานของผู้แสดง แต่ละคนว่าเป็นอย่างไร เล่านิทานได้น่าสนใจหรือไม่ เพราะเหตุใด
 4. ครูให้นักเรียนดู CAI เรื่อง การเล่านิทาน โดยครูแนะนำวิธีการก่อนการดู ให้นักเรียนสังเกตการเล่านิทานว่าใช้น้ำเสียงอย่างไร ใช้ท่าทางการเล่าอย่างไร และใช้อะไรประกอบการเล่าบ้าง

5. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับหลักการเล่านิทาน นักเรียนช่วยกันตอบโดยใช้ประสบการณ์จากการสังเกตและการชม CAI ทุกคนช่วยกันพิจารณาคำตอบและช่วยกันแนะนำว่าควรปฏิบัติอย่างไร

6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้เรื่องนิทาน ดังนี้

- 1) นิทานคือเรื่องที่เล่าสืบต่อ ๆ กันมาเป็นเรื่องที่สมมุติขึ้น มีตัวละครดำเนินเรื่อง ซึ่งอาจเป็นคนหรือสัตว์ก็ได้
- 2) หลักในการเล่านิทานมีดังนี้
 - 1.1 เตรียมนิทานซึ่งอาจคิดขึ้นเองหรืออ่านจากหนังสือก็ได้
 - 1.2 ใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับนิทานแต่ละเรื่อง
 - 1.3 ใช้น้ำเสียงและการเลียนเสียงตัวละครในนิทานให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
 - 1.4 ใช้กิริยาอาการหรือท่าทางประกอบการเล่านิทาน
 - 1.5 มีการลำดับเรื่องราวในนิทานให้สัมพันธ์กัน
 - 1.6 ใช้ภาษาพูดในการเล่านิทาน
 - 1.7 ใช้อุปกรณ์ประกอบเช่น ฉาก หุ่นตัวละคร ฯลฯ

7. เลือกตัวแทนของนักเรียนประมาณ 5 คน ออกมาเล่านิทานโดยใช้หลักการเล่าที่ได้ศึกษา ให้เพื่อน ๆ ช่วยกันสังเกตและให้ข้อเสนอแนะ ในการเล่านิทานของเพื่อนแต่ละคน

8. ครูและนักเรียนอภิปรายสรุปร่วมกันถึงประโยชน์ของนิทานจุดประสงค์ของการเล่านิทานเช่น เพื่อความบันเทิง เพื่อเป็นอุทาหรณ์สอนใจ เป็นต้น

9. ทุกคนสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนและการเข้าร่วมสถานการณ์จำลองในครั้งนี้ เพื่อสรุปเป็นแนวในการอ่านและการเล่านิทานต่อไป

5. สื่อ / แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือนิทานจากห้องสมุด
2. สื่อ CAI การเล่านิทาน
3. สถานการณ์จำลอง

6. วิธีการวัดผล / ประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องการวัด

1. การเล่านิทาน

6.2 วิธีการวัด

1. การสังเกต

6.3 เครื่องที่ใช้วัด

1. แบบสังเกตการเล่านิทาน

6.4 เกณฑ์การวัด

เกณฑ์การให้คะแนนการเล่านิทาน 30 คะแนน

ก. น้ำเสียง (น้ำหนัก 3)

คะแนน 3 หมายถึง น้ำเสียงมีความไพเราะ ใช้น้ำเสียงเหมาะสมกับตัวละคร และเหตุการณ์ ออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี เสียงดังฟังชัด

คะแนน 2 หมายถึง ใช้น้ำเสียงได้ดีเหมาะสมกับตัวละครและเหตุการณ์ แต่ ออกเสียงไม่ชัดเจน

คะแนน 1 หมายถึง ใช้น้ำเสียงไม่เหมาะสมกับตัวละครและเหตุการณ์

ข. ท่าทางประกอบการเล่า (น้ำหนัก 3)

คะแนน 3 หมายถึง แสดงท่าทางได้เหมาะสมกับตัวละคร เนื้อเรื่อง

คะแนน 2 หมายถึง แสดงท่าทางประกอบเป็นบางครั้ง

คะแนน 1 หมายถึง ไม่มีท่าทางประกอบการเล่า

ค. ความพยายามในการสื่อสาร(น้ำหนัก 2)

คะแนน 3 หมายถึง การนำเข้าสู่เนื้อเรื่องน่าสนใจ ระวังชวนติดตาม ใช้เวลาตามที่กำหนด

คะแนน 2 หมายถึง มีการนำเข้าสู่เรื่องน่าสนใจชวนติดตาม แต่ใช้เวลานาน หรือน้อยเกินไป

คะแนน 1 หมายถึง ไม่มีการนำเข้าสู่เรื่อง การนำเสนอไม่น่าสนใจ

ง. การใช้อุปกรณ์ประกอบการเล่า (น้ำหนัก 2)

คะแนน 3 หมายถึง มีอุปกรณ์ประกอบการเล่าอย่างครบครัน เหมาะสม น่าสนใจ มีเทคนิคในการใช้อุปกรณ์

คะแนน 2 หมายถึง มีอุปกรณ์ประกอบการเล่าเป็นบางครั้ง

คะแนน 1 หมายถึง ไม่มีอุปกรณ์ประกอบการเล่า

สถานการณ์จำลองที่ 4 นิทานดีมีคุณค่า

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถเล่านิทานได้
 เนื้อหา การเล่านิทาน
 เรื่องย่อ

กิจกรรมห้องสมุดประจำสัปดาห์ของโรงเรียน ได้จัดการแข่งขันเล่านิทานเพื่อ
 รมรงค์ให้นักเรียนเข้าใช้บริการห้องสมุด ตามโครงการ”รักการอ่าน” นักเรียนเป็นผู้เข้าแข่งขัน
 เล่านิทาน

จำนวนคน

นักเรียนจำนวน 33 คน
 เป็นผู้เข้าแข่งขันเล่านิทาน 6 ทีม ทีมละ 4-5 คน
 เป็นคณะกรรมการผู้ตัดสิน 3 คน
 เป็นพิธีกรดำเนินรายการ 1 คน

อุปกรณ์

1. บัตรแสดงบทบาทผู้แสดงบทบาท
2. แบบบันทึกคะแนนการแข่งขัน

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. นักเรียนรับบัตรแสดงบทบาทผู้แสดงบทบาท
2. นักเรียนจัดสถานที่เป็นห้องสมุดโดยจัดให้โล่งเป็นบริเวณสำหรับเล่านิทาน
3. นักเรียนแต่ละทีมส่งตัวแทนเข้าแข่งขันเล่านิทานทีมละ 4-5 คน

บัตรแสดงบทบาท

หน้าที่ของผู้เข้าแข่งขันเล่านิทาน

1. เตรียมนิทานสั้น ๆ 1 เรื่อง
2. เตรียมอุปกรณ์หรือผู้แสดงประกอบตามความเหมาะสม
3. เล่านิทานโดยใช้กิริยา น้ำเสียงให้น่าสนใจที่สุด

บัตรแสดงบทบาท

หน้าที่สำหรับผู้แสดงประกอบการเล่านิทาน

ให้แสดงท่าทางเป็นตัวละครประกอบในนิทานที่เพื่อนเล่าตาม
บทที่เพื่อนมอบหมาย

บัตรแสดงบทบาท

หน้าที่สำหรับพิธีกรดำเนินรายการ

ให้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการรายการการแข่งขันการเล่านิทาน
โดยให้ใช้ข้อมูลจากเพื่อนที่จะเล่านิทาน โดยเน้นให้การดำเนินการ
สนุกสนาน น่าสนใจที่สุด

บัตรแสดงบทบาท

หน้าที่คณะกรรมการผู้ตัดสิน

ให้นักเรียนเป็นคณะกรรมการตัดสินการเล่านิทาน โดยให้คะแนน
ผู้เข้าแข่งขันแต่ละคนตามแบบบันทึกที่ให้ความเหมาะสมและ
ยุติธรรม

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย โดยการใช้สถานการณ์จำลองชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง สีสันและอุปสรรค	เวลา 12 ชั่วโมง
แผนที่ 5 เรื่อง การใช้ห้องสมุด	เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐานสาระ ท 1.1.4 : สามารถเลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ อย่างกว้างขวาง เพื่อให้มีมารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

1. สาระสำคัญ ห้องสมุดเป็นสถานที่รวบรวมวัสดุเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ประเภทต่าง ๆ อย่างมีระบบ การเรียนรู้วิธีการใช้ห้องสมุดจึงมีความจำเป็น เพราะจะทำให้ศึกษาหาข้อมูลได้ถูกต้องและรวดเร็ว
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
 1. เพื่อให้สามารถค้นหาหนังสือได้ถูกต้อง รวดเร็ว
 2. เพื่อให้ปฏิบัติตนในการใช้ห้องสมุดได้ถูกต้อง
3. เนื้อหา การใช้ห้องสมุด
4. กิจกรรมการเรียนการสอน
 1. กิจกรรมเขียนตามคำบอกเพื่อฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ 10 คำ ได้แก่ ของขวัญ มาตรฐาน คล่องแคล่ว อดอยาก หย่าร้าง ชำนาญ อนุญาต ดวงเนตร เทศกาล เครื่องยนต์ นักเรียนตรวจคำตอบจากบัตรคำที่ครูดิไว้บนกระดานแม่เหล็ก ให้แก้ไขคำที่เขียนผิด
 2. สนทนาถึงแหล่งความรู้ที่มีอย่างหลากหลายในโรงเรียน เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษาและห้องสมุดที่สามารถค้นหาได้ง่ายและเน้นย้ำถึงความสำคัญของห้องสมุด
 3. ครุณาแถบประโยคคำขวัญเชิญชวนให้ใช้ห้องสมุดให้นักเรียนอ่าน ดังนี้
“ห้องสมุดคูดคลังวิชา เสริมพลังปัญญาให้มั่นคง”
 4. สนทนาเกี่ยวกับคำขวัญว่ากล่าวถึงอะไร
 5. ใช้สถานการณ์จำลองที่ 5 เรื่อง ชุมทรัพย์แห่งปัญญา มีขั้นตอนดังนี้
 - 5.1 แจกบัตรบทบาทผู้แสดงให้นักเรียน
 - 5.2 ผู้แสดงศึกษาบทจากบัตรบทบาทผู้แสดง
 - 5.3 ทุกคนเข้าร่วมแสดงในสถานการณ์จำลองที่กำหนด

6. นักเรียนอภิปรายถึงความสำคัญของห้องสมุดและความจำเป็นในการมีห้องสมุดตามสถานที่ต่าง ๆ ศึกษาไปความรู้เรื่องการใช้ห้องสมุดที่ครูเตรียมไว้ (หลังแผน)
7. ทุกคนบอกถึงข้อควรปฏิบัติในการเข้าใช้บริการห้องสมุด ช่วยกันสรุปและเขียนบนกระดาน และเขียนลงในสมุดของตนเองส่งครู
8. ให้นักเรียนเลือกหนังสือคนละหนึ่งเล่ม โดยครูสังเกตการใช้ห้องสมุดของนักเรียนทุกคนว่าใช้ห้องสมุดได้ถูกต้องหรือไม่ ใช้บัตรรายการในการเลือกหนังสือหรือไม่ เลือกหนังสือตามหมวดรายการหนังสือหรือไม่ เลือกหนังสือได้เหมาะสมหรือไม่ บันทึกลงในแบบสังเกตการใช้ห้องสมุด
9. ร่วมกันอภิปรายถึงสถานการณ์จำลองที่แสดงในประเด็นต่อไปนี้
 - การใช้ห้องสมุดไม่เป็น มีข้อดีข้อเสียอย่างไร
 - การใช้ห้องสมุดที่ดีควรปฏิบัติอย่างไร
 - ควรนำส่วนไหนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้บ้าง
10. นักเรียนเขียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ลงในสมุด และสรุปองค์ความรู้ที่ได้ทีละคน เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการใช้ห้องสมุดพัฒนาการอ่านต่อไป

6. สื่อ / แหล่งเรียนรู้

1. สถานการณ์จำลอง
2. ห้องสมุดโรงเรียน
3. ใบความรู้เรื่อง การใช้ห้องสมุด
4. แถบประโยคคำขวัญ
5. บัตรคำ

7. การวัดผล/ประเมินผล

1. สิ่งที่ต้องการวัด
 - 1.1 พฤติกรรมการใช้ห้องสมุด
 - 1.2 ทักษะการเขียนสะกดคำ
2. วิธีวัด
 - 2.1 การสังเกตพฤติกรรม
 - 2.2 การตรวจผลงาน
3. เครื่องมือที่ใช้วัด
 - 3.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ห้องสมุด
 - 3.2 แบบบันทึกการอ่าน

4. เกณฑ์การวัด

เกณฑ์การให้คะแนนการใช้ห้องสมุด (45 คะแนน)

1. มารยาทการใช้ห้องสมุด (น้ำหนัก 3)

3 ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น ไม่ลากโต๊ะเก้าอี้เสียงดัง ไม่นำอาหารและเครื่องดื่มมารับประทาน

2 ส่งเสียงรบกวนเป็นบางครั้ง ลากโต๊ะเก้าอี้เสียงดังเป็นบางครั้ง

1 ส่งเสียงรบกวนบ่อยครั้ง ทำให้โต๊ะเก้าอี้สั่นและมีเสียงดัง

2. วิธีการเลือกหนังสือให้ถูกต้องและรวดเร็ว (น้ำหนัก 3)

3 เลือกได้รวดเร็วและมีขั้นตอนถูกต้อง

2 เลือกได้ช้าหน่อยแต่มีขั้นตอนถูกต้อง

1 เลือกได้ช้าและไม่ถูกต้องตามขั้นตอน

3. ประเภทของหนังสือที่เลือก (น้ำหนัก 3)

3 เลือกหนังสือได้เหมาะสมด้านเนื้อหาและมีคุณค่า มีจุดมุ่งหมายในการอ่าน

2 เลือกหนังสือเพราะเห็นว่ามีภาพสวยงาม ไม่มีจุดมุ่งหมายในการอ่าน

1 เลือกหนังสือตามเพื่อนและไม่มีจุดมุ่งหมายในการอ่าน

4. การสืบค้นจากบัตรรายการ (น้ำหนัก 2)

3 ค้นได้รวดเร็ว คล่องแคล่วและแม่นยำ

2 ค้นได้แม่นยำแต่ไม่คล่องแคล่ว

1 ค้นได้แต่ไม่รวดเร็ว ไม่คล่องแคล่ว

5. การจัดเก็บหนังสือ (น้ำหนัก 2)

3 จัดเก็บหนังสือไว้ตามชั้นได้ถูกต้องและเป็นระเบียบ

2 จัดเก็บหนังสือไว้ตามชั้นแต่ไม่เป็นระเบียบ

1 จัดเก็บหนังสือแต่ไม่ถูกตามชั้นของประเภทหนังสือ

6. การบันทึกสิ่งที่อ่าน (น้ำหนัก 2)

3 บันทึกการอ่านได้ละเอียด เป็นระเบียบ นำเสนอสิ่งที่บันทึกได้

2 บันทึกการอ่านได้ค่อนข้างละเอียดและนำเสนอสิ่งที่บันทึกได้

1 บันทึกการอ่านเล็กน้อยนำเสนอสิ่งที่บันทึกไม่ได้

ใบความรู้ เรื่องการใช้ห้องสมุด

การค้นหาหนังสือในห้องสมุด

การค้นหาหนังสือในห้องสมุดที่จะสะดวกและรวดเร็วที่สุดคือ การค้นหาจากบัตรรายการ

การจัดหมวดหมู่หนังสือ

เป็นการจัดหนังสือที่มีเนื้อเรื่องหรือแบบการประพันธ์เดียวกันหรือคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน แล้วกำหนดสัญลักษณ์แทนประเภทของหนังสือ ระบบที่นิยมใช้ในห้องสมุดโรงเรียนคือ “ระบบทศนิยมดิวอี้” แบ่งหนังสือออกเป็น 10 หมวดใหญ่ โดยใช้สัญลักษณ์แทนประเภทของหนังสือ ซึ่งเรียกว่า เลขหมู่หนังสือ ดังนี้

000	แทนหนังสือ	ความรู้ทั่วไป
100	”	ปรัชญา จิตวิทยา
200	”	ศาสนา
300	”	สังคมศาสตร์
400	”	ภาษา
500	”	วิทยาศาสตร์ธรรมชาติและคณิตศาสตร์
600	”	เทคโนโลยี(วิทยาศาสตร์ประยุกต์)
700	”	ศิลปะ วิจารณ์ศิลป์และมัณฑนศิลป์
800	”	วรรณคดี
900	”	ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้อง

การใช้ห้องสมุดนอกจากสามารถค้นหาหนังสือได้รวดเร็ว ถูกต้องแล้ว ต้องปฏิบัติตามระเบียบของห้องสมุดในแต่ละแห่งด้วย

สถานการณ์ที่ 5 จุฬารัพย์แห่งปัญญา

- จุดประสงค์
1. นักเรียนสามารถบอกมารยาทการใช้ห้องสมุดได้
 2. นักเรียนสามารถเลือกอ่านหนังสือที่มีประโยชน์ได้

เนื้อหา การใช้ห้องสมุด

เรื่องย่อ

ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คุณครูให้นักเรียนทุกคนเตรียมตัวไปศึกษาเรื่องตำนานสุภามิต คำพังเพย จากห้องสมุด โดยคุณครูต้องการสอนในเรื่องการใช้ห้องสมุดที่ถูกต้องให้กับนักเรียน ครูจึงให้นักเรียนทุกคนเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้พร้อมแล้วแบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ให้ค้นหนังสือเรื่อง ตำนานไทย สุภามิตคำพังเพย

จำนวนคน

นักเรียนจำนวน 33 คน

อุปกรณ์

1. บัตรแสดงบทบาท
2. ห้องสมุด
3. หนังสือในห้องสมุด

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ครูประสานงานกับครูบรรณารักษ์ห้องสมุดเรื่องการขอใช้ห้องสมุด
2. นักเรียนศึกษาบัตรแสดงบทบาท
3. ทุกคนเข้าร่วมสถานการณ์

บัตรแสดงบทบาทกลุ่มที่ 1- 2

สำหรับนักเรียนที่เป็นตัวแทนผู้ใช้ห้องสมุดได้อย่างถูกต้อง

ให้นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุด โดยค้นหาหนังสือเรื่องสุภายิตคำพังเพย แล้วเขียนสรุปมาส่ง

บัตรแสดงบทบาทกลุ่มที่ 3

ให้นักเรียนเข้าห้องสมุดแล้วค้นหาหนังสือเรื่อง ล้านวนไทย แล้วเขียนสรุปมาส่ง

บัตรแสดงบทบาทกลุ่มที่ 4 – 5

ให้นักเรียนเข้าห้องสมุดแล้วค้นหาหนังสือเรื่อง สุภายิตคำพังเพย แล้วเขียนสรุปมาส่ง

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย โดยการใช้สถานการณ์จำลองชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง สีสันและอุปสรรค เวลา 12 ชั่วโมง

แผนที่ 6 เรื่อง การเขียนบัตรอวยพรและบัตรเชิญ เวลา 2 ชั่วโมง

.....
 มาตรฐาน ท 2.1.1 : สามารถใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียนในรูปแบบต่าง ๆ

ให้เหมาะสมกับโอกาสและจุดประสงค์อย่างหลากหลายและมีคุณค่า

1. สาระสำคัญ การเขียนบัตรอวยพร บัตรเชิญได้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคลจะสามารถนำไปใช้เพื่อการสื่อสารแทนคำพูดและความรู้สึกได้ดีในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เขียนบัตรอวยพรและบัตรเชิญในโอกาสต่าง ๆ ได้

2. คัดลายมือได้ถูกต้องสวยงาม

3. เนื้อหา การเขียนบัตรอวยพรและบัตรเชิญ

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

1. นักเรียนอ่านบทอ่านเรื่องบันทึกจากต้นกระโดน ในหนังสือภาษาพาที

หน้า 77

2. สนทนาถึงเนื้อหาจากบทบันทึกที่ผู้เขียนต้องการบอกเล่าให้ผู้อ่าน

ทราบถึงความรู้สึก อารมณ์ และสิ่งแวดล้อม

3. ครูสนทนาถึงประสบการณ์ที่ได้รับบัตรอวยพรบัตรเชิญในโอกาสต่าง ๆ ครูนำตัวอย่างบัตรอวยพร บัตรเชิญมาจัดเป็นป้ายนิเทศให้นักเรียนได้ศึกษารูปแบบข้อความและเนื้อหาของบัตรแต่ละชนิดว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง

4. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง การเขียนบัตรอวยพร แล้วช่วยกันกำหนดเป็นแนวทางในการเขียนบัตรอวยพรและบัตรเชิญดังนี้

ลักษณะสำคัญของบัตรเชิญจะต้องกล่าวถึง

- ชื่อของเจ้าภาพ ,โอกาสที่เชิญ,สถานที่,วัน,เวลา

- อวยพรในโอกาสใด , คำอวยพร,ชื่อของผู้อวยพร

5. ใช้สถานการณ์จำลองที่ 6 เรื่องย่อคนักออกแบบ ให้นักเรียนได้แสดง

6. อภิปรายถึงเรื่องราวจากสถานการณ์จำลองถึงข้อดีของการใช้บัตรเชิญบัตรอวยพร โอกาสของการใช้บัตรแต่ละชนิด

7.ครูตรวจสอบการเขียนคำ ภาษาที่ใช้ ความประณีตสวยงาม ให้เพื่อน ๆ ช่วยกันวิพากษ์งานและให้คำแนะนำ ดิชมผลงานของแต่ละคน

8.นักเรียนอภิปรายถึงวิธีส่งบัตรอวยพร หรือบัตรเชิญว่าอาจส่งด้วยตนเอง เช่น งานแต่งงานสำหรับเชิญญาติผู้ใหญ่ หรือจัดส่งทางไปรษณีย์หากเป็นงานด่วนที่เจ้าภาพไม่สามารถเชิญได้ทันหรือต้องการเชิญแขกจำนวนมากอาจประกาศทางหนังสือพิมพ์ตามความเหมาะสม

9. สรุปการใช้และประโยชน์ของบัตรอวยพรและบัตรเชิญ

10. ให้นักเรียนเลือกออกแบบบัตรเชิญหรือบัตรอวยพรอีกคนละหนึ่งใบ โดยใช้หลักการออกแบบให้ถูกต้องตามที่รับคำแนะนำและจากการศึกษาจากใบความรู้ ส่งให้ครูตรวจและนำผลงานมาจัดแสดงที่ป้ายแสดงผลงานของห้องเรียน ช่วยกันให้คำติชมให้ข้อเสนอแนะ ผลงานของเพื่อน

11. นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการเรียนในครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. สถานการณ์จำลอง
2. ตัวอย่างบัตรอวยพร บัตรเชิญ
3. ใบความรู้
4. หนังสือภาษาพาที
5. แบบฝึกหัด

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องการวัด

- การเขียนบัตรอวยพร หรือบัตรเชิญ
- การคัดลายมือ

6.2 วิธีการวัด

- การตรวจผลงาน

6.3 เครื่องมือที่ใช้วัด

- แบบประเมินผลงาน (บัตรอวยพร บัตรเชิญ)
- แบบประเมินการคัดลายมือ

6.4 เกณฑ์การให้คะแนนการประเมินผลงาน (บัตรอวยพร บัตรเชิญ) 30 คะแนน

ก. รูปแบบ (น้ำหนัก 3)

- รูปแบบแปลกใหม่ น่าสนใจ มีขนาดเหมาะสม มีสีสันสวยงาม น่าสนใจ (3

คะแนน)

- มีขนาดเหมาะสม มีสีสันสวยงาม น่าสนใจ (2 คะแนน)

- มีขนาดเหมาะสม (1 คะแนน)

ข. ภาษา (น้ำหนัก 3)

- เขียนคำและวลีสอดคล้องกับเนื้อหา ใช้ภาษาสละสลวยและสร้างสรรค์
เรียบเรียงประโยคได้สอดคล้องกับเนื้อหา (3 คะแนน)

- เขียนคำและวลีสอดคล้องกับเนื้อหา ใช้ภาษาสละสลวย (2 คะแนน)

- เขียนคำและวลีสอดคล้องกับเนื้อหา (1 คะแนน)

ค. เนื้อหา (น้ำหนัก 4)

- เนื้อหาตรงกับลักษณะงาน เนื้อหาเป็นไปตามลำดับขั้นตอน

รายละเอียดครอบคลุม (3 คะแนน)

- เนื้อหาตรงกับลักษณะงาน เป็นไปตามลำดับขั้นตอน (2 คะแนน)

- เนื้อหาตรงกับลักษณะงาน (1 คะแนน)

2. เกณฑ์การประเมินการคัดลายมือ (40 คะแนน)

ก. ความถูกต้อง (น้ำหนัก 5)

คะแนน 4	หมายถึงถูกต้องทุกคำ
คะแนน 3	หมายถึงผิด 1-2 คำ
คะแนน 2	หมายถึงผิด 3-4 คำ
คะแนน 1	หมายถึงผิดตั้งแต่ 5 คำขึ้นไป

ข. ความเป็นระเบียบ (น้ำหนัก 3)

คะแนน 4	หมายถึงตัวตรงช่องไฟเท่ากันทุกตัวอักษร
คะแนน 3	หมายถึงมีข้อผิดพลาด 3-4 แห่ง
คะแนน 2	หมายถึงมีข้อผิดพลาด 5-6 แห่ง
คะแนน 1	หมายถึงมีข้อผิดพลาด 7 แห่งขึ้นไป

ค. ความสะอาด (น้ำหนัก 2)

คะแนน 4	หมายถึงไม่มีจุดสกปรก
คะแนน 3	หมายถึงมีจุดสกปรก 1-2 แห่ง
คะแนน 2	หมายถึงมีจุดสกปรก 3-4 แห่ง
คะแนน 1	หมายถึงมีจุดสกปรก 5 แห่งขึ้นไป

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนบัตรเชิญและบัตรอวยพร

การเขียนบัตรเชิญ

การเชิญเกิดจากการจัดงานขึ้น แต่เดิมเจ้าภาพจะไปเชิญแขกด้วยวาจา เมื่อสังคมขยายออกไปมาก จึงต้องใช้บัตรเชิญแทนเพราะแขกที่จะเชิญมีจำนวนมาก และแขกเหล่านั้นอยู่ห่างไกล

ลักษณะสำคัญของบัตรเชิญจะต้องกล่าวถึง ชื่อของเจ้าภาพ โอกาสที่เชิญ สถานที่ วัน และเวลาที่แน่นอน

การส่งบัตรเชิญอาจจะส่งด้วยตนเอง ทางไปรษณีย์ หรือตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ การเชิญผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือควรจะไปเชิญด้วยตนเอง ส่วนบุคคลอื่น ๆ นั้นอาจจะใช้ส่งทางไปรษณีย์หรือประกาศทางหนังสือพิมพ์ตามแต่เห็นเหมาะสม แขกที่เชิญมาควรจะเป็นญาติสนิทมิตรสหายที่ใกล้ชิดจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม

การเขียนบัตรอวยพร

บัตรอวยพรจะส่งให้กันในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันเกิด วันครุ วันแห่งครอบครัว วันสำเร็จการศึกษา เยี่ยมผู้ป่วย ฯลฯ เพื่อเป็นการส่งความเคารพ ความรัก ความปรารถนาดีและความผูกพันที่มีต่อกัน

ลักษณะสำคัญของบัตรอวยพรจะต้องกล่าวถึง อวยพรเนื่องในโอกาสใด คำอวยพรและชื่อของผู้อวยพร

(จากหนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2)

สถานการณ์ที่ 6 ยอดนักออกแบบ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเขียนบัตรอวยพร และบัตรเชิญได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและโอกาส

เนื้อหา

การเขียนบัตรอวยพร บัตรเชิญ

เรื่องย่อ

บริษัทออกแบบแห่งหนึ่ง จัดแข่งขันการออกแบบบัตรอวยพร

บัตรเชิญในโอกาสต่าง ๆ ขึ้น โดยให้ผู้เข้าแข่งขันทุกคนออกแบบ

บัตรอวยพร บัตรเชิญในโอกาสต่าง ๆ และนำเสนอผลงานของตนเองให้น่าสนใจ

จำนวนคน นักเรียน 33 คน

อุปกรณ์ 1. กระดาษสำหรับทำบัตรอวยพร บัตรเชิญ

2. สีชนิดต่าง ๆ
3. กระดาษสีต่าง ๆ
4. กรรไกร
5. กาว

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ทุกคนช่วยกันจัดสถานที่ให้เป็นที่แข่งขัน
2. ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ทุกอย่างให้พร้อม
3. เชิญครูในโรงเรียนมาเป็นคณะกรรมการ
4. นักเรียนศึกษาบัตรแสดงบทบาท
5. ทุกคนเข้าร่วมสถานการณ์จำลอง

บัตรแสดงบทบาท**สำหรับนักเรียน 17 คน**

ให้นักเรียนออกแบบบัตรอวยพรเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น ขึ้นปีใหม่
วันเกิด วันพ่อ วันแม่ โดยเลือกเพียง 1 วัน จัดทำให้สมบูรณ์โดยเขียนคำ
อวยพรด้วยลายมือตัวบรรจง และนำเสนอผลงานให้น่าสนใจ

บัตรแสดงบทบาท**สำหรับนักเรียน 16 คน**

ให้นักเรียนออกแบบบัตรเชิญงานแต่งงาน หรืองานขึ้นบ้านใหม่
ให้สวยงาม โดยให้เขียนข้อความด้วยลายมือตัวบรรจง
แล้วนำเสนอผลงาน

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย โดยใช้สถานการณ์จำลองชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง สะพานรักที่ถักทอ เวลา 10 ชั่วโมง

แผนที่ 7 เรื่อง การฟังสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน. เวลา 2 ชั่วโมง

.....
มาตรฐาน ท 3.1.1 : สามารถเลือกฟัง เลือกดู จับประเด็นสำคัญและรายละเอียด

แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น สรุปความ วิเคราะห์เรื่องตามข้อเท็จจริง

เข้าใจจุดประสงค์ของเรื่อง

1. สาระสำคัญ การฟังสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชนเป็นการฟังรายการที่สนุกสนานเพลิดเพลิน จากวิทยุและโทรทัศน์ เช่น เพลง การแสดงบันเทิงต่าง ๆ นอกจากได้ความสนุกสนานแล้วยังได้รับประสบการณ์ทางภาษาหลากหลาย การรู้จักเลือกรายการที่ฟังจะได้ประโยชน์และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
 1. ฟังสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชนและคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผล
 2. เลือกฟังรายการจากสื่อมวลชนให้ได้ประโยชน์และมีคุณค่า
3. เนื้อหา การฟังสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน
4. กิจกรรมการเรียนการสอน
 1. นักเรียนฟังเพลงพระราชนิพนธ์ “ลมหนาว” จากเครื่องบันทึกเสียงและฝึกร้องตามเนื้อร้องที่ครูแจกให้แล้วสนทนาถึงความไพเราะและเนื้อหาของเพลงที่ทำให้ผู้ฟังรู้สึกตามอารมณ์ของเพลง
 2. สนทนาเกี่ยวกับสื่อประเภทต่าง ๆ และสิ่งที่สื่อมวลชนนำเสนอ
สิ่งบันเทิงต่าง ๆ ที่นักเรียนพบเห็นในชีวิตประจำวัน
 3. ใช้สถานการณ์จำลองที่ 7 เรื่อง ฟังดีมีสุข มีขั้นตอนดังนี้
 - 3.1 แจกบัตรบทบาทผู้แสดงให้นักเรียนที่จะเข้าร่วมสถานการณ์จำลอง
 - 3.2 นักเรียนศึกษาบัตรบทบาทผู้แสดงเพื่อทำความเข้าใจบทบาท
 - 3.3 นักเรียนเข้าร่วมในสถานการณ์จำลองที่กำหนดให้
 4. เมื่อการแสดงจบลง นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปในประเด็นต่อไปนี้
 - บทบาทของผู้แสดง วิเคราะห์ลักษณะของตัวละคร
 - วิเคราะห์เรื่องที่แสดง
 - วิเคราะห์ปัญหาในเรื่องการฟังสิ่งบันเทิงจากสถานการณ์

5. กำหนดเวลาให้นักเรียนอ่านความรู้เรื่อง การฟังสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน จากใบความรู้ที่ครูแจกให้

6. ครูเสนอสิ่งบันเทิงให้นักเรียนเลือกพิจารณาว่าชอบสิ่งใดมากที่สุดได้แก่ เพลง สารคดี ละคร และการแสดงต่าง ๆ

7. มอบหมายให้นักเรียนฟังสิ่งบันเทิงที่นักเรียนชอบมากคนละ 1 รายการ แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการฟัง

8. ร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้

- ความสำคัญของการฟัง
- ความหมายของสิ่งบันเทิง
- วิเคราะห์ถึงประโยชน์และโทษของสิ่งบันเทิง
- ข้อเสนอแนะในการแสวงหาความรู้ ความสุขจากสิ่งบันเทิง

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนและการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. สถานการณ์จำลอง
2. ใบความรู้
3. แบบบันทึกการฟัง

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องการวัด

- การฟังสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน
- การอภิปราย
- การบันทึกการฟัง

6.2 วิธีการวัด

- การสังเกต
- การตรวจผลงาน
- การประเมินการฟังสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน

6.3 เครื่องมือที่ใช้วัด

- แบบประเมินการฟังสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน
- แบบสังเกตการอภิปราย

6.4 เกณฑ์การวัด

1. ใช้เกณฑ์การผ่านการสังเกตการณ์อภิปรายตามระดับคุณภาพของแบบสังเกต
 2. เกณฑ์การประเมินการฟังสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน

เกณฑ์การให้คะแนนการฟังสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน (30 คะแนน)

 1. มีสมาธิในการฟัง (น้ำหนัก 3)
 - ฟังอย่างตั้งใจ ฟังอย่างต่อเนื่อง (3 คะแนน)
 - ตั้งใจฟังแต่ไม่ต่อเนื่อง (2 คะแนน)
 - ตั้งใจฟังเป็นบางครั้ง และฟังไม่ต่อเนื่อง (1 คะแนน)
 2. มีมารยาทในการฟัง (น้ำหนัก 3)
 - ไม่ลุกไปมาระหว่างการฟังไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่นในขณะที่ฟัง (3 คะแนน)
 - ไม่ลุกไปมาระหว่างการฟัง แต่ส่งเสียงรบกวนเป็นบางครั้ง (2 คะแนน)
 - ลุกไปมาและทำให้ผู้อื่นรำคาญ (1 คะแนน)
 3. ใช้ทักษะการฟังช่วยเพิ่มหาความรู้ (น้ำหนัก 2)
 - จดบันทึกระหว่างการฟัง ศึกษาเพิ่มเติมจากเรื่องที่ฟัง (3 คะแนน)
 - จดบันทึกระหว่างการฟัง แต่ไม่ศึกษาเพิ่มเติมจากเรื่องที่ฟัง (2 คะแนน)
 - จดบันทึกแต่ไม่ต่อเนื่อง และไม่ศึกษาเพิ่มเติมจากเรื่องที่ฟัง (1 คะแนน)
 4. มีความรู้ความบันเทิงจากการฟัง (น้ำหนัก 2)
 - สามารถถ่ายทอดสิ่งที่ฟังได้อย่างครบและตรงประเด็นสอดคล้องเหมาะสม (3 คะแนน)
 - สามารถถ่ายทอดสิ่งที่ฟังได้บ้างและตรงประเด็น (2 คะแนน)
 - สามารถถ่ายทอดสิ่งที่ฟังได้บ้างและตรงประเด็นเป็นบางตอน (1 คะแนน)

ใบความรู้เรื่อง การฟังสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน

การฟังสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน เป็นการฟังรายการที่สนุกสนานเพลิดเพลินจากวิทยุ โทรทัศน์ เช่น เพลง บันเทิง การแสดงต่าง ๆ เป็นต้น การฟังรายการเหล่านี้ นอกจากจะได้รับ ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วยังได้รับประสบการณ์ทางด้านภาษาหลากหลายและได้ความรู้ ความคิดจากสิ่งที่ฟังอีกด้วย

การฟังสิ่งบันเทิงจะต้องฟังรายการที่หลากหลาย รู้จักเลือกรายการตาม ความต้องการ ของตนตามเวลาที่มีอยู่ รู้จักประมาณเวลาให้พอเหมาะไม่มากจนเกินไป รู้จักหาความเพลิดเพลิน และประเมินคุณค่าโดยรู้จักคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ และบอกได้ว่าดีหรือไม่ดี มีประโยชน์มาก น้อยเพียงใดและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

(จากหนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2)

แบบบันทึกการฟัง

ชื่อนักเรียน.....เลขที่.....
 รับฟังจากสื่อ.....

วัน เดือน ปี เวลา	ชื่อรายการ	สาระสำคัญ	ความคิดเห็น	คำรับรอง ของผู้ปกครอง

สถานการณ์ที่ 7 ฟังดี มีสุข

จุดประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักเลือกฟังสิ่งที่ให้ความรู้และความบันเทิงได้ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถสรุปสาระสำคัญจากรายการที่ฟังได้
เนื้อหา	การฟังสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน
เรื่องย่อ	เมื่อว่างงานจากการทำนา ชาวบ้านก็มีเวลามานั่งพูดคุยกันในหมู่ญาติมิตร ทุกคนล้อมวงฟังรายการจากวิทยุ
จำนวนคน	นักเรียนจำนวน 33 คน แบ่งเป็น 6 ครอบครั้ว กลุ่มละ 5-6 คน
อุปกรณ์	

1. บัตรแสดงบทบาท
2. เครื่องบันทึกเสียง
3. แถบบันทึกเสียงรายการต่าง ๆ ที่ใช้ในสถานการณ์จำลอง
4. แบบบันทึกจากการฟัง

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. นักเรียนจัดเตรียมห้องประชุมเป็นสถานที่สำหรับแสดงสถานการณ์จำลอง
2. เตรียมเครื่องบันทึกเสียงเพื่อให้นักเรียนใช้ในสถานการณ์จำลอง
3. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
4. แจกบัตรแสดงบทบาทให้นักเรียน
5. นักเรียนศึกษาบทบาทจากบัตรแสดงบทบาท
6. นักเรียนเข้าร่วมสถานการณ์จำลอง

บัตรแสดงบทบาท

หน้าที่ของนักเรียน

1. ทุกคนเป็นชาวบ้าน
3. ทุกคนนั่งฟังรายการวิทยุเป็นกลุ่มครอบครัว
4. บันทึกเรื่องราวจากการฟังในแบบบันทึก
5. สนทนากันถึงรายการที่ชอบและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง
6. ตัวแทนของกลุ่มนำเสนอผลงาน

ใบความรู้เรื่องเครื่องหมายวรรคตอน

เครื่องหมายวรรคตอน หมายถึง เครื่องหมายที่ใช้เขียนกำกับตัวเลข คำ วลี ประโยคหรือข้อความ

- “.....” อัญประกาศ ใช้กำกับคำพูดหรือข้อความสำคัญเช่น คุณพ่อ
พูดว่า “จงเป็นเด็กดีนะลูก”
- ! อัสเจรีย์ ใช้กำกับคำอุทาน เช่น โอ๊ย !เจ็บจังเลย
- ” บุพสัญลักษณ์ ใช้แทนคำพูดหรือข้อความที่เหมือนกับ
บรรทัดบน การอ่านให้อ่านเหมือนกับคำหรือข้อความที่
อยู่บรรทัดบน เช่น
มะนาว ลูกละ 2 บาท
มะม่วง ” 15 ”
- ๑๗๑ ไปยาลใหญ่ ใช้เขียนหลังคำหรือข้อความที่ยังไม่จบ ยังมี
คำหรือข้อความประเภทเดียวกันอีก การอ่าน
เครื่องหมาย ๑๗๑ ให้อ่านว่า ละ เช่น แม่ขายผลไม้
หลายชนิดได้แก่ มะม่วง มะไฟ มะละกอ ๑๗๑
- ๑๗๒ มหัพภาค ใช้กำกับอักษรย่อ จุดทศนิยมและเมื่อจบข้อความเช่น
เวลา 08.20 น. อ่านว่า เวลาแปดนาฬิกา ยี่สิบนาที
- ๑๗๓ จุลภาค ใช้ค้นตัวเลขจำนวนสี่หลักขึ้นไปให้อ่านง่ายและค้นคำ
หรือข้อความให้อ่านแยกจากกันเหมือนวรรคน้อย เช่น
ค่าบริการคนละ 10 บาท , 20 บาท ,50 บาท รวมเป็นเงิน
ทั้งสิ้น 2,500 บาท
- ? ปรศนี เป็นเครื่องหมายที่เขียนหลังข้อความที่เป็นคำถาม
เช่นมีอะไรหรือเปล่า? คุณไปไหนมา?
- ๑๗๔ ไปยาลน้อย ใช้กำกับหลังคำเพื่อย่อข้อความที่รู้จักกันอยู่แล้ว เช่น
กรุงเทพฯ = กรุงเทพมหานคร
๑พณฯ = พณหัวเจ้าท่าน

สถานการณ์ที่ 8 เลือกอย่างไรให้ได้คนดี

จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้อง

เนื้อหา เครื่องหมายวรรคตอน

เรื่องย่อ โรงเรียนมีการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียนประจำปีการศึกษา 2549 ผู้สมัครทุกคนจัดทำแผ่นโฆษณาหาเสียง นำไปติดตามบริเวณต่าง ๆ ในโรงเรียน

จำนวนคน นักเรียนจำนวน 33 คน

อุปกรณ์

1. บัตรแสดงบทบาท
2. แผ่นโฆษณาหาเสียง

ขั้นตอนดำเนินการ

1. แจกบัตรแสดงบทบาท
2. นักเรียนที่เป็นผู้สมัครนำแผ่นโฆษณาหาเสียงที่จัดทำไปติดตามต้นไม้หรือโรงอาหารในโรงเรียน
3. จัดเวทีการหาเสียงให้ผู้สมัครขึ้นนำเสนอนโยบาย
4. นักเรียนพากันไปอ่านแผ่นโฆษณาหาเสียง
5. วิพากษ์วิจารณ์ถึงการเขียนแผ่นโฆษณาหาเสียง
6. ทุกคนช่วยกันแก้ไขการเขียนแผ่นโฆษณาหาเสียงใหม่ให้ถูกต้อง

บัตรแสดงบทบาท

1. ให้นักเรียนเป็นผู้สมัครเข้าชิงตำแหน่งคณะกรรมการนักเรียน
2. ให้คิดนโยบายของตนเองแล้วพูดหาเสียง ให้เขียนแผ่นโฆษณาหาเสียงโดยเลือกใช้เครื่องหมายวรรคตอนตามที่ครูกำหนดดังนี้ เช่น “.....” ! ? , ๆ ฯลฯ .

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย โดยการใช้สถานการณ์จำลองชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง สะพานรักที่ถักทอ เวลา 10 ชั่วโมง
 แผนที่ 9 เรื่อง คำสุภาพ คำราชาศัพท์ เวลา 2 ชั่วโมง

.....

มาตรฐาน ท 4.1.3 : สามารถใช้ภาษาในการสนทนาเชื้อเชิญ ชักชวน ปฏิเสธ ชี้แจง
 ด้วยถ้อยคำที่สุภาพและใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง รู้จักคิดไตร่ตรองก่อนพูด
 และเขียน

1. สาระสำคัญ คำสุภาพ คำราชาศัพท์ เป็นคำที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ พระบรม
 วงศานุวงศ์ ตลอดจนพระภิกษุสงฆ์และบุคคลทั่วไปตามฐานะของ
 บุคคล

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกลักษณะและความหมายของคำสุภาพและคำราชาศัพท์ได้
2. อ่านและเขียนคำสุภาพและคำราชาศัพท์ได้

3. เนื้อหา คำสุภาพและคำราชาศัพท์

4. กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเล่นเกมจับคู่คำราชาศัพท์เพื่อตรวจสอบพื้นฐานความรู้เรื่อง
 คำสุภาพและคำราชาศัพท์

ตัวอย่างบัตรคำสุภาพและคำราชาศัพท์

สวรรคต - ตาย

กริ้ว - โกรธ

โปรด - ชอบ

สนพระทัย - สนใจ

พระทนต์ - ฟัน

พระกฤษดา - ตุ่มหู

ฯลฯ

2. สนทนาเกี่ยวกับคำศัพท์ที่เล่นเกมและประสบการณ์และความรู้การใช้
 คำกับบุคคลต่าง ๆ เช่น พระสงฆ์ พระราชา ฯลฯ ว่ามีคำที่ใช้เฉพาะเพื่อความเหมาะสม

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

4. ใช้สถานการณ์จำลองที่ 9 เรื่อง ภาษาพาสร้างสรรค์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

- ครูแจกบัตรบทบาทผู้แสดง
- นักเรียนศึกษาบทบาทตนเองจากบัตรบทบาทผู้แสดงแล้วทำความเข้าใจ เตรียมตัวแสดง
- นักเรียนเข้าร่วมในสถานการณ์จำลอง

5. หลังจากแสดงเสร็จให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงพฤติกรรมของผู้ที่แสดงว่าจากสถานการณ์ที่เป็นปัญหานั้นผู้แสดงแต่ละคนทำอย่างไรบ้าง และสรุปประเด็นที่ได้รับจากสถานการณ์จำลองดังนี้

- ลักษณะของคำสุภาพและคำราชาศัพท์
- การใช้คำสุภาพและคำราชาศัพท์กับบุคคลต่าง ๆ
- ประเภทของคำสุภาพและคำราชาศัพท์
- ประโยชน์ของคำสุภาพและคำราชาศัพท์

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากสถานการณ์จำลอง

7. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 6 กลุ่ม ค้นหาคำสุภาพ หรือคำราชาศัพท์ตามหมวดหมู่ต่าง ๆ เช่นหมวดคำนาม หมวดคำกริยา หมวดเครื่องใช้ จากหนังสือที่ครูจัดให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน ครูตรวจผลงานและร่วมกันสรุปถึงการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน นำผลงานจัดป้ายนิเทศผลงานในห้องเรียน

8. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเป็นการทบทวนเรื่องที่ได้เรียนมา

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. สถานการณ์จำลอง
2. เกม
3. หนังสือคำสุภาพและคำราชาศัพท์
4. แบบฝึกหัด

6. วิธีวัดผลประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องการวัด

- การหาความหมายของคำ
- การอ่านคำสุภาพและคำราชาศัพท์

6.2 วิธีการวัด

- การสังเกต
- การตรวจผลงาน

6.3 เครื่องมือที่ใช้วัด

-

6.4 เกณฑ์การประเมิน

- ดูจากผลงานนักเรียน เช่น เขียนคำและประโยคได้ถูกต้อง ความสะอาด
- เกณฑ์การอ่านคำสุภาพและคำราชาศัพท์ผ่านร้อยละ 70

สถานการณ์ที่ 9 ภาษาพาสร้างสรรค์

จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนใช้คำสุภาพและคำราชาศัพท์ได้ถูกต้องกับบุคคลและโอกาส
เนื้อหา คำสุภาพและคำราชาศัพท์

เรื่องย่อ ครูกำหนดสถานการณ์จำลองให้นักเรียนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 เป็นประชาชนที่เข้าเฝ้าเพื่อกราบบังคมทูลถวายสิ่งของแด่
พระมหากษัตริย์

กลุ่มที่ 2 เป็นประชาชนที่เข้าพบผู้นำประเทศ

กลุ่มที่ 3 เป็นพุทธศาสนิกชนที่พுகกับพระสงฆ์

จำนวนคน นักเรียนจำนวน 33 คน

อุปกรณ์ บัตรบทบาทผู้แสดง

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 10-11 คน
2. แจกบัตรบทบาทผู้แสดงให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
3. นักเรียนศึกษาบัตรบทบาทให้เข้าใจ
4. นักเรียนทุกคนเข้าร่วมในสถานการณ์จำลอง

บัตรบทบาทผู้แสดง

สำหรับนักเรียนกลุ่มที่ 1

ให้นักเรียนจัดสถานการณ์เป็นการเข้าเฝ้าเพื่อกราบบังคมทูล
ถวายสิ่งของแด่พระมหากษัตริย์

บัตรผู้แสดงบทบาท

สำหรับนักเรียนกลุ่มที่ 2

ให้นักเรียนจัดสถานการณ์เป็นการเข้าพบกับนายกรัฐมนตรี
เพื่อกล่าวรายงานการดำเนินงานของหมู่บ้าน

บัตรแสดงบทบาท

สำหรับนักเรียนกลุ่มที่ 5 – 6

ให้จัดสถานการณ์ให้นักเรียนสนทนากับพระสงฆ์เกี่ยวกับประวัติ
ของวัดท่าแหน

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย โดยการใช้สถานการณ์จำลองชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง สะพานรักที่ถักทอ เวลา 10 ชั่วโมง
 แผนที่ 10 เรื่อง การเขียนโฆษณาสินค้า เวลา 2 ชั่วโมง

.....
 มาตรฐาน ท : 2.1.1 มีมารยาทการเขียน มีนิสัยรักการเขียนและการศึกษาค้นคว้าโดยใช้
 ทักษะการเขียนจดบันทึกข้อมูลความรู้ประสบการณ์ เหตุการณ์และ สังเกต
 อย่างเป็นระบบ นำวิธีการของแผนภาพความคิดมาพัฒนา การเขียนและ
 เขียนสื่อสารได้ตามจุดประสงค์อย่างมีมารยาท

1. สำคัญ การเขียนเป็นทักษะที่ต้องใช้ความสามารถในการที่จะสื่อความให้ผู้อ่าน
 ได้เข้าใจและรู้ถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน จึงต้องมีการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง
 และการโฆษณาสินค้าเป็นการเสนอเผยแพร่สินค้าหรือบริการเป็น
 เป้าหมายการเขียนอย่างมีหลักเกณฑ์ ช่วยให้สื่อความหมายเด่นชัด
 น่าสนใจ ทำให้ บรรลุเป้าหมายได้มากขึ้น
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
 1. บอกจุดมุ่งหมายของการเขียนโฆษณาได้
 2. เขียนคำโฆษณาสินค้าได้
4. เนื้อหา การเขียนโฆษณาสินค้า
5. กิจกรรมการเรียนรู้
 1. กิจกรรมเขียนตามคำบอก 10 คำ ได้แก่ แซ่ แซ่ ผวา หวาดกลัว
 กระโดน ทะมัดทะแมง โหวกเหวก ขรุขระ อารมณ์ ตระหนักร พรรณนา
 ครูเฉลยคำที่ถูกต้องบนกระดานดำ นักเรียนแก้ไขคำที่เขียนผิด ฝึกอ่านพร้อมกัน ครูให้นำคำไปหา
 ความหมายจากพจนานุกรมและแต่งประโยคเป็นการบ้าน นำมาส่งในวันต่อไป
 2. ครูนำแถบข้อความโฆษณา ตัวอย่างมาให้ นักเรียนอ่าน ได้แก่
 - เทคโนโลยีแห่งอนาคต ดันแบบแห่งความคมชัด
 - สวรรค์บนดินที่คุณสัมผัสได้
 - รวมทุกความคุ้มค่า ในราคาที่คุณคาดไม่ถึง
 3. ร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้
 - จุดมุ่งหมายของการโฆษณาชิ้นนี้
 - โฆษณาชิ้นนี้มีความน่าเชื่อถือเพียงใด
 - รูปแบบในการเขียนโฆษณามีจุดเด่นอย่างไร

4. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง “ การเขียนโฆษณาสินค้า” แล้วพิจารณาวิธีเขียนโฆษณาจากความรู้ที่อ่านกับความคิดเห็นที่นักเรียนร่วมกันอภิปรายไว้ในข้อ 3 ว่ามีความสอดคล้องหรือแตกต่างกันอย่างไร

5. ใช้สถานการณ์ที่ 10 เรื่อง โฆษณาฮาเฮ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ให้นักเรียนได้เขียนคำโฆษณาสินค้า

6. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงบทบาทของผู้แสดง การเขียนโฆษณาของแต่ละคน วิเคราะห์ถึงความน่าสนใจของโฆษณาแต่ละชิ้นว่ามีจุดเด่นตรงไหนที่ควรนำไปเป็นแนวในการเขียนโฆษณาต่อไป

7. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความหมายของการโฆษณาและสาระสำคัญเกี่ยวกับการเขียนโฆษณาสินค้าในประเด็นต่อไปนี้และเขียนลงในสมุด

- วัตถุประสงค์ของข้อความโฆษณา
- วิธีการเขียนโฆษณาสินค้า
- การใช้ภาษาโฆษณา

8. นักเรียนทุกคนคิดวางแผนการเขียนโฆษณาและลงมือเขียนโฆษณาสินค้าที่ตนเองวางแผนไว้ โดยให้เขียนคำโฆษณาออกแบบผลงานให้น่าสนใจทุกคนนำเสนอผลงาน คัดเลือกผลงานที่ดีเด่นและนำผลงานจัดป้ายผลงานนักเรียน

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ของการเขียนโฆษณาต่อสินค้าในเชิงธุรกิจว่ามีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด และหากจะทำโฆษณาควรทำอย่างไร

6. สื่อ /แหล่งเรียนรู้

1. สถานการณ์จำลอง
2. แถบข้อความโฆษณา
3. ใบความรู้

7. การวัดผลประเมินผล

7.1 สิ่งที่ต้องการวัด

- การเขียนตามคำบอก
- การเขียนคำโฆษณา
- การอภิปราย

7.2 วิธีการวัด

- ตรวจผลงาน
- สังเกต

7.3 เครื่องมือที่ใช้วัด

- แบบประเมินการเขียนคำโฆษณา
- แบบสังเกตการอภิปราย

7.4 เกณฑ์การวัด

- ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 70

ใบความรู้เรื่อง “ การเขียนโฆษณาสินค้า ”

การเขียนโฆษณาสินค้า หมายถึง การเสนอเผยแพร่สินค้าหรือบริการ เป็นกิจกรรมที่มีการสื่อสารสู่มวลชน มีความต้องการให้มีผู้นิยมและต้องการกำไรเป็นเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ของการโฆษณาสินค้า

1. เพื่อแนะนำสินค้าให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค
2. เพื่อเชิญชวนให้ไปใช้บริการกิจกรรมหรือสินค้าที่เสนอ

หลักการเขียนโฆษณาสินค้า

1. บอกเหตุผลของการใช้สินค้าหรือบริการ
2. บอกรายละเอียดของสินค้าหรือบริการ เช่น ราคา คุณภาพ ความสะดวกสบาย
3. โน้มน้าวใจให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดความรู้สึกอยากใช้สินค้าหรือบริการ
4. มีการจูงใจ เช่น การลดราคา การแจก การแถม บริการเงินผ่อน บริการหลังขาย บริการแลกเปลี่ยน ฯลฯ

การใช้ภาษาเพื่อการโฆษณาสินค้า

ควรใช้คำหรือข้อความที่กะทัดรัด สละสลวย อ่านวนชวนสนใจ จดจำง่าย อ่านแล้วรู้ได้ทันทีว่าเป็นสินค้าอะไร ใช้ประโยชน์อะไร ต้องใช้ศิลปะซึ่งในการจูงใจเขียนอักษรให้อ่านง่าย เขียนสะกดการันต์ถูกต้อง ไม่ควรโฆษณาเกินความเป็นจริงและให้ร้ายสินค้าอื่น ๆ

(จากหนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2)

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินการเขียนคำโฆษณา

1. การใช้ข้อความและความหมาย

- 3 หมายถึง ใช้ภาษาได้ใจความ กระชับ อ่านแล้วเข้าใจง่าย มีความหมาย
- 2 หมายถึง ใช้ภาษาได้ใจความ แต่ไม่กระชับ มีความหมาย
- 1 หมายถึง ใช้ภาษาไม่ได้ใจความ ไม่กระชับ มีความหมาย

2. ภาษาที่ใช้

- 3 หมายถึง ถ้อยคำสละสลวย ตรงประเด็น
- 2 หมายถึง ใช้ถ้อยคำสละสลวยเป็นบางตอนแต่ตรงประเด็น
- 1 หมายถึง เขียนคำผิด ไม่ตรงประเด็น

3. ตัวอักษร

- 3 หมายถึง ขนาดอักษรพอเหมาะ อ่านง่าย ถูกต้อง
- 2 หมายถึง ขนาดอักษรไม่เหมาะสม อ่านง่าย ถูกต้อง
- 1 หมายถึง ขนาดอักษรไม่เหมาะสม อ่านยาก เขียนไม่ถูกต้อง

4. ลีลา

- 3 หมายถึง มีลีลาสวยงาม สะดุดตา น่าสนใจ
- 2 หมายถึง มีลีลาค่อนข้างสวยงาม น่าสนใจ
- 1 หมายถึง ลีลาไม่สวยงาม ไม่น่าสนใจ

5. ภาพประกอบและรูปแบบ

- 3 หมายถึง ภาพประกอบตรงกับเรื่อง รูปแบบสวยงาม น่าสนใจ
- 2 หมายถึง ภาพประกอบตรงกับเรื่อง รูปแบบไม่สวยงาม
- 1 หมายถึง ภาพประกอบไม่ตรงกับเรื่อง ไม่สวยงาม

สถานการณ์ที่ 10 โฆษณาฮาเฮ

จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถเขียนคำโฆษณาสินค้าได้น่าสนใจ
 เนื้อหา การเขียนคำโฆษณาสินค้า
 เรื่องย่อ

ชุมชนของนักเรียนมีผู้ผลิตเครื่องกำจัดขยะขึ้นมาใหม่ ต้องการจะเผยแพร่และโฆษณา
 สินค้าให้เป็นสินค้าที่มีคนรู้จัก และมียอดขายสูง จึงจัดประกวดการเขียนคำโฆษณาสินค้านี้ขึ้น

จำนวนคน 33 คน

อุปกรณ์ 1. บัตรบทบาทผู้แสดง

3. กระดาษ
4. สี
5. ตัวอย่างแผ่นโฆษณาสินค้าต่าง ๆ

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. จัดสถานที่
2. แจกบัตรบทบาทผู้แสดง
3. นักเรียนศึกษาบทบาทของตนเอง
4. นักเรียนเข้าร่วมสถานการณ์จำลอง

บัตรบทบาทผู้แสดง

สำหรับนักเรียนทุกคน

ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องแยกขยะ เป็นเครื่องที่ทำจากอลูมิเนียม
 สามารถแยกขยะได้ และไม่เปลืองน้ำมัน ราคาถูกกว่าเครื่องที่ขายในท้องตลาด
 ให้นักเรียนเป็นผู้เข้าแข่งขันเขียนคำโฆษณา เครื่องกำจัดขยะ โดยใช้
 ข้อมูลที่ครูให้

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย โดยการใช้สถานการณ์จำลองชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง สะพานรักที่ถักทอ เวลา 10 ชั่วโมง
 แผนที่ 11 เรื่อง การอ่านในใจเพื่อจับใจความสำคัญ เวลา 2 ชั่วโมง

-
1. มาตรฐาน ท: 1.1.2 สามารถอ่านและแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นวิเคราะห์ความ
 ดีความ สรุปความหมายสำคัญในเรื่องที่อ่านและใช้แผนภาพโครงเรื่อง
 หรือแผนภาพความคิดจากการอ่านและใช้การอ่านเป็นเครื่องมือ
 การพัฒนาการตรวจสอบความรู้และค้นคว้าเพิ่มเติม
 2. สาระสำคัญ การอ่านในใจที่ดี ผู้อ่านจะต้องจับใจความสำคัญ สรุปสาระสำคัญ
 ตั้งคำถาม ตอบคำถามและเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน ลำดับเหตุการณ์สำคัญ
 ของเรื่องได้
 3. จุดประสงค์การเรียนรู้
 1. อ่านในใจแล้วสามารถตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
 2. อ่านในใจแล้วสามารถจับใจความสำคัญ สรุปสาระสำคัญและเรียงลำดับ
 เหตุการณ์ของเรื่องได้
 4. เนื้อหา การอ่านในใจเพื่อจับใจความสำคัญ
 5. กิจกรรมการเรียนการสอน
 1. กิจกรรม “ค้นไขว้ได้รางวัล” เป็นการฝึกการค้นหาความหมายของคำจากพจนานุกรม
 ใช้คำที่ให้นักเรียนแข่งขันค้น 5 คำ ได้แก่ กลอน กาพย์ ขรุขระ ร้อยกรอง และ กนก โดยแบ่ง
 นักเรียนออกเป็น 7 กลุ่ม แจกพจนานุกรมให้กลุ่มละ 1 เล่ม และใช้พจนานุกรมที่นักเรียนมีอยู่
 ด้วย ให้แต่ละกลุ่มฟังคำที่ครูกำหนดแล้วแข่งขันเปิดหาความหมายกลุ่มที่สามารถเปิดได้รวดเร็ว
 ในจำนวนคำที่มากกว่าจะเป็นผู้ชนะ
 2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องการอ่านในใจเพื่อจับใจความสำคัญและร่วมกันตั้ง
 จุดมุ่งหมายในการอ่านดังนี้
 - การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
 - การสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
 - การตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
 3. ครูใช้สถานการณ์จำลองที่ 11 เรื่อง วางทุกคน อ่านทุกคน ซึ่งเป็นสถานการณ์
 เกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียน มีขั้นตอนดังนี้
 - 3.1 แจกบัตรบทบาทผู้แสดงให้กับนักเรียน
 - 3.2 นักเรียนศึกษาบทบาทของตนเอง

3.3 นักเรียนเข้าร่วมสถานการณ์จำลอง

4. หลังจากนักเรียนได้เข้าร่วมในสถานการณ์จำลองแล้วครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

- 4.1 บทบาทของผู้แสดง โดยการวิเคราะห์ลักษณะของตัวละคร
- 4.2 ประเด็นสำคัญของสถานการณ์จำลอง
- 4.3 ความรู้ที่ได้รับจากสถานการณ์จำลอง
- 4.4 ร่วมกันกำหนดข้อควรปฏิบัติในการอ่านในใจ
- 4.5 การนำการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

5. ส่งตัวแทนออกมาสรุปประเด็นจากเรื่องที่ร่วมกันอภิปราย

6. ครูช่วยนักเรียนสรุปประเด็นที่ขาดหรือไม่ครบถ้วน เพื่อเป็นแนวปฏิบัติดังนี้

6.1 การอ่านเพื่อจับประเด็นของเรื่อง เช่น

- ตัวละครที่สำคัญมีใครบ้าง
- เหตุการณ์ที่สำคัญเกิดขึ้นที่ไหน
- เนื้อเรื่องเกี่ยวกับอะไร
- ผลของเรื่องเป็นอย่างไร

6.2 การตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านเช่น

- บทกวีเรื่อง กล่อมตุ๊กตา พுகถึงใคร ?
- ถ้าเธอมีโอกาสช่วยตุ๊กตาที่ประสบชะตากรรม เธอคิดว่าจะหาทางช่วยตุ๊กตาเหล่านั้นอย่างไรบ้าง ?
- เธอคิดว่า ปู่กับย่าของหล้าฝากความหวังสิ่งใดไว้กับหล้า ?

6.3 การเรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง

7. ครูกำหนดเนื้อเรื่องจากบทเรียนให้นักเรียนอ่านในเวลา 5 นาที แล้วให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากเนื้อเรื่องที่อ่านตามใบกิจกรรมที่ครูแจกให้

8. ให้ทุกคนสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากสถานการณ์จำลองในครั้งนี้เป็นแนว

ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. พจนานุกรม
2. สถานการณ์จำลอง
3. หนังสือภาษาพาที่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
4. ใบกิจกรรมการอ่านจับใจความสำคัญ

7. วิธีการวัดผลประเมินผล

7.1 สิ่งที่ต้องการวัด

- การอ่านในใจเพื่อจับใจความสำคัญ
- การตั้งคำถามตอบคำถาม

7.2 วิธีการวัด

- การสังเกต
- การตรวจงาน

7.3 เครื่องมือที่ใช้วัด

- แบบประเมินการอ่านจับใจความสำคัญ

7.4 เกณฑ์การวัด

เกณฑ์การให้ระดับคะแนน (30 คะแนน)

1. เนื้อหาการจับใจความสำคัญ (น้ำหนัก 5)

3 หมายถึง จับประเด็นได้ครบถ้วน ลำดับเรื่องได้ต่อเนื่อง มีขั้นตอน ไม่สับสน

2 หมายถึง จับประเด็นได้บางส่วน ลำดับเรื่องได้ต่อเนื่อง

1 หมายถึง จับประเด็นไม่ค่อยได้ ลำดับเรื่องได้บ้าง

2. การใช้ภาษา (น้ำหนัก 3)

3 หมายถึง เขียนสะกดคำถูกต้อง ใช้คำได้เหมาะสมสละสลวย ถูกต้องตรงความหมาย

2 หมายถึง เขียนสะกดถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ใช้คำได้เหมาะสม

1 หมายถึง เขียนสะกดผิดหลายคำ ใช้คำไม่ค่อยเหมาะสมกับความหมาย

3. ความประณีต (2)

3 หมายถึง เขียนสวยงาม สะอาด ไม่ผิด มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

2 หมายถึง เขียนได้ค่อนข้างสวย สะอาด ผิดเล็กน้อย

1 หมายถึง เขียนค่อนข้างสะอาด ทำงานไม่ค่อยเรียบร้อย

กิจกรรมการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

เรื่องที่อ่าน.....

เนื้อหาสำคัญคือ.....

.....

.....

.....

.....

ตัวละครที่โดดเด่นคือ

1.....

2.....

3.....

พฤติกรรมของตัวละครหรือสิ่งที่ต้องการสื่อออกมาให้ผู้อ่านคือ

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นสำคัญของเรื่องคือ

.....

.....

.....

.....

สถานการณ์ที่ 11 วางทูกงานอ่านทุกคน

- จุดประสงค์**
1. นักเรียนสามารถอ่านในใจได้รวดเร็ว
 2. นักเรียนสามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านได้
- เนื้อหา** การอ่านในใจ
- เรื่องย่อ** สัปดาห์แข่งขันกิจกรรมวางทูกงาน อ่านทุกคน ของโรงเรียน ครูให้นักเรียนทุกคนอ่านหนังสือจากห้องสมุดคนละ 1 เรื่อง แล้วบันทึกการอ่าน คัดเลือกนักเรียนที่อ่านได้รวดเร็วและบันทึกสรุปใจความได้ดีเป็นผู้ที่ได้รับรางวัล
- จำนวนคน** 33 คน
- อุปกรณ์**
1. หนังสือส่งเสริมการอ่าน
 2. บัตรบทบาทผู้แสดง
 3. แบบบันทึกการอ่าน
 5. ของรางวัล
- ขั้นตอนการดำเนินการ**
1. ทุกคนช่วยกันจัดสถานที่สำหรับการอ่าน
 2. ครูให้นักเรียนช่วยกันคัดเลือกหนังสือส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดให้เพียงพอกับจำนวนคน
 3. ครูแจกบัตรบทบาทผู้แสดงให้นักเรียน
 4. ให้ตัวแทนออกมาอ่านบทบาทของผู้แสดงที่ต้องมีบทบาทในสถานการณ์
 5. ทุกคนเข้าร่วมในสถานการณ์จำลอง

บัตรบทบาทผู้แสดง

ให้นักเรียนทุกคนเลือกหนังสือตามความสนใจแล้วอ่านในใจให้จบ เมื่ออ่านจบแล้วให้บันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน ภายในเวลา 20 นาที
ผู้ที่สามารถอ่านได้รวดเร็วและบันทึกได้ดีจะได้รับรางวัล **ยอดนักอ่าน**

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย โดยใช้สถานการณ์จำลองชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง สะพานรักที่ถักทอ เวลา 10 ชั่วโมง
 แผนที่ 12 เรื่อง การใช้สำนวนเปรียบเทียบ เวลา 2 ชั่วโมง

-
1. มาตรฐาน ท: 4.1.1 รู้หลักเกณฑ์ทางภาษาไทย สามารถใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ บุคคลและชนิดของคำ
 2. สาระสำคัญ สำนวนเปรียบเทียบ หมายถึง ถ้อยคำที่คนเคยมีความหมายลึกซึ้งในเชิงเปรียบเทียบ การรู้จักเลือกใช้สำนวนเปรียบเทียบจะช่วยให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
 3. จุดประสงค์การเรียนรู้
 1. อ่านและเขียนสำนวนเปรียบเทียบได้
 2. อธิบายความหมายของสำนวนเปรียบเทียบได้
 3. เลือกใช้สำนวนเปรียบเทียบได้ถูกต้องตามความหมาย
 4. เนื้อหา การใช้สำนวนเปรียบเทียบ
 5. กิจกรรมการเรียนการสอน
 1. ครูให้นักเรียนแข่งขันกันเขียนคำตามคำบอกบนกระดาน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ทีม ให้ส่งตัวแทนออกมาแข่งขันเขียนคำตามที่ครูบอกทีละคำ ได้แก่คำต่อไปนี้
 ใจเพชร ตะโก ฝอยขัดหม้อ อ่อนไหว แข็งแกร่ง ขลาดกลัว กล้าหาญ ร้อยเรียง เจื้อจูนญาตีสนิท ครูเฉลยโดยใช้บัตรคำ ฝ่ายที่เขียนได้ถูกต้องมากกว่าจะเป็นทีมที่ชนะ
 2. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 10 นาที ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “เจ้าหญิงก้อนหินเจ้าชายหยดน้ำ” จากหนังสือภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หน้า 102-104 ให้นักเรียนบันทึกการอ่านและขออาสาสมัครมาเล่าเรื่องย่อ สันทนาถึงเรื่องให้อ่านว่าให้ข้อคิดในเรื่องใดบ้าง
 5. ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับสำนวนที่มีความหมายเชิงเปรียบเทียบเช่น
 - คำเหมือนตอตะโก
 - ขาวราวสำลี
 - ผมหยิกเหมือนฝอยขัดหม้อ
 - ตัวสูงราวกับเปรต
 - ใจแข็งราวกับเพชร
 6. ให้นักเรียนศึกษาเรื่องสำนวนไทยจากหนังสือที่ครูจัดเตรียมให้ เขียนสำนวนที่ชอบคนละ 5 สำนวน พร้อมทั้งแต่งประโยค 5 ประโยคเขียนลงในสมุด

7. ใช้สถานการณ์จำลองที่ 12 เรื่อง “คนเจ้าสัวมัดสำนวน” ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับคนที่ชอบพูดจาโดยใช้สำนวนเปรียบเทียบ

8. หลังจากสถานการณ์จำลองนักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

- บทบาทของตัวละคร
- ประเด็นปัญหาของสถานการณ์จำลอง
- วิธีการแก้ไขปัญหาที่พบในสถานการณ์จำลอง
- ประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมสถานการณ์จำลอง

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปในประเด็นความรู้จากสถานการณ์จำลองในเรื่องสำนวนเปรียบเทียบดังนี้

- ความหมายของสำนวนเปรียบเทียบ
- การเลือกใช้สำนวนเปรียบเทียบในประโยคสื่อสาร
- ประโยชน์ของการใช้สำนวนเปรียบเทียบ

10. นักเรียนค้นหาสำนวนเปรียบเทียบพร้อมอธิบายความหมาย แล้วนำไปแต่งประโยคให้เหมาะสมสอดคล้องกับสำนวนที่นำมา ครูตรวจผลงานนักเรียน

11. ทุกคนสรุปความรู้ที่ได้จากการเรียนในช่วงนี้ว่าจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

12. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ครูเตรียมไว้เป็นการบ้านเพื่อเน้นย้ำให้นักเรียนเกิดความคิดที่จะนำคำสำนวนเปรียบเทียบไปใช้ให้ดียิ่งขึ้น

6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. บัตรคำ
2. หนังสือสำนวนไทย หนังสือภาษาพาที
3. สถานการณ์จำลอง
4. แบบฝึกหัด

7. วิธีการวัดผลประเมินผล

7.1 สิ่งที่ต้องการวัด

- การอ่านและเขียนสำนวนไทย
- การใช้สำนวนไทยในประโยค

6.5 วิธีการวัด

- ตรวจผลงาน

6.6 เครื่องมือที่ใช้วัด

- แบบประเมินผลงาน

6.7 เกณฑ์การให้คะแนน (30 คะแนน)

ก. โครงสร้างไวยากรณ์ (น้ำหนัก 5)

3 คะแนน	หมายถึง การสะกดคำ/เครื่องหมายต่าง ๆ ถูกต้องทุก
ประโยค
2 คะแนน	หมายถึง การสะกดคำ/เครื่องหมายต่าง ๆ ผิดเป็นบางแห่ง
1 คะแนน	หมายถึง เขียนสะกดคำและใช้เครื่องหมายต่าง ๆ ผิดหลาย
ตำแหน่ง

ข. เนื้อหา (น้ำหนัก 5)

3 คะแนน	หมายถึง ประโยคต่อเนื่องไม่สับสน ตรงความหมาย
2 คะแนน	หมายถึง ประโยคไม่ต่อเนื่องแต่ตรงความหมาย
1 คะแนน	หมายถึง ประโยคไม่ต่อเนื่อง ไม่ตรงตามความหมาย

สถานการณ์ที่ 12 คนเจ้าสำบัดสำนวน

จุดประสงค์	นักเรียนสามารถอ่านเขียนและใช้สำนวนเชิงเปรียบเทียบได้ถูกต้อง
เนื้อหา	สำนวนเชิงเปรียบเทียบ
เรื่องย่อ	ณ เวที ประลองความสามารถในการใช้สำนวนไทยในเชิงเปรียบเทียบ นักเรียนสองทีมจะใช้เอกสารที่ครูแจกให้เป็นแนวในการประลองความสามารถ เมื่อใช้เอกสารของครูหมดแล้ว ทั้งสองฝ่ายต้องผลัดกันหาสำนวนไทยเชิง เปรียบเทียบมาถามตอบกันจนหาทีมที่ชนะได้

จำนวนคน 33 คน

อุปกรณ์

1. เครื่องเสียง
2. ไมโครโฟน
3. กระดานสำหรับเขียนพร้อมปากกา
4. ผนัง

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ทุกคนเตรียมสถานที่โดยจัดให้เป็นเวทีการแข่งขัน
2. เตรียมเครื่องเสียง
3. เตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ
4. ครูแจกบัตรบทบาทผู้แสดงให้นักเรียน
5. นักเรียนศึกษาบทบาทของตนเอง
6. นักเรียนเข้าร่วมสถานการณ์จำลอง

บัตรบทบาทผู้แสดง

สำหรับทีมปากเป็นเอก

ให้นักเรียนใช้เอกสารจากซองที่ครูเตรียมให้มาศึกษาให้เข้าใจและใช้
สำนวนต่าง ๆ เป็นคำตอบเมื่ออีกทีมถามนักเรียน โดยตกลงกันเองว่าจะใช้สำนวนในข้อใด
จึงจะเหมาะสมกับเหตุการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ และให้ใช้คำถามถามฝ่ายตรงกันข้ามทีละข้อ
และหาสำนวนไทยเชิงเปรียบเทียบเพิ่มเติมเพื่อนำมาประลองความสามารถในการถามตอบ
จนหาผู้ชนะได้

บัตรบทบาทผู้แสดง

สำหรับพิธีกร

1. ให้นักเรียนเป็นพิธีกร ดำเนินการแข่งขันเพื่อค้นหา
“คนเจ้าสำบัดสำนวน”
2. ให้เตรียมบทพูดและเตรียมตัวให้พร้อม

เอกสารในช่องของทีมปากเป็นเอก

- คำถาม 1. ท่านรู้หรือไม่ว่าหากเราจะเปรียบเทียบคนที่พูดมากเราจะเปรียบ
ว่าอย่างไร (พูดมากเป็นต่อยหอย)
2. คนที่มีพฤติกรรมหรือทำสิ่งต่าง ๆ เหมือนพ่อแม่เราจะเปรียบเทียบ
ว่าอย่างไร (ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น)
3. คนที่พูดคนมักเปรียบเปรยว่าอย่างไร (คำเหมือนตอตะโก)
4. คนมักจะเปรียบเปรยประชดประชันคนที่พูดแต่บอกตัวเอง
ผิดขาวว่าอย่างไร (ขาวเหมือนสำลีเม็ดใน)
5. คนหน้าจอเราจะเปรียบเทียบว่าอย่างไร
(หน้าจอเหมือนม้าหมากรุก)

เอกสารในช่องของทีม คนปากหวาน

คำถาม

1. คนที่กะล่อน จับไม่ได้ไล่ไม่ทันเราจะเปรียบเปรยว่าอย่างไร
(ลื่นเหมือนปลาไหล)
2. คนที่ตกใจมีอาการหน้าซีด เรามักจะเปรียบว่าอย่างไร
(หน้าซีดเป็นไก่ต้ม)
3. คนที่ซุกซนไม่อยู่นิ่งมักถูกเปรียบเทียบว่าอย่างไร
(ซนเหมือนลิง)
4. คนที่ตลกดีใจมาก ๆ เราจะเปรียบเปรยว่าอย่างไร
(ดีใจเหมือนได้แก้ว)
5. เรามักจะเปรียบเทียบของที่มีรสขมมาก ๆ กับอะไร
(ขมเหมือนบอระเพ็ด)

.

ภาคผนวก ค
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

.

.

ข้อความสำหรับอ่านให้นักเรียนฟัง เพื่อใช้ทดสอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ให้นักเรียนฟังข้อความแล้วตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

ข้อความที่ 1 เรื่อง “การช่วยเหลือเด็กกำพร้า” ให้ตอบคำถามข้อ 1-2

การช่วยเหลือพวกเด็กกำพร้า เป็นวิธีที่จะช่วยป้องกันไม่ให้เด็กเหล่านี้กลายเป็นสิ่งน่าเสีย
ในสังคม นอกจากจะได้กุศลแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้พวกเขาที่มีส่วนสร้างสรรค์สังคมในอนาคต
ด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้การช่วยเหลือเด็กกำพร้าจึงถือเป็นกุศลอย่างแท้จริง

ข้อความที่ 2 เรื่อง “ลิ่งน้อย” ให้ตอบคำถามข้อ 3-4

โกสึบิงใหญ่แห่งหนึ่ง มีลิ่งน้อยตัวหนึ่งพลัดหลงกับแม่ ขณะนั้นมีจระเข้หัวโหดยืมร่า
เข้ามาหาและรับอาสาจะพาไปหาแม่ลิ่งที่ฝั่งตรงข้าม ลิ่งน้อยรู้สึกดีใจมากแต่ก็คิดว่าไม่ควร
หลงเชื่อใครง่าย ๆ เมื่อเป็นเช่นนั้นจระเข้จึงผิดหวังและว่ายน้ำกลับ

ข้อความที่ 3 ให้ตอบคำถามข้อ 5

“กีฬา กีฬา เป็นยาวิเศษ แก้กองกิลีสทำคนให้เป็นคน”

ข้อความที่ 4 ให้ตอบคำถามข้อ 6-7

“ด้วยรูปลักษณ์ของการออกแบบสไตล์ใหม่อย่างลงตัว ภายในตกแต่งอย่างหรูหรา โอ้อ
และบรรจุกุณโณโลยีของความสะกดสบายไว้ทุกจุด ทำให้ใช้ชีวิตอย่างอบอุ่นเหมือนบ้านตลอด
เส้นทางในราคาสุดประหยัด”

ข้อความที่ 5 ให้ตอบคำถามข้อ 8-9

เพียงไม่กี่ชั่วโมง เปลวเพลิงและกลุ่มควันก็ลุกลามไปทั่วอาคารของโรงแรมทั้ง 12 ชั้น
ไม่มีทางสกัดกั้นไว้ได้ โชคดีมีเฮลิคอปเตอร์จากกองบินตำรวจจำนวน 3 ลำ บินมาช่วยรับคนที่หนี
ขึ้นไปอยู่บนคานฟ้าลงมาได้อย่างปลอดภัย

ข้อความที่ 6 ตอบคำถามข้อ 10

สัปดาห์เมืองไทยในวันนี้	ไทยน้องพี่อย่าทะเลาะงมงาย
เพราะประเทศทั่วไปในแหลมทอง	ถูกยึดครองด้วยมิตรคิดทำลาย
เคยแตกแยกแบ่งปันเป็นก๊กเหล่า	ร่วมใจเอาสามัคคีเป็นที่หมาย
ซีพยอมพลีเพื่อชาติไทยไม่วอวาย	หากดูดาบไทยคงพบจุดจบเอย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ตั้งแต่ข้อ 1-10 เป็นการวัดความสามารถในการฟัง

ตอนที่ 2 ตั้งแต่ข้อ 11-25 เป็นการวัดความสามารถในการอ่าน

ตอนที่ 3 ตั้งแต่ข้อ 26-35 เป็นการวัดความสามารถในการเขียน

ตอนที่ 4 ตั้งแต่ข้อ 36-50 เป็นการวัดความสามารถด้านหลักเกณฑ์ทางภาษา

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาทลงในอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

ตอนที่ 1 วัดความสามารถด้านการฟัง

- คำชี้แจง**
- ให้นักเรียนฟังเรื่องราวและคำถามจากครู แล้วตอบคำถามจากตัวเลือกในแบบทดสอบนี้
 - นักเรียนจะได้ฟังเรื่องราวและคำถามสองครั้งเท่านั้น
 - นักเรียนจะมีเวลาตอบคำถามข้อละ 10 วินาที

ข้อความที่ 1 ตอบคำถามข้อ 1-2

ข้อ 1. จากบทความต้องการกล่าวถึงเรื่องอะไร

ก. เด็กกำพร้า	ข. การป้องกันสังคม
ค. สิ่งน่าเสียในสังคม	ง. การช่วยเหลือเด็กกำพร้า

ข้อ 2. ผลจากการช่วยเหลือจะทำให้เกิดสิ่งใดตามมา

ก. สังคมน่าอยู่	ข. กุศลผลบุญ
ค. สิ่งน่าเสียในสังคม	ง. สร้างสังคมให้ดีขึ้น

ข้อความที่ 2 ตอบคำถามข้อ 3-4

ข้อ 3. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ฟัง

ก. จระเข้ผัดหวัง	ข. ลิงอยากพบแม่
ค. ลิงพลัดพรากจากแม่	ง. ลิงขอความช่วยเหลือจากจระเข้

ข้อ 4. จากเรื่องที่ฟังทำไมลิงจึงไม่เชื่อจระเข้ง่ายๆ

ก. เพราะแม่ลิงเคยสอนไว้	ข. เพราะลูกลิงสังหรณ์ใจ
ค. เพราะลูกลิงฉลาด	ง. เพราะลูกลิงรู้จักคิดไตร่ตรอง

ข้อความที่ 3 ตอบคำถามข้อ 5

ข้อ 5. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใด

ก. คนเล่นกีฬา	ข. น้ำใจนักกีฬา
ค. ประโยชน์ของกีฬา	ง. กีฬาช่วยรักษาโรค

ข้อความที่ 4 ตอบคำถามข้อ 6-7

ข้อ 6. จากคำโฆษณาผู้เขียนไม่ได้นำเสนอเรื่องใดแก่ผู้ใช้บริการ

ก. ความทันสมัย	ข. ความปลอดภัย
ค. ความประหยัด	ง. ความสะดวกสบาย

ข้อ 7. สินค้าที่ระบุในโฆษณาน่าจะหมายถึงอะไร

ก. รถยนต์	ข. บ้าน
ค. เครื่องตกแต่งบ้าน	ง. เครื่องใช้ไฟฟ้า

ข้อความที่ 5 ตอบคำถามข้อ 8-9

ข้อ 8. เหตุการณ์ที่สำคัญที่สุดคืออะไร

ก. ไฟไหม้โรงแรม	ข. คนหนีไฟขึ้นไปบนคานฟ้า
ค. การช่วยเหลือคนให้ปลอดภัย	ง. เสิลคอปเตอร์ของกรมตำรวจ

ข้อ 9. ข้อเท็จจริงคือข้อใด

ก. ไฟไหม้อาคาร 12 ชั้น	ข. ไม่มีทางสกัดเพลิงได้
ค. เสิลคอปเตอร์มาช่วยรับคน	ง. เพลิงลุกลามไปทั่วอาคาร

ข้อความที่ 6 ตอบคำถามข้อ 10

ข้อ 10. จากบทร้อยกรองผู้เขียนต้องการให้คนไทยมีลักษณะอย่างไร

ก. มีความกล้าหาญ	ข. มีความเสียสละ
ค. มีความซื่อสัตย์	ง. มีความสามัคคี

ตอนที่ 2 วัดความสามารถด้านการอ่าน

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11-12

ประเพณีลอยกระทง¹ เป็นที่รู้จักกันอย่างดี ได้สืบสานกันมาตั้งแต่ครั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีของไทย ในวันลอยกระทง จะมีการประดิษฐ์กระทง² เป็นรูปต่างๆ มากมาย ในกระทงจะเสียบดอกไม้ รูปเทียน เพื่อนำไปขอขมาต่อพระแม่คงคา³ ที่ได้ใช้น้ำบริโภคและชะล้างสิ่งต่างๆ ที่สมควรและไม่สมควร อันเป็นที่เชื่อกันมาแต่โบราณกาล⁴

- ข้อ 11 ข้อความที่ขีดเส้นใต้ ข้อความใดไม่ใช่ข้อความสำคัญของเรื่อง
- ก. ข้อความหมายเลข 1 ข. ข้อความหมายเลข 2
ค. ข้อความหมายเลข 3 ง. ข้อความหมายเลข 4
- ข้อ 12 ประเพณีลอยกระทงจากเรื่องที่ย่าน มีจุดประสงค์ใดเป็นพิเศษ
- ก. ความสนุกสนาน ข. เพื่อประดิษฐ์กระทง
ค. เพื่อขอขมาต่อพระแม่คงคา ง. เป็นความเชื่อแต่โบราณ
- ข้อ 13 คำในข้อใดอ่านไม่ถูกต้อง
- ก. อุณภูมิ อ่านว่า อุ - นะ - หะ - พูม
ข. ศตวรรษ อ่านว่า สะ - ตะ - วัด
ค. จักจั่น อ่านว่า จัก - กะ - จั่น
ง. สรรพากร อ่านว่า สัน - พา - กอน
- ข้อ 14 คำในข้อใดอ่านผิด
- ก. กำราบ อ่านว่า กำ - หรวบ
ข. ปรีก (หัก) อ่านว่า ปะ - หรัค
ค. สมรภูมิ อ่านว่า สะ - หมอน - พูม
ง. ฤกษ์ อ่านว่า ริก
- ข้อ 15 “ฤ” ในคำใดอ่านออกเสียงต่างจากข้ออื่น
- ก. ฤดูแล้ง พฤหัสบดี
ข. ฤทัย พฤติกรรม
ค. ฤทธานันต์ พฤษภาคม
ง. ฤกษ์ อังกฤษ
- ข้อ 16 “อันอ้อยตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก แต่ลมปากหวานหูไม่รู้หาย” คำกลอนบทนี้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยในเรื่องใด
- ก. การฟัง
ข. การอ่าน
ค. การพูด
ง. การพูด - การฟัง

ข้อ 17 “วิชาเหมือนสินค้าอันมีค่าอยู่เมืองไกล ต้องยากลำบากไปจึงจะได้สินค้ามา” กลอนบทนี้ สอนอะไรแก่ผู้อ่าน

- ก. สอนให้หัดค้าขาย
- ข. สอนให้รู้จักเดินทางไปหาสินค้า
- ค. สอนให้เห็นคุณค่าของวิชาความรู้
- ง. สอนให้มีความมานะอดทนเพื่อให้ได้วิชาความรู้

ข้อ 18. เขาถูกข้อมจนคางเหลือง คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร

- ก. บาดเจ็บหนัก อาการปางตาย
- ข. ถูกต่อยที่คางจนเป็นน้ำเหลือง
- ค. บาดเจ็บเล็กน้อย
- ง. ไม่มีทางสู้

ข้อ 19. มวยคู่นี้เขามีเค็มพัน คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร

- ก. ของที่มีอยู่เค็ม
- ข. มีการผูกพันกัน
- ค. มีการตัดสินแพ้ยชนะ
- ง. มีของรางวัลมอบให้ผู้ชนะ

“เรามีทางชีวิต เราต้องคิดให้งดงาม
อนาคตมันได้ตาม ที่วิเคราะห์และเหมาะสม
อยากคิดต้องทำดี ชีวิตนี้จะรื่นรมย์
ทำชั่วใครชื่นชม เร่งสมสร้างทางชีวิต”

ข้อ 20. บทกลอนนี้ต้องการเน้นเรื่องใด

- ก. การวิเคราะห์ตนเอง
- ข. การกระทำของมนุษย์
- ค. การทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
- ง. แนวทางการดำเนินชีวิตของตนเอง

ข้อ 21. สำนวนที่ว่า “แคว่งเท้าหาเสี้ยน” ตรงกับความหมายในข้อใด

- ก. หาเรื่องไม่ดีใส่ตนเอง
- ข. คนเดินไม่ดีมักถูกเสี้ยนตำ
- ค. ของง่าย ๆ แต่คิดไม่ออก
- ง. เห็นสิ่งไม่ดีเป็นสิ่งดี

22. “ทั้งเจ็ดชั่วโคตรมันจะบรรลัย” คำว่า บรรลัย มีความหมายเหมือนข้อใด

- ก. อุบาทว์
- ข. ชั่วช้า
- ค. อาสัณ
- ง. ซาตะ

23. “ต้องเอานิ้วถ่างตาและหยิกขาตัวเอง” ข้อความนี้แสดงอาการอย่างไร

- ก. อาย
- ข. ง่วง
- ค. ตลก
- ง. ไม่พึงพอใจ

24. คำในข้อใดมีความหมายแตกต่างจากข้ออื่น

- ก. หน้าบาน
- ข. หน้าบาง
- ค. หน้าหนา
- ง. หน้าหนาว

25. ข้อความต่อไปนี้เรียงเป็นประโยคได้อย่างไร

1. ทำให้ร่างกายแข็งแรง
2. เพราะข้าวกล้องมีเส้นใยมาก
3. และช่วยป้องกันโรคอ้วน
4. สารอาหารในข้าวกล้อง

- ก. 4 1 2 3
- ข. 4 3 2 1
- ค. 4 1 3 2
- ง. 4 2 1 3

ตอนที่ 3 วัดความสามารถในการเขียน

ข้อ 26. การเขียนแบ่งวรรคตอนในข้อใดทำให้ความหมายเปลี่ยน

- ก. ขอให้เธอ มีความสุข
- ข. สุขภาพแข็งแรงไม่มี โรคภัยเบียดเบียน
- ค. ช่วยคลายกรด ลดแน่นเฟื้อ
- ง. บรรเทาอาการ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ

นักเรียนต้องการเขียนจดหมายถึงเพื่อนต่างจังหวัดที่เพิ่งรู้จักกันเพื่อสอบถามสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่เพื่อนอยู่

ข้อ 27. นักเรียนจะเขียนคำขึ้นต้นจดหมายว่าอย่างไร

- ก. คารณิที่รัก
- ข. คารณิที่คิดถึง
- ค. คารณิเพื่อนรัก
- ง. คารณิเพื่อนยาก

ข้อ 28. นักเรียนจะเขียนคำลงท้ายจดหมายอย่างไรจึงจะเหมาะสม

- ก. ด้วยรัก
- ข. รักเพื่อน
- ค. คิดถึงไม่เคยลืม
- ง. รักและคิดถึง

ข้อ 29. จดหมายลากิจและจดหมายลาป่วยมีสิ่งใดที่แตกต่างกัน

- ก. คำขึ้นต้น
- ข. คำลงท้าย
- ค. เนื้อความจดหมาย
- ง. คำรับรองของผู้ปกครอง

ข้อ 30. ข้อใดเขียนสะกดผิด

- ก. ฉันไปฝากเงินที่แบงก์
- ข. ฉันไม่ชอบขึ้นลิฟต์คนเดียว
- ค. ฉันชมการแข่งขันสุนัขเกอร์
- ง. ฉันอยากขึ้นเฮลิคอปเตอร์

ข้อ 31. คำในข้อใดเขียนไม่ถูกต้อง

- ก. แม่ชวนพ่อไปร้านหมูกระทะ
- ข. พี่ไปซื้อกระทิที่ตลาด
- ค. ป้าปลูกดอกไม้ที่หน้ากระท่อม
- ง. ขยายเก็บยอดกระถินที่ข้างรั้ว

ข้อ 32. ควรใช้คำใดเติมในช่องว่างจึงจะเหมาะสม

“.....ห้องน้ำไปทางไหนคะ”

ก. ขอทราบ

ค. ขออภัย

ข. ขอร้อง

ง. ขอโทษ

ข้อ 33. “ฉันเขียนจดหมายขอ.....ไปเยี่ยม.....ที่ต่างจังหวัด” ควรเติมคำในข้อใดจึงจะถูกต้อง

ก. อนุญาต ญาติ

ข. อนุญาต ญาติ

ค. อนุญาต ญาติ

ง. อนุญาต ญาติ

ข้อ 34. คำในข้อใดใช้ตัวการันต์ตัวเดียวกันทั้ง 2 คำ

ก. ประดิษ_____ รถยน_____

ข. สัมภาษณ์_____ นักปราช_____

ค. มหัจจรร_____ กภาพ_____ กลอน

ง. ประโยชน์_____ มนุษ_____

ข้อ 35. ข้อใดมีคำที่เขียนผิด

ก. สะดวก สบาย

ข. สบู่ สะพาน

ค. สาระพัด สะไบ

ง. สักด ศิลปะ

ตอนที่ 4 วัดความสามารถด้านหลักเกณฑ์ทางภาษา

ข้อ 36. ข้อใดเป็นวลี

ก. ลมพัด

ข. ฟ้าร้อง

ค. คนเดิน

ง. ลมหนาว

ข้อ 37. ข้อใดเป็นประโยค

ก. ดอกไม้บาน

ข. รงชัชกับเพื่อน

ค. พายเรือในอ่าง

ง. ได้ร่วมใบไม้หนา

ข้อ 38. “ใครต้องการน้ำส้มบ้าง” ข้อใดเป็นสรรพนาม

ก. ใคร

ข. บ้าง

ค. ต้องการ

ง. น้ำส้ม

ข้อ 39. “.....ช่างกว้างใหญ่อะไรอย่างนี้” ควรเติมคำใด

ก. โอ!

ข. อู๊ย!

ค. โอ้โฮ!

ง. พุทโธ!

ข้อ 40. “พ่อซื้อเก้าอี้สีแดงตัวนั้น” ข้อใดเป็นส่วนขยายกรรม

ก. สีแดง

ข. ซื้อเก้าอี้

ค. เก้าอี้สีแดง

ง. สีแดงตัวนั้น

- ข้อ 41. ประโยคใดมีข้อความขัดแย้งกัน
- ก. เธอจะเล่นหรือจะเรียน . ข. แม่จะทำงานแต่พี่จะฟังเพลง
ค. สมศรีกับสมปองช่วยแม่ทำงาน ง. คุณแม่และน้องเดินยืมมาแต่ไกล
- ข้อ 42. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดสะกดผิด
- ก. วนิดามีอชยาศย์ที่ดี ข. จงขมกเขมมันอย่าเล่นดิน
ค. มหันคกยครั้งใหญ่ของมนุษย์ ง. เธอมีผิวพรณอันเปล่งปลั่ง
- ข้อ 43. ข้อใดเป็นประโยคคำสั่ง
- ก. ช่วยหลีกทางหน่อย ข. กรุณางดสูบบุหรี่
ค. อย่าเที่ยวเสียดัง ง. โปรดเปิดประตูเบาๆ
- ข้อ 44. ข้อใดมีจำนวนพยางค์ต่างจากข้ออื่น
- ก. พสกนิกร ข. อัจฉริยะ
ค. สถาปนา ง. สัมปทาน
- ข้อ 45. “พระเจ้าแผ่นดินเสวยอาหาร” คำที่ขีดเส้นใต้ควรเปลี่ยนเป็นคำใด
- ก. พระภัตตาหาร ข. พระกระยาหาร
ค. พระธัญญาหาร ง. พระอาหาร
- ข้อ 46. “วิญญาณ บริเวณ ปลาวพ.....” คำในข้อใดสามารถเข้ากลุ่มได้
- ก. วิทยาศาสตร์ ข. รูปภาพ
ค. พยาบาล ง. มงกุฏ
- ข้อ 47. ชื่อจังหวัดในข้อใดเป็นคำอักษรนำ
- ก. สระบุรี ข. ตราด
ค. เพชรบุรี ง. แพร่
- ข้อ 48. ข้อใดมีคำเป็นมากกว่าคำตาย
- ก. เกะกะ น้อยหน้า เพชร ข. อึกทึก เลขแปด นอน
ค. ดาวเรือง ประโยค แพทย์ ง. สีขาว กำไล มรณะ
- ข้อ 49. ข้อใดใช้คำบุพบทได้ถูกต้อง
- ก. เราเดินทางมาเกี่ยวกับรถประจำทาง ข. พ่อกำลังซ่อมไฟในห้องนอน
ค. ฉันเสนอความเห็นแห่งที่ประชุม ง. ครูมอบรางวัลแก่นักเรียน
- ข้อ 50. คำใดไม่เข้าพวก
- ก. ชายแดน ข. ชายพก
ค. ชายป่า ง. ชายเขา

ภาคผนวก ง
แบบวัดเจตคติทางการเรียน

แบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

- คำชี้แจง** 1. แบบวัดเจตคติฉบับนี้ไม่มีผลใด ๆ ต่อคะแนนในการเรียนของนักเรียน
 2. นักเรียนต้องตอบตามความรู้สึกรจริง ๆ ของนักเรียนที่มีต่อภาษาไทย
 3. แบบวัดเจตคติฉบับนี้มี 25 ข้อ

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างทางขวามือ
 ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับความรู้สึกจริงของนักเรียน

ที่	รายการ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	ภาษาไทยมีคุณค่าสมควรช่วยกันรักษา					
2	ภาษาไทยเรียนแล้วมีประโยชน์					
3	นักเรียนเรียนภาษาไทยด้วยความ สนุกสนาน					
4	ภาษาไทยช่วยให้เรียนวิชาอื่น ๆ ได้ผลดี					
5	การเรียนวิชาอื่นไม่จำเป็นต้องใช้ ภาษาไทยก็ได้					
6	ถ้าไม่กำหนดให้เรียนภาษาไทยจะทำให้ คนไทยไม่มีเอกลักษณ์ของตนเอง					
7	ภาษาไทยเรียนยากและซับซ้อนเกินไป					
8	การเรียนภาษาไทยทำให้ไม่ทันสมัย เหมือนภาษาต่างชาติ					
9	ภาษาไทยที่เรียนไม่สามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้					
10	นักเรียนรู้สึกว่ภาษาไทยไม่มีประโยชน์ ต่อนักเรียนเลย					
11	การเรียนวิชาภาษาไทยทำให้นักเรียน รอบรู้กว้างขวางขึ้น					
12	ภาษาไทยช่วยให้นักเรียนเป็นผู้ที่ฟัง พูด อ่าน เขียน ได้ดี					

13	นักเรียนคิดว่าในอนาคตคนไทยไม่ต้องเรียนภาษาไทยก็ได้					
14	นักเรียนรู้สึกอายเมื่อไม่สามารถพูดภาษาต่างชาติได้					
15	นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เรียนภาษาไทยและใช้ภาษาไทยได้ดี					
16	นักเรียนอยากให้ทุกคนรักและหวงแหนภาษาไทย					
17	นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจทุกครั้งที่ได้ยินได้ฟังคนไทยพูดและเขียนภาษาไทยไม่ถูกต้อง					
18	ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีความไพเราะที่สุด					
19	คนไทยทุกคนควรใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง					
20	นักเรียนต้องการให้ทุกคนในชาติเรียนภาษาไทยเป็นภาษาแรก					
21	ผู้นำของชาติเวลากล่าวสุนทรพจน์ต่อที่ประชุมต่างชาติควรใช้ภาษาไทย					
22	ชั่วโมงภาษาไทยเป็นช่วงเวลาที่น่าเบื่อหน่ายที่สุด					
23	ถ้ามีชุมนุมวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนนักเรียนจะเลือกชุมนุมภาษาไทยเป็นอันดับแรก					
24	ภาษาไทยมีหลักเกณฑ์ทางภาษาที่ยุ่งยาก ไม่น่าสนใจ					
25	นักเรียนคิดว่าควรเพิ่มเวลาเรียนภาษาไทยให้มากขึ้น					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางยุพิน สุภรัตน์เสถียรณี
วัน เดือน ปีเกิด	3 ตุลาคม 2501
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 53 บ้านสักใต้ หมู่ที่ 3 ตำบลจิ้ว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีพุทธศักราช 2527
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
ตำแหน่ง	ครู คศ. 4 (ครูเชี่ยวชาญ)